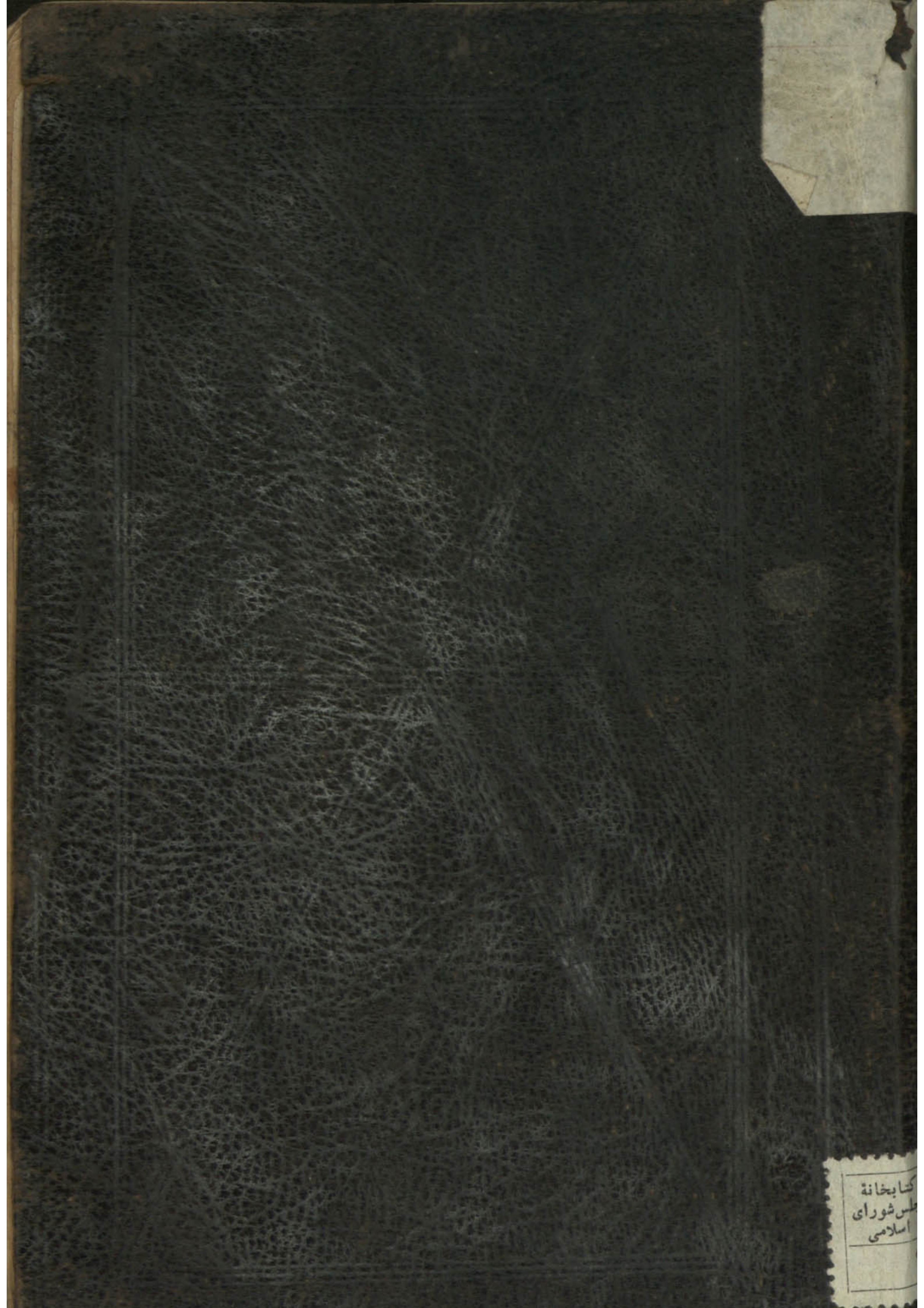

کتابخانهٔ
لس شورای
اسلامی

کتابخانهٔ مجلس شورای اسلامی
کتاب دیوان فارسی و ترکی
مؤلف
مترجم
شمارهٔ قفسه ۱۴۷۶۱
جمهوری اسلامی ایران
شماره ثبت کتاب
۹۰۲۶۲
۱۱۷۰۹

کتابخانهٔ مجلس شورای اسلامی
جمهوری اسلامی ایران
کتاب دیوان فارسی و ترکی
مؤلف
مترجم
شمارهٔ قفسه ۱۴۷۶۱
شماره ثبت کتاب ۹۰۲۶۲
۱۱۷۰۹

کتابخانهٔ مجلس شورای اسلامی
کتاب دیوان غازی
مؤلف
مترجم
شمارهٔ ثبت ۱۴۷۶۱

بسم الله الرحمن الرحیم

اوصاف علی برون ز حد جهات
از قول نبی علو شانش پیداست

واجب شود کشف و لیکن ذاتش
از عیب منزه است با عیب خداست

ز تحفهٔ امامت ای بر شمع فیروز
از عدل تو گشتند در نوروز

عالم همه بر کو تو چون بیکشند
بایست که زال هم بگو داد آموز

شاه با شهادت ستودن کامیش
سر در ره حق به تیغ بودن کامیش

در مرتبهٔ شهادت شاهد عدل
یکنام خدا شهید بودن کامیش

حق گفتن مذهبم نه از برلا است
انکار اگر کنی ز بی انصافیست

قتل حسن و حسین هستند گواه
در شرع شهادتت دو عادل کامیش

از کج روشیهای سپهر وارون
شاه شهدا و تیغ شمر ملعون

سیراب شدند هر دو از یکدیگر
این تشنهٔ آب بود و آن تشنهٔ خون

آخر چو ترا براه عقبی سفر است
با توشه مرو چون سفرت پرخطر است

در ماتم شاه کربلا اشک بریز
کاین قطره چو در صدف برآید گهر است

خاک در روضه اش بگو هر بندی
اکسیر مراد را تو با زر بندی

چشمی که بریزد اشک بالو از بهر حسین
زنهار بچشمه سار کوثر بندی

شاه شهدا مظهر لطف یزدان
روزی که شد خصم دل است [illegible]

در دشت بلا ز هیچ جانب آبی
جاری نشدی مگر که باشش زبان

لب تشنهٔ زمانه لب تر یابد او
خورشید وجود گلی جهان سایهٔ او

ما با طلب در صورت حق جلوه گریم
هستیم که هستی است سرمایهٔ او

نام همه ای رقیب دم ساز بیر
رنگ از رخ این عاشق جانباز بیر

بوی زمن آرام چه باشی بکوی
هرگز بر کیک نام شهباز بیر

طفل زمست ز بحر در گلستان نیست
معلوم تو نیک و در بدر گلستان نیست

نومیدم اگر ز باغ گذشت چه عجب
در طالع عمر رفته بر گشتن نیست

از کوی تو گلچند که گشتی خواهم
دیوانهٔ صفت دامن دشتی خواهم

دانم که گناه است ز کوی تو رفتن
توفیق برای باز گشتن خواهم

از کوی تو کوی که صبا الله آمد است
چشمم روشن که توتیا الله آمد است

با شمع شبی بسر ببر تا دانی
هجر تو بروز من چه با الله آمد است

گفتم ستمی چو بر من زار رسد
چشم تو بدرد و دل افگار رسد

من غافل از این که این چنین آسان
بیمار کی بدرد بیمار رسد

ماشیع

ابرو چو کمان بقصد نخچیر کشید / از نرگس مژگان ستم تیر کشید

یا آینه تا چه خواهد از رقیب / جای که بروی یار شمشیر کشید

عاشق کشتن بمژه ز ابروی خوش است / در سینه چراغ ناله افروختن است

بر آتش من آب مزن ای دیده / بگذار که حال در سوختن است

ایام فراق یار سر می آید / از یوسف گمگشته خبری آید

گر از شب غم سیاه روزم غم نیست / فردا است که آفتاب بر می آید

در هند شکست رای و هم لشکر هم / در روم گریخت روس هم قیصر هم

ای توبه کلاه شکست در طالع نیست / لعنت بتو هم بد اگر کند ز هم

ای از نگهت تهی قدح آب شده / دل گرد سر تو نرم چو گرداب شده

یک چشم مست میکنم تو بیت / در نرگس ما شراب سرآب شده

شبهای فراق ای مه عالمتاب / تنها نه همین دلت از غم بیتاب

در هجر تو نه المثل ز تار شده ام / محمل با قند لا گمیزد یاب

ای لاگر گفتن نفس شعر طالب / خود را مشمار چون کلیم و صائب

حالا به تیغ کاکه گر بی نوح چند / مانند حباب میزنی بر قالب

تا چند کنی ز راه بار های تو / با یار من ای رقیب همراهی تو

اوجانی

او جان منی است و تنش کوارارد / ای مرگ ز جان من چه میخواهی تو

این کینه که در دل تو الا است مراست / همبهری آفتاب مه آیت بلا است

بر خواسته رفتی چو نشستم بنشست / هر کز ملک ابی سبقت نزاد آدمی مراست

تا دور شدم از تو ز وصل احباب / شد بسته در عیش من از هر باب

افتاده دل از صفا چو گندم ز وطن / آری شود از گندم شدن فلک آب

رسم است کسی که هجر خوبان بکشد / که بیش وصل هم ز خوبان بکشد

تیر تو بهر دل که تراز و بیش چرا / تا بر که همیشه بار هجران بکشد

از عالم غیب آنچه مقدر گردد / نیکو نیست امید آنکه نکوتر گردد

با اهل سخن شه نزارد بر ز / بحری که در آن مثل گهر بر گردد

و هم مرسری که خویش را می ارات / گفتم بکسی که گفت این دُر زکجاست

از گوهر ماش نکی اگه ما را / شاید که کنم رضایش گفته که الماس

[illegible]

اگر بعید توام در جهان کسی میبود / خدا نخواسته با یکی چه میکردم

با وجود آن چشم تر را رسید خاک بت
نقش جنبش شد خیال اون روی فزون ازل

باحبت ما جاه گریه چه بود گنده دل
رهنمای است که فرما جرای میکند

بر سر آتش سپند آرام شود تو
شوال آب آتش نشست زار آتش انگیز را

روحه مسطوره که بجه ادافتر ادا تراز عین الله

[illegible]

ت رابودا اگر دا اد

سبب چیز از انتی ان نظیر

اکل عم

دکان غمم کرتمز ال اهشم ظاهر ده رقیعدن
بر ه ورشه ها اگرا و جدان و شمر جالا برن

اگر الفت کولا صیاد دن صید اشمر وحشت
کو ککل اتمر حلقه لق کر محبت کوز رشته مخنددن

قیلوب قطع نظر مقصود دن ترک شکارم
غلط تو زور رکه عاجز ور طبیعت ترک عادتدن

کو کلک مر آتش قیلب جلا کاه شاه معنی
کوزم گورمه یکد ور حسن معنی خضر صورتدن

جهانه طالب اکسیر اولان جاهل کیمی بنده
شفقت حسد ایلدم عاقب الکل احتیاجدن

بنمله وعده وصل ایتمه ایستک هم ابتلا
نه حاجت لاله کبی اولمون یوزمی داغ حجابدن

عقیقک نت دا اولمز تشنه لب سیرابی سوندق

تیشمز فیض هرگز کیمسه احباب ور لندن

نار نه یحا صلدور جان کوزینه تابش دن
مس طلا اولمز کرا مداد اولمسه اکسیر دن

باعث حاجتمز اولدقن اسسته لوگار
دیده اعمی نه کورسون مهر عالم گیر دن

کوکلمی زلفدن ار و هیچ کیم ابتمز خیال
یارایمن اهل جنونه یار اید ور زنجیر دن

ظاهر آرادن حصول کام صورت تا بنمز
کوریاشش دور کیمسه تور آتینه تصویر دن

خانه پرورش اولمغه فیضدن ارباب کمال
تا کوزا جش گوریاش جان جهان تعبیر دن

اجمدی عقد ثریا تا سر انگشت هلال
عقده خاطر احلمز ناخن تدبیر دن

شمع تک دیان ت اما سوز تک اظهار ایله
حالت پروانه سینیه اولور تقریردن

وحدت

کشور دل اولدی هرکز او تمزم چرخ مقلاندن
کرچه سیندی اجزای عقلم خاطر بیدادن

چه زنبور سیه دن اردنجه کلمزدی الم پیرو
اکر دنیا عوضند ورالکنوزمز رکز دنیادن

کوکلم صبر ایله طوفان بلادن اضطراب ایتم
تحمل قطره در کوهر جقار رقعر دریادن

سنکم حرف دلی آزوارکن عالم کوکدن جهاندن
کهر کر بحردن بر آب و کل بیترسه صحرادن

حقیقت بیلمه مجازینک فرقی ایدن معنی
کریوق معنیده فرق کلام ایشتمک معنادن

کوزندن قانلو اشکم موجنی کلکک فراشنده
کوزر لطف ایدر رشاخ مرجان جقدی دریادن

او شوخک نازیله نامم حقدی بر کره اغزندن
ویرلردی حقر عاشق اسمی بو معادن

کل ایله غنچه حسن بیکان خندکله قرین اولمز
که خار رنکنا و رکه دله زراولورسه ای پیش اولمز

سخاوتدن دم اورمز هیچ ایلین اریحار کوهر
که هرکز صفحه همتده بیش باجان اولمز

وفاسی اولمین معشوقه هرکز اعتبار ایتم
که کر حصنین بناسی اولسه محکم حصین اولمز

زوال مهردن دورسایه عالم کیراولور ایچ
کوکلدن مهر زائل اولمینجه رنک کین اولمز

برایتیان آل سرکو اشکم کوررسک اینانمزسک
سوال ایت کاکلمدن کم اونک بکتا... اولمز

سخنکو کوزلرندن نشئه اولمش الفظرکا
طلسم کنکده بر حله سحر افسون اولمز

عاشق ایت نوب دولانمقه تقریب جو کرک
شمع اوله بزم عشقده پروانه جو کرک

مینا جاله زینت ظاهر دکل تطاول
کلدن مراد حسن ایله بار نکهت و بو کرک

کلمز اله او ذرکرانمایه سعی سنبر
بحر ایچره کوهر ایستینه جستجو کرک

علینده صبح مهری دمیشد درسکارون
صادق ایسه معارضه سی روبرو کرک

درخوشاب ننک صدف روزکارده
ذی قیمت اولمق ایستر ایسک ابرو کرک

کلک فصاحتک یاوشنا زکیتمه زهدا کون
بر الده سبحه اولسه بر الده سبو کرک

اظهار عشق شمع کبی یاقدی جانمز
یاندقلری پاشنزده عجب اولمز

سندر شور شمعوک سر کونیده عمی دکل
باشش الکسه هایه الکا اشحو انمز

جو قدر بو کون جهانه سنک حق برکم
اما بزم براوزکیه کلمز کمانمز

قان یاش توکمک ایله مرغ دل زار
آخر کل اولدی خار وخس آشیانمز

تیرستم سبوز هدفک اولدی بری
غمزکک او خلدن استر ایسک الاسانمز

یاقدی و یخدی کوکلمزی آه آتشین
برق اولدی سیل خار وخس آشیانمز

دوتونک نخله لک الک برابانمه
سازه شار ایا عقاد ور بقدجانمز

دایمی

تاریخ مطلاسی خاص قبة الصخره برکه امرا ... حرمه الله

شه جم حشمت دارا درایت داور دوران
که تخت دولتی جمشیده وارثدر جهان اوزره

بدخشان لعل وعمان گوهریان دریش حسنده
گونش برکز حکمی نافذ متصد دریا وکان اوزره

چکلمز گهکشان سنگ پایکی نقاش اگر چکسو
مثال قوت بازوی اقبالنک کمان اوزره

بنا اقبال اولان اعمالری هم سربلند اولدی
نکررایلمش دیشم رنک باش سنان اوزره

عیار خالص اخلاصدن ایلدی کم کیمسه روزتن
قضا جاهان ایدوب تا کمال عزوشان اوزره

که لازمدر رعایتک روضه پاک طلا ایتمک
سنوردر مقام مهر دایم آسمان اوزره

زهی نام الهی کیم یازیله کاتب زر
کرک طغرای بسم الله چکلسو فرق آن اوزره

او کوکب کیم که افلاک خلافت اخترهٔ نوران
صالوب پرتو چهارم دل زمین اوزره

اولور مرآت رنک صیقلا دریتیمونورده
قضا تحت خلافت رسمی تجدید جهان اوزره

وجوه تحت ایچون عنقا کبی تا جار اولدن
مؤخر علت تای اولور ظاهر عیان اوزره

سن اول اکامل بها زرگر اسن که صنعتده
دیمش هر جوهری بر قیمت ناقص آن اوزره

شهابا چشتارم مدح شهنشاه دوران
بو بورد دندر نکر ابرام جاری زبان اوزره

دلیل شوکتی بسدر همان نام هادیهٔ
معانی لفظدن ظاهر اولور لوح بیان اوزره

دکولمزدر گهکشان تسخیر ایچون عزم اتسه کا
کمند همت والاسی ایمش آسمان اوزره

ایدوب اسپار آجیه صلح یا شهنشاه دوران
حصول مقصدن فاننه توام جهان اوزره

[illegible]

تاریخ [illegible]

رضا ویردی اولکه سلطان روم اسکندر شاهی   که وجهیله رای پر نوری اسلامیان اوزره
زهی کورش کرکفار ایمن عزم اهلوی اوزره   چکر رشتهٔ شمشیر تاش اوزره جان اوزره
صلاح و دینی استیان بغداد و الامینی   صالوب اکا میحون کبی ولاین بیان اوزره
او صاحب جاه کیم دکر اینه ازمام اکا زمین   امیرلر احداسته ایمن جارین اوزره
بو خیر امرنک بنیا اولدی جمع اسباب ایامی   مراد پادشاه تاج بخش کامران اوزره
زر نابنک عیارین تهذیب اوزر اعلاکی قدیمه   سعیر قدجان این معادل انجمن اوزره
ملایک اولدی همدست سنااک جابرکی   طلاوت آسمان ایجاد اولندی آسمان اوزره
عروج اوزره منور کنبد خورشید حاجب   صانورسن قبهٔ یاقوت احمر درخشان اوزره
کوکلکل پرواز امروسه طوق زرینه خیالی   که احمش بال طاوس بهشتی آشیان اوزره
مهوّن بلبل تسبیح خوان اوج کلشن زر   قزل کل دستهٔ سی عرصه در باغ جنان اوزره
تماشای سلاطین در ربو زنکن بود درکه   زهی رونق که ایتر صد ره شوق آسمان اوزره
دیرکن عقلت ها هر این نکاشتول اوله [illegible]   که اولمشدر طلای نابه [illegible] جهان اوزره
جواب نشا اولدی مصرع تاریخ تمام   ادب [illegible] دو [illegible] انس و جان اوزره

تاریخ مقبره نازیه حسب الطلب

شهنشاهان ملک رتبه نادر دوران   کیم اولدی ابرنیه تاریخ جهان ده [illegible] کیم

وجود قطب جهان زان ایکا آسمان کلا   بنای دولتی ثابت عدالتی سیار
سخاوت جوده وصف ایلمک کل ممکن   کیم ایتدی تاج کلاه بخشک شعار وقار
نشانه اجل خصم تیره سینه علم   نقب خدنکه شهبار ظفر رفیع مدار
اوکی ملکت بانظیر ایراندن   عراق زمره افغان الندہ اتدی فرار
مسلط ایدی ملک ملکت خرابه   اسیر اروم ایدی بزرو بار بار
کونش کبی ایتدی وجودی ظهور ترتیب   سپاه شام ملک اعدا فرار ویکوک قرار
فرار ایتمه تیره عالم ظلمت   سپاه انجم اوله آفتاب اوله بالاکار
سپاه ازمنه کامی شاه نجات ایکیک   لطیفه دور که الوب علیه اقتدار
محیط اولدی چو رکاب کبی ایرانه   زمانه مؤیدی حق برکزیده دوران قرار
زهی عنایت پادشاه که فولادی   الندہ ایتدی [illegible] طلای [illegible]
ضمیری صیقل [illegible] ایتدی هنده [illegible]   جهانه [illegible] آیینه [illegible] نکار
فرشدن [illegible]   حمایتی اینه [illegible] حاتم زنهار
جهانه اولدردی شاه [illegible]   که [illegible] بودر که [illegible]
بو لطف آزدکل اله دوان شهنشاه   که اولدی [illegible] زبوه اجرار
چو ایتدی عطف عنان [illegible]   زبانی [illegible] کوب [illegible] جرار

میان شهر اونینگ صومعه دار شهیدی ابرار — خطابشاه مقابلیق ایله اشتهار
مذاق تلخ اولوب تلخ زهر تیغیدن — توتوشدی ملک بخارا ایرا اوزره ادبار
اولوب سپهیدن اوریلیچ کیچ ویرانه — تمام لشکر خوارزم رزمی ایمن خار
قضا الله سلاطین ترکه قیلدی اسیر — قرارهم ایلدی اقبال زنده چین اطوار
وبا بوجونه دستور جور که معموره ن — الورکه منه هر کیم که ایمون اقرار
ترحم ایتدی ابو الفیض خان فیض کان — که اوزرینده بیه بولدی فیض استقرار
هزار شکر که وارث امیار جو تینگ — اسیر بچه سی افغان و اوزبک و تاتار
اورس که اولیشیدی کرم بیله پلانه — سن ایلدونگیز و نو خان شیع جوهر دار
قصه ایله غونینگ ممالک روم — طور القرقه کبیتری یوک کر معار
بو پادشاه ملک رتبه شوکتینه ولیک — بوبس که کوزرور ایران اسیرینه خواهکار
جمال چهرتنه روم مطلع رجکر — بو شوق ایمن جلبک شهری ادش اینه دار
اموره هرایله منظوری محض عقبی دور — نه غم که کورنیاته اماکونکلی ارگ بیدار
بو پادشاه فلک جاه نینگ کرارک — نشان خیریغه بو قدر جایب قبه دار
اوجمله دن بو بنا ری رفیس عالی در — کیم اولدی رفعتی همدوش گنبد دوار
بونینگ قرینه سی ممکن دکل بو دنیاده — قضا نگر الکا سرکار اوله قرر معمار

مهندس ازل صانعه طرح ویریش — محیط فیض دیوب چکدی چرخ رسنده حصار
کورن بو روضه نی جنگ یقین بلورکه دکل — وجود جنت جهانی قاتیب اشکار
بو یرده کیم که بیکان ایرسه دنیاده — بهشت حجره اکر ابتسه سوکا کان یی زار
انون مقابله سنده کرحیرت اوزره ایته نظر — هر آئینه اولور آئینه صورتی دیوار
قرار قبه ده سر طوقینی خیال ایتدیم — که چونکه تیری سپهر جهار زنده قهر استقرار
کورن بو قبه نورانی ایله یاسینی — دیر که معجزه در اجتماع لیل و نهار
بو قصره چون تشوّر روضه رضا دین بیض — عجب دکل اره خلد او قصور بنه اقرار
رضا ایرراوبنگا امله دایک دنیاده — وسیله دورکونک و چاره جو قرآن خوار
یاقن ظهرینک الور حوضی چشمه کوثر — عجب دکل که کنور سون نهال رخ بار
شهنشها سنگا بود هر حجره شانی دور — همیشه مرحمت و لطف داور غفار
کمال جوراک اینک خیال عقاد — بو فیض دن اوله تام قسیم جنت یار
که مشغ کورونور ارگ قاب یاره خانق — بر نوع امره که مخلوقه اوندن اثر عار
ایدر ظهور بو دنیاده رونق عقبی — تمام راک اولور بخشی بحشر اوله بهار
همیشه عاقبت کار رضی اولوریانک — او مشکل ایشده که هم شون کریله بزرگار
بو تقبه صورتی ایته جن قصرین اوله لی — نزای هاتف غیب ایلدی بنگا اشعار

بهشتدن براثر در بو نشانه دیدار — رکزکه یازیله تاریخی حیث آثار
١١٥٥

تاریخ رواق مقدسه روضه عزو ربنا شرف

شه ستاره حشم ماه قباب اشرف — سر بخش جهانگیر نادر آفاق
هلال عقبه کرطاق سویسم مجیب — قرین اولمیه سو منور یا ده طاق
مطیع قلدی سلاطین هند و توران — اولکا شهنشه عادل که ایک کل عراق
جهانه کوکبه سی هر زمان سالور پرتو — که کونده لازم اولور آفتابه کبی اشراق
ظهور نیر اقبالی شهر کرکوکه — اتردی مهر خطوط شعاعدن فراق
ضمیری شرق انوار فیض ربانی — صفای نشر لات نوراکون مصداق
بهشت طاق زرانرهدن الور ظاهر — که امر ضرابله عهده نه تابلمش میثاق
چه روضه در که مقام نجا بیدار — محاط فیض بر محیط مکارم اخلاق
نخیه کتابه نویس قضا یازر صفحان — کتاب روضه در ره فلک نسخه اوراق
رسول اکرم انکا باب شهر علم دیمش — بو بابدن اوله چرخ اهتدی مولد اتفاق
زهی مقام بهشت نشان خلد آیین — که صاحب اولقی رضوانه ایمش مشتاق
تمام اولمقچون انشا سال تاریخک — دیدی که حرم جهان ایکیجی حره طاق
١١٥٥

م الله

بسم الله الرحمن الرحیم وبه نستعین

مرا بود آشنای در صفاهان — جوانی نو رسته داغ از بهر ایران
فروزان اختر برج سعادت — گرامی گوهر درج نجابت
دریکتای بحر آفرینش — چراغ دیده ارباب بینش
ز اسباب تجمل بی سرانجام — شه ملک قناعت محتشم نام
بحکمت تا که شد مشهور آفاق — نو خورشید بیشش دم ز اشراق
خرد در رتبه فضلش بتحقیق — تصور هر چه کردم کرد تصدیق
مرا روزی وصالش بی تمنا — بشور آمد دل از شوقش چو دریا
بسان ماهی افتاده در دام — شتاب شوقم از دل برد آرام
بعزم کوی آن فرزانه — چو اشک عاشقان گشتم روانه
بسرعت چون نگه تا آن ره را بریدم — بآن در طرفه العینی رسیدم
شد از شمع جمالش دیده روشن — ولیکن دیدمش کان رشک گلشن
نشسته غنچه سان دلتنگ و محزون — ز بستر تا پا چو گل غلطیده در خون
میان موج خون بنشسته غلطان — نهال قامتش چون شاخ مرجان
بجز چشمش که بود آغشته در خون — کسی کم دیده مهتاب شفق گون
شش نگشت پیدا از کناری — برنگ نسترن در لاله زاری

زخون کاهی شش بگشت پیدا | چو ماهی کز شفق گردد هویدا
به پیشش مهوشان یاران نشسته | بگرد ماه گویا هاله بسته
برو جمع آمده یاران یکدل | همه کوی ثریا گشته منزل
بهر جا بود دل سوزی شمع جمع | همه پروانه وار او در میان شمع
نشسته دوستان برگزیده | بدورش همچو مژگان گرد دیده
ولی هریک چو ابر نوبهاری | برنگ ابر از مژگان گهر جاری
مرا هم بود چون آیین ایشان | شدم داخل بآن جمع پریشان
بآن جمعیت شوریده احوال | از و تحقیق کردم صورت حال
بگفتند از نوا سنجی چو خواهش | شدم بهر شنیدن همچو گل گوش
بتقریر جوابم بی تأمل | گلاب‌افشان زبان چون غنچه گل
که روزی کار رنجی شد بهانه | برون رفتیم چون مرغ از آشیانه
گلگلان هر طرف با خاطر شاد | چو برگ گل جهنده در ره باد
رسیدم تا دهی جنت فضائی | ز آدم خالی و پر روستائی
نمود شهر عیش اقلیم عشرت | پناهی میکند آنجا رعیت
سواد او بچشم خورده بینان | بموی خوش چو خال نازنینان

بصورت در نظر چون چشم مردم | بمعنی آسمان در وسعتش گم
هوایش چون نفس روح مجسم | فضایش چون دل بوجه خرم
دماغ جان معطر از نسیمش | دم عیسی هوادار نسیمش
به نوناخن انگشت خارش | گل خورشید داغ لاله زارش
گلش آیینه رخسار خوبان | برو هر شبنمی چشم حیران
چو پروین شبنمش تا عقد بسته | در دندان خوبان را شکسته
ز خاکش گر نیاید بوی باده | شبیه مست از چه نیلوفر فتاده
شقایق بسکه مخمور است بیباک | نگر ز خونبها با سنجاقش تریاک
اسیر گردش چشم غزالان | هلاک سبزه‌اش مژگان خوبان
بچشم افعی غنم در چراگاهش | کند کار زمرد سبزه زارش
بروی سبزه آتش لاله غلطان | چه در آیینه عکس خط خوبان
چو آب از جانفزائیها که دارد | بعکس شخص بخشد زندگانی
مصفا همچو روی صبح صادق | روان چون حکم معشوق بعاشق
ازان یکجرعه هر کس خورده باشد | نماند جاودان گر مرده باشد
بیا ای زاهد خوش گفتاری | مناسب خوان نوبت اندری

بهر مشرب گوارا فیض مانند | سبک جنبی درجهان قرار گردیدند
دران رنگ ارم بهر نظاره | نگاه و دیده گشتم چون ستاره
نگاهم سوی هر گلبن که پیچید | ز هر رنگی صد گل خورشید میچید
دل از شوق تماشا چون پیاله | کمر بستم پی انجام مقصود
در انجا بود شخصی ارجمندی | دلش تاریکتر از خانه کور
بمعنی صورت تاریکی شب | بصورت معنی جهل مرکب
بنای اعتقاد آتش پرستی | چو پیمانش مراد از نار هستی
نهم سر در ره آن دشمن دین | تبیع ما عالم دام کین
چو دیدم میشد هنگام ناکت | که رشته چاره کار از کفش شد
شدیم اما ده ز حاشش با هم | چو حلقه با دل عاشق شب غم
چو آمد سوی من آن ترک بد بت | چه جیب مغان بودم بهر دیت
نه تیغی که از خونش دهم آب | نه تیری تا کنم از شست پرتاب
باین حالت که گفتم استادم | بزر شیع او گفتن نهادم
کسی کو پشت کوه از بهر شغم | نکو باشد ولی از بهر مردن
کشید آن سنگدل شمشیر خونریز | روش مانند باران طبع شر

باین روزم که بینی مبتلا گو | ز بند دست دستم را جدا کو
بمن آن کج نظر چون خواست آمد | دم تیغش بدست راست آمد
بیا این چرخ کج رفتار ریزن | بود بار است ان پیوسته دشمن
بگردون کاهچنان گر دست یازم | تلافی چون کنم دستی ندارم
چنان بود است دستم از پی کار | فلک چون دست از کس دست بگذار
عزران تن غداز این معذور هستم | اگر کاری نمی آید تو هستم
کسی گر دست هم گیرد تا شد | چه خواهد گو چون بگیرد تا شد
قضا چون سر نوشتم را رقم کرد | جهان را بیع و دستم را قلم کرد
مبادا هیچکس همچون من زار | ز دست خویشتن دایم در آزار
بدستم هر دو اهداد آفرین است | تو گوی در دیده مان جهان است
چنان خواهد شدن گزارد یاست | بیک روز خواهم رفتن از دست
ز خشم چون دل پر درد عاشق | ندیدم هیچ مرهم را موافق
ز رویش رنگ ناسوری عیانست | تو گوی زخم شمشیر زبانست
ازان رو دود سوزد چون چراغم | که روغن داغ گون کم کرد داغم
فزون شد سوز دلو هم زیو شعله | ز روغن بیشتر سوز دو شعله

نه پروایم ز دست و نه ز جانش / ولیکن اضطراب من از آنش
که ترسم بعد از این دشمن راز / شود آگاه از دلالان دلدار
بیا در عشقبازی بیکسی دوست / که آتش برسد روز دامن دوست
چه شد دستم اگر رفته است از کار / نخواهم پا کشیدن از کوی دلدار
نویسم چون بسوی یار نامه / کنم دست قلم کوتاه خامه
نمی یابم امان از دست تنها / نماند قوت رفتار در پا
مرا از سستی این طالع دون / ز دست افتد چو دست اندر گردن
شد از پا رفته رفته طاقتم کم / مرا نه دست و نه پا نه سلم
ز بس با ضعف جسمم گشته دمساز / نمی آید بچشم کس چو آواز
نه تنها در تنم جان بحکم / پر و کر چون کلک تصویر زنگم
محیط ضعف را جسمم حبابست / نسیمی گر وزد حالم خرابست
باین حالت که ضعفم کرده بیتاب / مرا گو تر منع از خوردن آب
کنون با بر چو گوهر بهر صحت / به آب روی خود کردن قناعت
چه سازم با چنین حال مشوش / برای آب میسوزم در آتش
رسد گر بیم تب یا به نذرت / هوا گردد ز تاثیر حرارت

چنانم تشنگی دارد ز جان سیر / که میمیرم برای آب شمشیر
اساس طاقتم در هم شکسته / فلک تا تشنه‌ام بر جنگ بسته
تازه دردیست از تشنگی تاب / چو آن ماهی که افتد دور از آب
سراب تشنگی تازه بر لب / برنگ غنچه با آب زخم افزود
طبیبم دوش خوب آمد بدیدن / مرا اینگونه منع از نوشیدن
بدو گفتم که ای یار وفاکیش / کلامت مرهم زخم دل ریش
شود هر چند از بو زخم ناسور / ولیکن این سخن حرفیست مشهور
که هر چیز رسید اند درین دیر / دوای درد جو را بهتر از غیر
ز زخمم بوی سنبل سازگارست / که او را نسبتی با زلف یارست
بیا ای تشنه از درد آگاه / ز دلالان سخن کن دست کوتاه
بچشم ما مباش مشغول / مده ره عرض مطلب پیش از طول
بخاموشی نما اظهار این راز / که از یکدست کس نشنیده آواز

رقعه که در جواب مصاحب عالی موسی خان قشقار در تطلبات نوشته

الا ای برگ سبز گلشن که همخوابه بادست عروس جان تر رو در تو نور لعل طرازت

نوی بوم لاله دلش کاورش مزار تو داغ که کشته نو پس از حمد غرض یارم شود
سبحان الذی خلق الانسان فی احسن تقویم نو عروس نطق ان را
به هیئت آرایش و دوربایش سخن را گلگونه پیرایش سپاس گفتار آیت
که در حجله گاه مشیت از نا عذار مشیمه احشا و را مشاطه حکمت کامله از
عارضه ازدواج اخشیجان اربعه بسرج روی تولید موالید ثلاثه شانه و
عارض صلب تکوین را بشاره ابروی قدرت شامله با خط و خال لطفات
متنوعه چنانچه باید بکو اشه مریدی که بدان اشباح عنصری را آدم و حوا
خلعت خلقت پوشانیده منزهی که بی اعتاف ازدواج بشری مسیح را از پستان
مریم پاک دامن شیر تکوین نوشانیده در بیابان موقش لیلا را خطاب مجنون زد
باعث امتحان روز ستون شناسی آتش شیرین را الفت فرهاد سبب اقتدار
که هر دست های عروسان خیال محله حسن را از زلال والای گونه گلگون
اهتیاز خضاب تازه بند و که ان الحسنات یذهبن السیئات در تماشا
با قلم قدرت نقطه انتخاب خال رخشنده نوش لبان که زرد که
هذا عذب فرات اگر از رگ تازرگان اخشه شمع قرکان درآن
بسیاه صبر و شکیب عشاق وفادار گشت ار اخشه در عقد و هزار که

ان بر نجر رنگین را چون دست بسته بال گون خبان جفا کار رشته جلال الله
و عظم سلطانه ز توحید ناحید نات کنم چه بیان قطره در کنار دریا کنم که آن
رزین حرف بندم دهی روم بر سر مطلب چون شین از اظهار ضمیر صفا گستر
که مرآت حقایق نمای جمال یگانه و یکتا نه و آئینه غمزدای صورت احوال هر
عاقل و دیوانه است مثال این نقش بدیع مرتسم و منطبع شده خواهد بود
که هر چند رموز نهان قاعده دان که نور شناسان قانون راه و رسم دلبری
نغمات نایقه را خارج آهنگ و برخی ز تماشا روی گشاده را ناخن
خراشیده سینه چنگ دانسته سحر شمع را در یعه فانوس و گفتگوی ماه را
در پرند هاله و حرف مهوشان را در نقاب برقع اظهار رد می نمایند و از آن این
دستور را طبقه جاهلان خوانند لا عاقلان دانند که برای آشیان کلک بافته
شعله او از عنکبوت است و نار آه آتش فشان پروانه شمع الحمرا جبر کاکل
اگر گون قمری سپهر طوق بند که سر و نیهوی از رعونت سر افتخار
باسمان بسودی و چنانچه لیلی مجنون به ترانه عشق و محبت بسودی
نام لیلا را که گفتی و که شنودی سکه مهندس طبعم در ابجد خوانا ابلد و خط
شکل عروسی خصوصی و ... و از آثار ستان و ابه خطوط اشکال

هر چه اگر ات را قلم و انش در صفحه سینه نقاشه از دایهٔ خار رو مرکز دهان
و خط دستور ریاضت و اشکال هلال ابرو و پیمایش چشم و صنوبری و بغلی
ترص و منحرف زلف استنباط بر این حالیه محسنه مینا پر دوار محیط
دور عارض خورشید رویان آینه جبهه زهره جبینان بر این سطح رخ
دایما و سطح جوهری اثبات منقسم زرنگ شک ازل مقرر دایم خیال نازکی
هر زمان که بجز ثروت معدومات از موی میان دلبران استدلال
نه که خصم را نگذشته و فکر باریکم در اثبات وجود جوهر فرد هر وقت نقطه
موهوم دهان غنچه لبان را از سطح نظاره مدعی لب را از تعلیم لب بسته
هیئت مصرعهای اشعار بهجت است که زلف مهوشان در حاشیه کردن بفکر
مشق خط جلی افسانه و خط فقرات ایشان را از نیش که برای استماع
مسودات آن عارض مخطط ان تن سرگوش خط داده از بامداد
توفیقات ربانی صدف سینه ام از استغفار مانند فقه و حدیث نحوی
مالامال است که سخن واعظ را حرف زرنیشی [illegible] بساط او ضاع
و قاید سفینه ام چنان خالیست که در لفظ آگاهیم حکم ماضی دارد
با وجود اینچنان چگونه خلاف دستور نشینان از پایه گوید

ذاتی

پای شیر نهم تا دریا دو باغچه ام کامل کنند و جه بیان از درشت خود
رخم مشبع زبان خاطر ذکر هلال سوز از نجه بسازم تا در یاد دانا تحفه ام
بروی کار افتد اما ار اینجا که اگر حدیث مهر و محبت زبان تمرانی شمع
آتش عنبر زنم افزون چنانچه سخن دوستی و الفت در میان آرم چون
کباب شعله جحیم سوزند آشنایان را یکه نه حرف بهیه کیان عظیم
الکن شتم و محرمان را نامحرم سخن نشینان عقب دیرم [illegible] در بیان
محرمان غیر از قلم و دبیران دانا که کوید عرض عالم را به خواموشی و مهمانا
لهذا بر جا [illegible] انگشت طوطی مشک [illegible] رخامه و [illegible] زاد در رقع انتشار
از آینه جمال شاهد زیبای مقصود گشوده شهد سخن را نقل مجلس تقریر
مینمایم که [illegible] کملا [illegible] از تقاعد [illegible] کمالیه منحصر است
در شیوه نکات لهذا انتخاب است که دیده وران ظاهربین از کمال
نقصان خشم [illegible] ویژه [illegible] طلیعه کثرت معتبر وجهت [illegible] که غرض
از ان نفس شرکت است ام مستقیم فرض کمالیه و در افراد [illegible] نیز وجود
کمال را کمال خوانند اما آشنایان دانند که نقص بیگانه و [illegible] غیر در
میان نیست کما قال عارف الیتری من و تو عارض ذات وجودیم

جیم

پایان

مشکهای مشکل و جو هیم والاطیب که علت امراض نقایص است نی عقد جواهر
گرانبهای نثار گیسو اشا سلوا فانی اباهی بکم الامم را در سلک کلمات معجز
لات خود منسلک و آویزه گوش ادانیش بسفر محو نرگس معلوم
میشود که هیولای کثرت را مانعی از فیضان صورت وحدانی و حیرت
از بیقرار اگر تنها باشم به از آنکه تنها باشم لا دلم را آرزوی وصال
قیامت قامتش است که هر گاه در صرد شور محشر برپا شود و هلالان شنیدند قیصه یا از نیا
برآید جلوه گرئی کوتش مرآت هوا را عکس بوقلمونی بخشد و حرکات رنگارنگش
آیینه آب را صورت طاوس دهد لا عل التبیان بگو تم عمر گیسویش دراز
که در سالها یکموی کوتاهی ننموده و بخت زلفش را که بجز افتادگی خبری بهره نبرده
قصه طولانی مختصر کنیم در عقب افتادن گیسو رفته است تا دلبران ستمکار
دانند که خود آرائی از پایان است و در ربودن ما تن زلف شان نه است که
تا کج نظران بر کنار فهمند که با کوکبی و ذنب پیران موی صفحه ستاره
عارض را ملاحظه معطران جهان و اجزاء طلسم گیسو و قوس و قزح ابرو
و عصاره نیز و شبکه زلف و نورتر خال چنانچه اسطرلاب افتاب
حسنش خوانم روا است و اگر جام جهان نمای جمشید بختش دانم بجا است ابر و ابلد لعبت

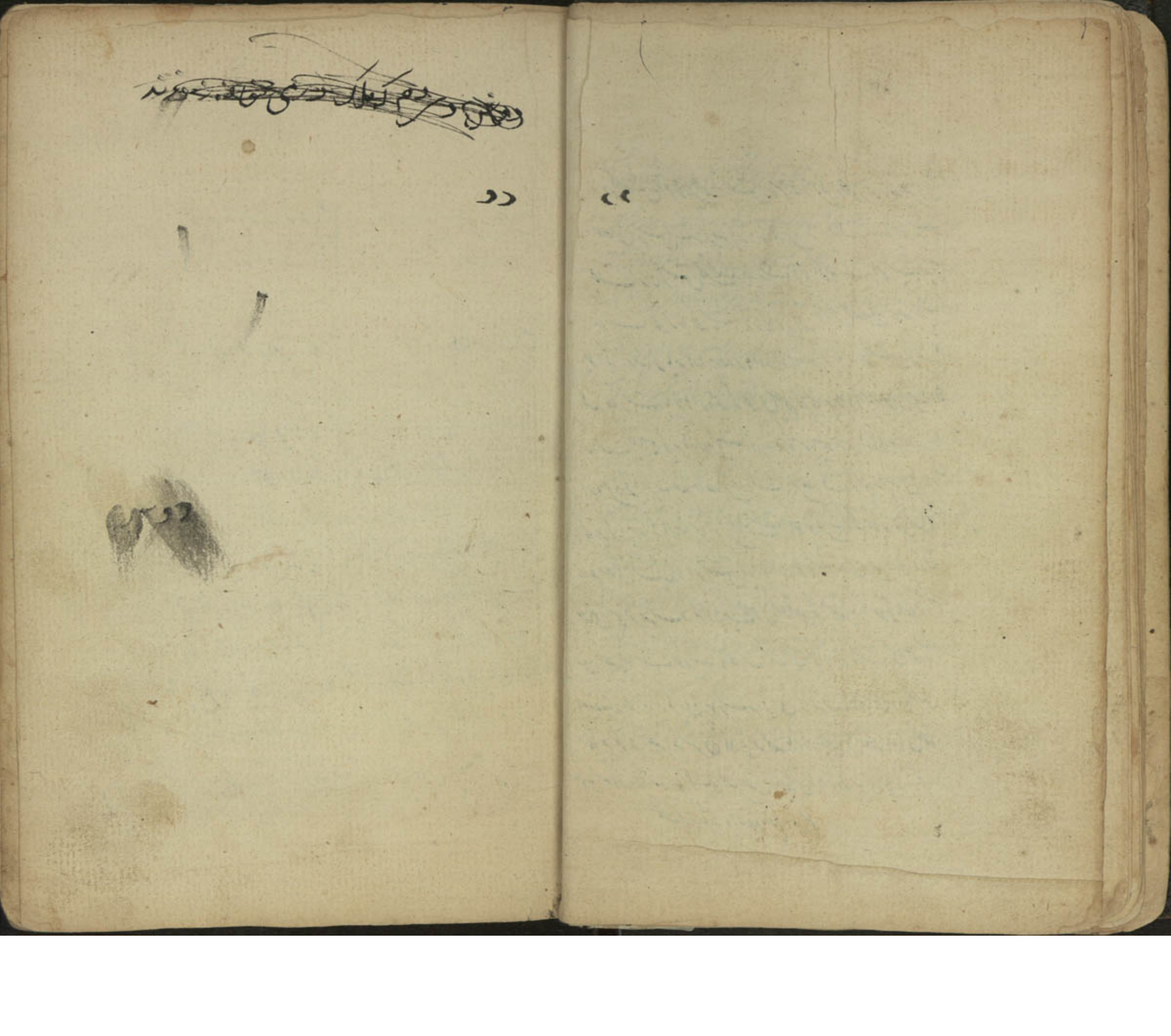
ابرو فهم ده

ه برزده تیر در چشم اسیران ماه صیام محبان را اشاره منمایند
که فردا عید است یا ترک ابرویست که بکشت امیدواران نزول باران
وصال را مانع است نه که تماشا را نوید است چشم محوم را لفاف است
که با وجود مستی چون طرفه العین از غمزه جو رز چشم بلند الله که مبادا خون
گرفته را کور و دستار را نماید و در صف ایستی و مژگان ترک تیغ بر دوش نهاده
است که با همه شد خوی چشم نوان از حال عشوه دلربا غافل میشود که گوا
نقد دل ربا ید که عشقیست است انگشت بینی ساحر است که در اظهار معجزه شق القمر
بر سر صاحب ولالت یا مقتادی است که اقتباس ملاحت خوشه اوغلط کرده حرف لطف
اظهار است که بواسطش افتاده حسن را عاری از فناغ در جه کمال یافت
مدالف است چو جملاکر در میان جهات اگر از بابه کلک ببرد پیرنم یا
وصف سرمکنی بحر نوارم بخلعمش است محظور انحصار و جا پیچ کر ککرد ابد
اشتهار رطبع را صاف نمایم چه بالبع از روز ارجو لان عجب پر چیرنی
با اوراق که با موی لیشش را با نقد جان همسنگ نماید چانچه در میزان
انصاف سنگش را کم دانم روا است و جوهر دهان جهات که لعل ترانش را تاماتع
میداشتند اگر در پیه نیز بر آزوی دو سر حسنش دانم بجا است چه لیس توان چشم کون

جان شیرین را لبش رباهر که گوید قند شکر در دهان دارد در خیال بر دهانش
حوصله ام تنگ شده هر چند فکر میکنم ام هیچ است که گویا سر مکو است و در فکر سحر
میانش و هنم حیران گشته هر چه خیال میکنم متحیر است اما امیدوارم که چادر است
درج دهانش با لعل و یاقوت سخن را در جوش بگوهری چیده کالای زنهار
لطایف ظریف طبعان را بساکی افکنده و عقد دندانش لالا منثور را از رشته
نزاکت گسیخته مروارید را از رواج خوبی خوشش در آن طمع را کنده دست
حسن نزاکتهای جهان را کوتاه کرده تا حقه موزون زنخدانش را از سر خالی
نموده که عذرش صرم و ... زیانش حالش پادشاه حبشی نژاد خال را در کنج لب تیر تا
فرموده که فرید عصرم غلط نکنم ستاره خال در کوی مطلع ابرو افتاده که لفظ
انجا هم در صفحه خورشید رخسارش باحتراق داده که قرین افتادم نقشم رخ رو حاجب
در گوشه ابروی رو کوچ چشم کشف آن نافه ای آهوی خال از لقلف سودائی
خالش بسته و زلفه ایست گمکرده از نطفه حلال است و لهر حلال اشتباه نیل
اما در ملک طبع سخن سنجم جمال صوری بدون کمال معنوی حسن ملک و شش نقص
عیار است مانند زر مطلس عاری از سکه اعتبار شمع جمال که در مجلس عصمتی نکفته لسان نشو
و در مجلس ناکامی گل گوش بهتر و گل رخسار در حجاب عفت خلوت گزین نگردد

و در گلشن

و در گلشن نامرادی غنچه شهرتش خوشتر عارضی که از قصور معارضه غیر عرق
انفعال از جبینش نشسته چه ابروی شاهدی را که از خجالت شاهده بیگانه شبنم
خجلت از عارضش گل نچکیده چه رنگ و بوای گل حجاب علو حسب را اسم
سمو نسب خوار اند که باشد نور علی نور است ذالک فضل الله یوتیه من یشا
چراکه رتبه گوهر را مقدار و مقدار است بار خار در گلشن اگر گل هم
کند خار است باز و از آنجا که غواص سعیم در بحار بلاد و امصار دل بدریا داده
طالب جهان گوهر اسرار است در شوق گشتی وجودم را با گرداب در ساحل بحیره
ارومی لنگر انداخته ناخدای خداشناس صدف گوشم را جهان لالا مال
گوهر گرانبها که در شاهوار را از صلب شاهوی گوهری است که هنوز از منقب الماس
نام سفاش نشنیده آرایش بساط جوهر شناس مردان فرزانه دوران
جهان بخاطر میرسد که در باب حصول مقصود که منحصر در انعقاد عقد مواصلت
آن مهر قباب خورشید احتجاب است ملتجی در فرستادن ملتجی شده
استدعا می نماید که آن سوار بستر فراق را شربت وصال آن مقیس
مقام مریم احترام شیرین کام فرموده دام بجها در سلک غلامان حلقه
بگوش مسلک فرمایند توسنی نفس سرکش را الماس قرار که بر لاله داغم
گل مرهم گردد والسلام علیکم و علی من علیکم

بسم الله الرحمن الرحیم

دم صبح سعادت از شبانت لوح انشاها / ز حمدت مطلع خورشید تجلی رونوانها
نهان را رشته یاقوت از زر کوه در سنگ / دهان را سبحه گوهر کف از عقد و بندانها
چو لیلی هر محیطی از رحمت در خیمه منزلها / چو مجنون سر بصحرا داده عشق بیابانها
دو رنگیها چمن پر اثر در کل از غرقابش / ز هر سو گشته بندهها در پس کلش جاهانها
نسیم ظهور از سطر چو دست که در چشم / ز دریای کرم جذری نماید عدا جانها
همه گر نیست ده لوحی چو آن خوش صید کلام / دران وادی که باشد شیر روباه بستانها

کلام از رنگ و گل بوی دهد زین ارزش
شوق جام وحدت نیست با همه تنها

الهی جوهر از حسن سعادت ده بیانم را / بمن برهان قاطع در سخن بخش زبانم را
چنان تا بر یکو هرهای نظمم در نظر تا و / که گردد آب مروارید چشم دشمنانم را
سعادت را فزون عضو عضوم ساز از نور / ز روی سایه افکن بر هما کن استخوانم را
چراغ مهر و غیبیست در دل از جمال ما هم / بسازی ز شعر شمع نقاش رکیها جانم را
چه باشد گر بهارم شو حیران بحال گل / نمای صفحه تصویر گل رنگ خزانم را
نهان گنج در ویرانه دل کرده ام زر / دهی توفیق تا پیدا کنم گنج نهانم را

الهی

ز شوکت مصرعی از نشئه ولا جوشش دارم
الهی رنگ تاثیری کرامت کن فغانم

هیچجا دیگر نشانی است چون عشقا مرا / بسکه چون نقش نگین نام تو کرد احا مرا
هست با ظل جمالی در جهان از فیض حق / می‌کند فکر مقامات لامکانی بیا مرا
معنی لهو و نهو و عالم کون و فساد / جذر و مدی در نظر می‌آید از دریا مرا
در لباس لفظ تا شد نقش معنی را ظهور / چهره امروز شد آینه فردا مرا
فیض معشوق ازل را میبرم از حسن یار / میشود حاصل ز دنباله شیء عقبی مرا
ربط را من بنده ام دانم این معنی ایی / خویش را هر کس کند پیدا کند پیدا مرا

تو به خواهم که از می لب شستشویم حاجت
دستگیر بهای ساقی افکنده پا مرا

دل داده از هجوم حوادث شتاب را / مانی چنان دام کند موج آب را
چون پرورست چرخ بلیش جان ... / گر ماه تیره روز کند آفتاب را
تر داهم ز آتش دو رخ مراحه پاک / از ترک تاز برق چه پروا سحاب را
من فارغم بحشر ز عصیان حساب / چون بشکند حباب کشتی بخار را
آگاه از شکنجه عقلت بهمه آتش / آسایش المی که شمرده است خواب را

از مهر کینه سوز تو آتش که در — پیراهن تن است کتان ماهتاب را

از عشق تست این دل پرخون در آتش است

یک کاسه که از شراب و کباب را

شو پرچمی از روش از جای جستن مدار — که حال هر کسی باشد ز وضع همین پیدا

هجوم آورده گاه لشکر جهان بهانه کوتی — که گاه است رمگذر در جهان رو پیدا

دو هماره در اقلیمی نگنجد ملکه در عالم — کند خورشید خود را لم خوش از نقل

تو ای پروا حذر از آه دلها گر که هر شب — رود تا آسمان جایی که گه داد از زبان پیدا

نیز او گو هر دریا سخای جبهه مو خوش — شود دست از کرم تا تست جان در استغنا پیدا

مرا شعله جهان تن برارم اما همچو گوید — که نام خوش تا به گوهر روی زبان پیدا

شنهشاها به بیت گرچه بعد ازم برای آرم

که بهرت دو در قرنها نخواهد شد قرین پیدا

مرو کوی که گه دشام ماتم روز عید گاهی — ز خاک هر کربیا دو مدح صبح امید گاهی

نما باشد بعالم گوشه بهتر از بیت — رسید از هر کجا وحشی عزا از امید گاهی

نشیمی از دو رنگ تست نگار محبت را — بهر جا زیخت چون عندلیبی گل دیده گاهی

بغیر از مردم چشمم که دلتنگ گوش را — سیه بخت دگر کی میتواند شد بعید گاهی

بوم ... ته

چه بر بتان زند گردام زلفش دل را گو دو — ز بس گیرا است مرغ رنگ میتوانم رسید اینجا

اگر وصف رسا مهای فرزش را کنم — سالم فکر را جایی که میتواند رسید اینجا

بر یک خامه انگور ده هم آن عالم را

که سد هو است از جرعه کف و شنید اینجا

بازارگ و هیچ مستانع هر نم را — ز تبسم شکند همت تسکین کرم را

از بسکه گرفته است گرفتار رم از جلد — هر تجم اگر بار زکرد خبر رم را

چون آب در آینه شود خشک ز جوش — گر بحر در آرد و نیاطر چشم ترم را

سیم بود از حوصله کار رفر و شر — نزدیک کنند دوری سر انجام را

چون سر کشم از سجده محراب دو ابرو — از رشته تسبیح ملک بسته پرم را

چون دایره خواهم که جهان دور تو گردم — کز هم نکند فرق کسی دل و پرم را

از لاله کرد و برده دل است خون صاب

تا سوخت بداغ تو محبت جگرم را

خون لاله لاله موج زند در بیابان ما — شگفته غنچه است زبان درد ما ها

خوش گلشنی است تا زگل داغ اشک ما ها — بلبل شود هما پرواز از آشیان ما

چون گل شبنم که چشمه از گرا قباش — تا کی نگاه محبت شود ترجمان ما

در روش اسعادت قربت ما بطی   نغز هاست در قلم استخوان ما
تا فکر راهزن خیال است جان   سالار بیچو بی شده در کاروان ما
ای قامت خمیده چه شده ابن   سنجیت همچو برق خدنگ از کمان ما
از کس نخچه در دل ما شاد کرد کهن
هر گرشد محیط زمان آسمان ما

در راست ار کس نباشد چشم همراهی مرا   زلف آهم کمیر موتش گاهی مرا
تا شب بیداری نبارد دیده بیخواب را   سرمه شد عقلت رای چشم آگاهی مرا
    کی رسد بهر شهد عشق جو نکو کی مرا

راه ها گمشد رسیدم تا ره بیخودی   در حقیقت رهنمای کرد گمراهی مرا
کافرم اما کهی ار سبحه خاکم ار زرش   هر دلیل کرده از راه دگر راهی مرا
هیشا گم ار سیاه غم امید ورنه   تا علم رایت از آه سحرگاهی مرا
بنده از بندگان شه شاهانم ازان
نشد میخوانند در عالم جهانشاهی مرا

حکم شد شمع تا رش هر کسی را تب راه ابی   سهادت هر که ملک معمور شد گواه ای
می و معشوق اگر خواهی بگو بی من پیشانی ای   که باشد هر شب و روز آفتاب امنی و ماه امنی

نگز

تجلی در سنگ و جان لوای طور او نور   هزاران ما که والله کوه می ابر رنگاه بیجا
برای ضعف راز و میر و چشم که ببینه   پر کاهی ز پس چشم خجالان تکیه گاه
ز آب شمع خون زرد و مگر سراسر شد گلشن   که همچون غنچه صد برگ میرویدکسا ایجا
نباشد جوهر یاقوت عیار خاک رنگی   تواند تاج سر شد هر که گرد خاک راه
بسوی کعبه میخواهی که رواری بمیخانه
اگر عرفان نداری شاخواه اخی خواه

پیش روی آتشینت شمع تاب آینه را   میکنم در دست خود گمشت آب آینه را
پرتو حسن ازل مید اهی در جبار ار   بچه خورشید شد لوا افتاب آینه را
پیش از حسن مجازی چمن گل بر سرکه و نوش   عکس باشد در نظر هیچ سراب آینه را
حسن جاتی رو نما میخواهد از دل اعتبار   میکشد از هم میکنم جام شراب آینه را
حسن زیبا را که مهر ومه حیران است چشم   چشم تا بینا شد او در حجاب آینه را
شغل بینا را صفای بیش از هر عالمی   هیچ معزول چون میند بخواب آینه را
هر نظر دل را کند بیگانه تاب زلف
نشد جوهر افکند از پیچ و تاب آینه را

بجوز نری ملک مجهور شد او تاجدار ارا   نباشد جشبار جبر صاحب حشبار ارا

ز فرگاشت ظاهر میشد طبع سحرگستری
که روی چشم خود جا داده چون کیزران

ترا در سایه خورشید بود اکنون روانشد
بخورشید از تو خواهم سایه اکنون باخبران

در ایجاد تو صورت آفرین نکته پرداز است
که دستی هست در تصویر جان صورتنگاران

بنزم وصل هستم فارغ نکشتم از غم هجران
که باشد هم نوبت مدعا امیدواران

مرا هر کس که بیند زغم خود میشود راضی
ندیدروا از غم من شاد غمگساران

امید التفاتم هست از چشم سیه مستش
که باشد التفاتی نیز دایم می گساران

رشته شمعیم با خندیدن زبان گوشیم ما
روشن است از سوز ما هر بزم خاموشیم ما

قامت خم بهر ما شد حلقه آغوش جهان
رفته است از خاطر یاران فراموشیم ما

هست یارا گوشه بهتر ز قرآن عشق
چون کمان هر چند دایم خانه بر دوشیم ما

دیده از دیدار غیر آگاه از خود غافل است
با کمال هوشیاری بار بدهوشیم ما

بعد مردن سنبل و ریحان دمد از خاک ما
از سیه روزان آن خط بناگوشیم ما

در خم می باده تا در جوش بهار است
عشق کامل کی شود تا در جوشیم ما

خزانه دلها از بهار تو بهار هستیها
رهوار دست چون رنگ حنا و الکان هستیها

نشستن بر سر صد نیستها دادی
که خالی نیست از رنج خماری جام هستیها

نهال اول ز زیر خاک فرج علم سالار
توان سرمستی با آن ز فیض نیستها

غم برگ و سامانی ندارد صاحب گوهر
دمی هرگز نباشد بار حباب از باد هستیها

برای حفظ صحت می خورم می ورنه دانم
ندارد ها شکست دل است طاعت بر سر هستیها

بعهد ما مگر خاک و سنگ و قطره گوهر شد
رسید از طالع من آشنا هستیها و پستیها

بهر جا گستر اجزای طاحونها
شود تاج مرصع کاسه کشکول گداییها

عبث از ما رسانیهای طالع کس چه آزارند
که هر جا بود حرف قامت او شد رساییها

بعالم تا صدا پیچید ز چشم سحر کوشش
بر آمد سرمه خواه آن چشم رنگ صداها

سکستن چینی مو دار را درمان می آید
وای شکن که میدارد نواها مینواها

ززان بهوش نهان ماند میلی
که دلها بند و گردد دل از فکر رهاییها

عیار کامل بار رایح از نام هر باشد
چه سالی ز زرا گر از سکه باشد نارواییها

عرق لجه دلم ز مرکاری نمی آید
تواند دست یابد کهن کر بادبانها

بپیش کس نکشتم چاه بهر بکشت دل
چه خواهد یافت شیشه کهن مومیاییها

دل بیگانه خو دارد شاه هم کهرام مینید
رنس از رز و بهار رفته اینک آشناییها

خاک گیرد زیر و زبر اجزای جسم پاک را
منت است از شکستن شیشهٔ افلاک را

آید از رگهای غنچه خون مینای بخشش
خنده‌ها در گریه‌ها پنهان باشد تاک را

میتواند داد ابر شستن میان ما و یار
لکهٔ آمیزد ریحان هر لحظه‌اش خاک را

در نظرها عرب چشم از کمال دیده است
نور چشمت لکه دارد شیوهٔ ادراک را

کی شود با سوز دلها حیات شمع جمع
دل شناسد آب حیوان آتشناک را

هست در گلشن جدا از لاله و گل راهم
هست با گند گل الف سینه‌های چاک

ما حقیقت عمر را تا تاب آتش می‌شناسیم
نشئهٔ خوش کرده است صحبت شعله و خاشاک را

بچشم پاک نظر کن عذار جانان را
بیان مرتبهٔ یعقوب ماه کنعان را

نظر بحکم قضا واشد اهل جنون
ز راستای فلک بیره بیابان را

حذر ز آه دل داغ دیده کن که فلک
دهد بغنچهٔ هر لاله شکل پیکان را

ز گفتگوی تو گل که غنچه دهن است
سحر همیشه کند فاش راز پنهان را

ز رشک کاکل سرکش زلف خوش پیچ
کریش از این نبود رشتهٔ جان را

درین محیط ترا دست تا گهر نرسد
وگرنه گوهر و کف هر دو دست عمان را

کند بحر سخن چون گهر ریزی
دهد به بچهٔ مرجان صدف گریبان را

غبار خط شد از لب آن سیم‌بر پیدا
کند ضایع شود چون موی در مشک گهر پیدا

هزاران جا ز فصل آمد گرش ای باغبان [illegible]
بگو کی میکند بخشش امید می‌شود پیدا

چه رم [illegible] لطف [illegible]
نباشد ی شود در سیل سگام گهر پیدا

نشان استجابت دارد دعا [illegible]
نه در آسکم شرط هر نه اهم را اثر پیدا

تو هر جای بهر جای نشانی است از عشق
شکاف سینهٔ هر سنگ را گوهر پیدا

چو گم آتش بجان [illegible]
گرار دستم رود داغی کنم داغ دگر پیدا

نگردد نشئه تحصیل هنر چون اهل [illegible]
شود ز ناف آهو مشک از خون جگر پیدا

عمارت کی کنم از غم دل ویرانهٔ خود را
که هر کس در جهان آباد سازد خانهٔ خود را

عبادت جز [illegible] شد فراهم [illegible]
لباس کعبه میپوشی عبث بتخانهٔ خود را

ز بس هر [illegible] را [illegible] در این عالم
ز شگفت [illegible] دام گردن دانهٔ خود را

ز کاوش قضا با فلک [illegible]
بصورت خانهٔ چین کی دهم کاشانهٔ خود را

حیات یار و دل یار [illegible]
ز جان [illegible] دارم غم جانانهٔ خود را

ز وصل دلبران شور محبت [illegible]
ز رحم [illegible] عاقلان مکن دیوانهٔ خود را

خوش آن روزی که ای [illegible]
بیاد نشئه [illegible] پیمانهٔ خود را

کی الهست با رزخال خراب‌ها | هر کر بجه غنچه کل انتاب ما
هر قاصدی که رفت نیامد زکوها | این بار عمر رفت که آید جواب ما
نوبت بنور دیده رسیده است [illegible] | [illegible] قطره فشاند سحاب ما
مست محبت است دل ما عجب مدار | بوی شراب میشنو از کباب ما
از ضعف همچو صفحه تصویر موج آب | پیداست [illegible] اضطراب ما
دریا و نیم دیده ما از گهر پر آب | همچو [illegible] چون کف دریا حباب ما

پیوسته سجده گاه صراحیست جام می
هم کاسه اند نشهٔ شراب و کباب ما

عشق [illegible] ساز شعار خویشتن شد [illegible] را | گاه [illegible] بازی میشد هنر شیر را
چاره سوز دل حیرت نصیبان مشکل است | آتش که خاموش ساز آتش تصویر را
عشق چه پیدا میکند دل محو کان [illegible] | خاک کی بخشد نمش خاصیت اکسیر را
جوهر موی جدا از [illegible] ظاهر جدا است | در [illegible] و خط باشد زیب شمشیر را
عاشقان حسن معنی را بصورت کار نیست | [illegible] تصویر ساز شد گل تصویر را
در بلای آسمان نومید شد از عاقبت | هم زره را اینچنین سازند هم زنجیر را
پیروی کن [illegible] صاحب دل را در این سخن | کر کمان باشد پر پرواز باشد تیر را

بکشر

نباشد از دل دیوانه وحشت شوخ چشمان را | بار ربط قدیمی هست با مجنون غزالان را
نباشد در میان حسن [illegible] تنخواه دادن | برای قرض باشد ضامن [illegible] پریشان را
[illegible] نسبت [illegible] تماشا شد | اگر [illegible] کند با ریک [illegible] نازک خیالان را
[illegible] حسن [illegible] | [illegible] در شام [illegible] را
[illegible] | نگاهش [illegible] چشم [illegible] را
زبدکاری ظالم مکو حرف [illegible] | بخط بد نوشتن کم نسازد قدر قرآن را

حیا شد [illegible]
که زهر مار را دانم گر بنوشم آب حیوان را

ز حسن تو [illegible] | که گل از خار [illegible] را
تعلق [illegible] مهر ساز [illegible] را | بجای گل زند صیاد بر سر خار [illegible] را
به پیغامی کر از وصل تو ام [illegible] | که باشد [illegible] تماشای را
[illegible] کند [illegible] | به خلف وعده خواهم [illegible] زبان [illegible]
[illegible] | نگهدار تو خدا از [illegible] نگاهی را
بهر ره رو که [illegible] | [illegible] بهتر که خضر [illegible] گم کرده راهی را
عدم [illegible] | [illegible] را

کی گشت باز رخ حال خراب ما / هرگز بجه غنچه گل نقاب ما

هر قاصدی که رفت نیامد ز کوی یار / این بار عمر رفت که آمد جواب ما

نوبت بنور دیده رسید از گریستن / آخر بجای قطره فشاند سحاب ما

مست محبت است دل ما عجب مدار / بوی شراب می‌شنو از کباب ما

از ضعف همچو صفحه تصویر موج آب / پیداست از رسیدن ما اضطراب ما

دریا ولیم دیده ما از گهر پر است / بی مغز نیست چون کف دریا حباب ما

همواره سجده گاه صراحیست جام می
هم کاسه اند نشئه شراب و کباب ما

عشق تا کی سازد شعار خویشتن تدویر را / کار با ربط و بازی نیست هر زنجیر را

چاره سوز دل حیرت نصیبان مشکل است / آتش که خاموش سازد آتش تصویر را

عشق پیدا میکند دل موکه از آه اسیر / خاک کی بخشد نمش خاصیت اکسیر را

جوهر موی جدا از آتش ظاهر جداست / در برش و فیض باشد زینت شمشیر را

عاشقان حسن معنی را بصورت کار نیست / میل تصویر نشاند گل تصویر را

در بلا کی سست گردد نو رسیده از عاقبت / هم زره را آهنین سازد هم زنجیر را

پیروی کن شاه صائب را در این / کر کمان باشد پر و پرواز باشد تیر را

باشد

نباشد از دل دیوانه وحشت شوخ چشمان را / بآب رابطه قدیمی هست با مجنون غزالان را

نباشد در میان حسن تمیز آن دل بخط او / برای قرص باشد صافی معنی پریشان را

نیابش آمو نسبت بهر جا سحاب باشد / اگر دوری کنند با ریگ روان نازک خیالان را

گرفت از خلق او آن حسن عرقش خجل از نفرستد / بآبرو نمیدهد در شام دلگیری غریبان را

کنم خمس التماس رحم از مردم فرومایه / نگاهش می نهد بالای چشم انگشت فرمان را

زبدگواری ظالم مگو حرف حق با جاهل / بخط بد نوشتن کم نسازد قدر قرآن را

حیا شد رنگ لایح بر رخ لشکر ماهتابان
که زهر مار را دانم که نوشم آب حیوان را

ز حسن تو دل آهو در ربایش باشی را / که گل از خار رود آه ز رنج خشم باشی را

تعلق جانشین مهر سازد جور را آری / بجای گل زند صد بار سر خارهای را

به پیغامی که از وصل تو آمد نامه عجب / که باشد تخت شاهی تخته کشتی تباهی را

قبا فی کند بوش تکلم فیض هجران را / بخلف وعده خواهم زبان عذر خواه

نیازم ابر ساده ناز را در ظاهر العیسی / نکند او خدا از چشم بد عاجز نگاهی را

بهر ره رو که برخوردم ز نیرل هجر دیدم / بهار عنبر که خضر چو گم کم که راهی را

عدم که علت امر وجوی مشوه غلط / تو قلت عیب عیب مکو ترک منای را

خیالت زلف او تا گرد تنزل عضو عضو مرا
کشد هر شام رگها در سلاسل عضو عضو مرا

برنگ صفحه تصویر دریا حیرتم والله
لسان بحر رفالی چو ساحل عضو عضو مرا

چو سواری که سر نخجیر دار و طبع رسا ان
کند آزاده هر دم رازی ل عضو عضو مرا

خیال عکس رویش لیکه صورت بست در جانم
بحیرت کو چمن آیینه مایل عضو عضو مرا

بهر عضوی جدا جمیت ا ... دم ... عیش
بگردن منتی باشد ز قابل عضو عضو مرا

تعظیم کن به لوح دل غم رسیده را
بر سر گذار دست گریبان دریده را

عقلت شمار کن که منقصر الهی
دیدیم چشم کند فلک خواب دیده

نعمت ندیده شکر بجا ناکی آورم
انشا چه سان کنم خبر ناشنیده را

حق با دل من است ندانه اگر قرار
آرام نیست وحشی از خود رمیده را

از دست بوسه ... آشوب ماکیش
مانند کاه پای هر امن کشیده را

زنهار حرف خام مگوی که فرقت
از تلخی ... ناریسیده را

از قرب شاه مهر کند بدر را هلال
قرب شهان سبب شده قد خمیده را

شد رگ جانم زغم با ناله راز آشنا
از ... مضراب گه دنغمه با تار ...

ز عاشق سه باری شب هستم سرخ روای
کند لعل ... کهبا رنگ ... را

ولا نرگ وطن با رمن ... میراز دریا
که گوهر زب افسر چون بر آید گوهر از دریا

... سر کن چون سوی غربت ...
کز منقل بو ... کشتی بی لنگر از دریا

بقدر رتبه هر کس فیض بیند ز خطا رای
حباب از ... نغری ... چشم تر از دریا

ز چشم آب گوهر ده بجزای از خوابد
که بن همت ... دلالان افروختر از دریا

بوصف عارض خورشید سیما دلبری
ز دل طالع ... مضمون چو مهر انور از دریا

محروم از غم ما این دل و این ... خود را
سیلاب فنا تعمیر کوم خانه خود را

شدم در عشق بازی کشته چشمی که میبود
ز روی حرب و زمی ... ان رواداری خود را

... که با تو اند مدعی کردیدم ساغر
که بر از خون دل پر کرده ام پیمانه خود را

غم عشق تو ما کو ای صنم منزل دل ...
به از صد کعبه میداند ایم ما بتخانه خود را

گل افشاند زلف تو در زنجیر ...
که بر صحرا نبندار دکسی دیوانه خود را

نباشد محرمی هر چنگ ... را ز دل
مرن ... زلف ... خود را

بحمد الله که در گشت ...
ز حفظ آبرو ... دانه خود را

جمال

رشته جانم به جنابت در هجران تو | هیچ موج اضطراب و نفس را آشنا
بسته زلف تو را اسیر یک نگاهی گر | که با نالش شود مرغ گرفتار آشنا
بیشتر بیگانه شاید آشنا گردم با تو | زانکه گاه است با بیگانگی یار آشنا

[illegible]

سایه زبان ... ما را هم سخن گو که اثر
میکند آینه طوطی را بگفتار آشنا

شراب وصل یار ز خویش نوشیدم کجا آید | نمودم ساغر خود را پر از موج شراب آه
ز جوش گریه میگردد دلم هر لحظه روشنتر | چراغم را فروغی میشود حاصل در آب آه
دل بیتاب شود نور چشم را پرتو مهری | ز غلیان چشمه درگیرد هنوز آفتاب آه
دلم زینت چنگ غزالان خنده ... | شکفت این غنچه را از تصویر باران سحاب آه
شکست دل ... عمری غیر از ... | خطر ... مدام این شیشه ما از حباب آه
جراحتهای دل آمد بهم از ترک جنبش | زخم این کتان کهنه مرهم ماهتاب آه

بوقت باده نوشی گاه گاهی ترک جنبش
کند یاد دل عاشق بتقریب کباب آما

خموشی بهتر است از شکایت ... | که در عالم نباشد داد رس فرهاد ... را
ز طول عمر نتوان بر دل لذت ... | چه حاصل ذکر از حد بگذراند شب ... را

ناکی ...

بنجا گیاهی او هرگز نسنجم تو تنهایی را | که نتواند جدا از دیده احول دو بینی را
طبیب دهر بیجا چون کاری ناگشته را | مزاج منحرف محتاج باشد چون ... را
ز سوز عشق تا پروانه شوخ فارغ شد | دوای ... پاست ... را
اوپ دهر گیرم بیوفایی کو تعلیمت | ندانم از چه کس آموخت ... را

نگار از نرگس جادوی والو نظرش
که هر ساعت ... میکند سحر افزنی را

چه فیض از مالداری میرسد ... | که جز تلخی نباشد بهره از آب دریا را
... سحر گر ... دوری ... | بوقت گفتگو از هم جدا سازند لبها را
چنان محوم در حسنش که چون آیینه ... | بروش گر کسی خندد نه خندد در میان ما را
غبار شهد ... | چه خاک کربلا ریزی ...

مرا گاهی ببزم خویش خوان ...
که کیفیت نباشد ساقیا ... صهبا را

پیوسته باور ... چه ... | خضر ره ما شد نفس ... ما
... بلبل ... که از گریه ... | فواره ... جوش ... ما
... که باشد ... | بر سجده فتادن ... ما

نازنا میرزا

صد شهد نهانست ز تاثیر فغانش دریچه زنبوری پاک مگس ها
همسایه شمع سحر زم عدم هم در خانه تن عمر چراغ نفس ها
در دشت خطا جاده جدول آتش از گرمی هنگامه بانگ جرس ها

خاکستر ما نشد کند آینه راست
از آتش می سوخت زبس خار و خس ها

سوده است تماشای ده من سر افتاب گشته است در بهاء به خنده اختر افتاب
باشد زهم به رنگ کتان تار هستیش کو دست غیرتش به سر گرا فتاب
ای آل گل کر چشمه عندلیب تست ان شمع که محو گرد ذر افتاب
اگه ز اشک ریزی عاشق نیست هر که ندیده دامن خود را ز افتاب
خال سیاه گوشه ابرو نگنید از صبح صبح سر زند دیگر افتاب
تا کی می نشیم زره دوستی شد حاتم دهد اگر چه الف بر سر افتاب

ای اشک بر خلاف که از بیم تیغ عشق
از آسمان گشته سپر بر سر افتاب

سر نو شده بر روی تو ظاهر میکنیم هر فتنه آنکه ناله نمی بندد افتاب
در عشق گریه حاصل نقش شکسته است بی جو نقیر ز اشک گل شمع را گلاب

ای عشق

ای عشق آمدی چه معموره دلم ویرانه ساختی که شود خانه خراب
عام است بسکه تحفه ذریع عصر و دور شباب گر خواجه از سوال مقدر دهد جواب
تشویش خاطرم شده مانع ز فکر شعر سو مان رخ جلوه عکس است موج آب
در گشتنم اشاره با بروی حق مکن زخمی نخورده است کس از تیغ آفتاب

کیفیت جمال ترا نشئه لازم است
اری شراب را مزه بیشتر بکباب

قرین روز روشن که زیم اثر شب چه غم گر ماه شد پنهان بر آمد آفتاب
کسوف آفتاب آه تا کی سازد ناسیم سخن آنکه نسکویم بگیر از رخ نقاب
تن بجان چه بصورتم ز حیرت ز ارتش لا به زلال آرا تم مسکین و هزاره دیده خواب
گر از هم آفتابم را امید زمان ابطال که جانان برای صبح دارم اضطراب
نخواهد شد نقیدار خجلت خاک کرمانش طلوع صبح را امید گر چشم بخواب است
عتاب امیر پرسش میکند از جرم ما کفم نمیدانم شب وصل است یا تو م محاب
ره وصل آرام دارم میغرار از فکر هجرانم بود چون شمع آرام قرین اضطراب
اگر برقع را بلند ری نمیدانم چه خواهد شد کشودی تکمه از پیراهن شد ماهتاب
بخوان ما شعر عرفان اینقدر لازش در تلبیس ز گیسو هر گره آید زلیکو آفتاب است

تحیر از کرشمه می‌کرده چه تأثیر در آب
که باشد از نظر عکس ... در آب

عمر ... که شده جوهر آینه باز
کس ندیده است شود موج روان ...

صحبت صافدلان سرمهٔ آواز غم است
افشد از ناله کند جای چو زنجیر در آب

لطف معمار و دل قابل تعمیر کجاست
می‌کرشمه که کرشمه گل تعمیر در آب

ناله‌ای سیر حادثه که دو جهان
کاغذ چرب ز نم باز شود دیر در آب

پیش چشمی که ز طوفان حوادث ...
خم هر موج بود دم شمشیر در آب

اشک او ... نغمه را ...
... افسرده شد آتش تصور در آب

کهی از دل خبر چشم کهی از دوستان خوش
نه از جم سراغی شد نه از لیلی ...

... خرابه ... رسد ...
... انجم را ... روی ...

... رموز عشق ...
برای ... خویش ...

چه آمد خانه ام روشن شد از ...
... روی ... را ...

... خواهی ...
شب ... حالت ...

برد هوش از سر ... ز دل ...
نبایدم کسی ... تا ...

مرا ... توام ...
چه شد ... گشت ...

می‌آتش به جان ناله را چون شمع در سر هست
هر آن آتش که در دل بود آمد بر زبان آتش

غریبم ... در فکر وطن او ...
... طالع بر کم که راه آشیان آتش

سرشک ... شود گلاب در آب
نه چندان گل روی تو ... در آب

ز دل ... اگر جلوه ...
که منعکس شود افتد چه اقبال در آب

ز چشم ... اگر قطره به بحر افتد
ز رنگ لاله کند جلوه ... در آب

میان ... دلم ...
که شیشه جلوه نماید ز رنگ آب در آب

ز ... چه کار ...
ندیده ... موجه شراب در آب

نجیب زاده ... وطن نگیرد خو
به همین روی گهر از صدف ... در آب

همیشه ... سفینه ما
خورد چو حلقهٔ گرداب پیچ و تاب در آب

اگر که لعل ... خط عشق ...
... تو را بنده ...

از خیال عارضش ... چشم ...
گل گریبان چاک ... سر ...

تشنه‌اش داده ...
غنچه در گلشن ز رنگ گل ... خنده ...

عقد ... گرده ...
از رواج ... طمع ...

زیب خوبهای چمن رو شده رنگ کلف / آری آری داغ روی لاله را زیبنده است

نو گل من عندلیب گلشن حیرت است / صاحب من سرو آرا دفتر را بنده است

گر تو سروی در چمن او لاله داغ وفاست / گر تو شمع محفل او آتش سوزنده است

این دو مصرع زاده باشد الهی از چشم بد

نشئه تا در عالم صورت نظر بنشسته است

چه حاجت به مرهم داغ ما برابر است / کی هر طبیب دوای مسیحا برابر است

از بهر مال خویش کسی ابر در مرز / این قطره که هر یک برابر است

هستم اگر تهیدست و پایش خیمه / قدر گهر عقیق خارا برابر است

دنیا نصیب مردم دنیا که من و تو نیست / دارم محبتی که به دنیا برابر است

ساقی بهر کی که بادش خیمه بار

کیفیت خاره صهبا برابر است

بیچاره از دل سوخته ها موشی نیست / چاره آتش افروخته خس پوشی نیست

هر که شد از تو حضور دار رخ شه بخبر است / بهتر از هوش دگر داروی بیهوشی نیست

ای آتش دل رنجه و صبا منزلها / همس آتش گره قابل حوا پوشی نیست

بگیرم این لعش لایا بنظر ابکه بکس / هیش از بن آینه را تاب ساهم آغوشی نیست

از تو صد وصله گر بگو یار رسد / راضیم گر سبب غیر فراموشی شد

دیگری گوش بحرف تو گواه تو گل / بعد از این ماحظ چون حاجب سرگوشی شد

نشئه از جوش خم باده توان داشتن

هست تو شی بفرح بخشی مدهوشی

خضری برای راه خدا احتیاج نیست / این قبله را بقبله نما احتیاج نیست

نجات هر کی که کی جستجوی او / جانیت چاره دگر به احتیاج نیست

جز دست خویش از همه بردار دل که / زاد سفر براه فنا احتیاج نیست

دست سوال شد صدف گوهر کرم / ورنه کریم را بگدا احتیاج نیست

هستیم ما برای تو محتاج بندگی / ورنه ترا بطاعت ما احتیاج نیست

رنگ غم است صیقل مرآت خاطرم / آینه مرا بجلا احتیاج نیست

گل گل دلم شکفته بود از نسیم آه / این غنچه را بباد صبا احتیاج نیست

خط تو که رس دل آتش را دگر

رخ زحولش را بنما احتیاج نیست

جای دانه سد لم یار رو دنیاهر جاست / عکس پیداست ولی آینه پیدا نیست

جای در مردمک دیده ما هست ای دوست / چشم ما خوصعه قطره کم از دریا نیست

با قد خم شده اسباب طرب آماده است | لشکر آراسته لا علمی ز رایت
دست در گردن مینای فلک کن چو هلال | که زبان بشنو از دور دو ته ملامت
خوشتر است مرا غیر خلاصی از غم | دل ز ما ... حضرت است که در دامنش
زلف سر رشته بیداد و خطاهای ستم | غیر ازین هر دو سعو درین ...

نشد هر کس که رهی تاب خود دیده است
لذت ... در ... از ...

از گله کاه دلم سر و سامان کرده است | سر رشته بهر ... ن گرفته است
هر گشته غمی که لبت راه ز بیرون است | گاه که جان خویش بدبدل کرده است
دارو در آستان ... | دستی که ز دار دل سوزان گرفته است
در صبر تو ... عکس تو صورت ... | ... در آینه جان گرفته است
... | زلف تو ... شام غریبان گرفته است

صحت شده طبیب ترا ...
که طبیب دست درد ما گرفته است

جان ... | لذت آب دم تیغ ترا کوثر ...
... | مبتلا گر آتش گل ...

خط چو سر زد از آتش حسن ... | میشد این ... هر کس ... خونها
در شکفتن بود دل از زخم مژگانت مرا | ... هر کس ... صبح ...
میتوان بستن ... حلق را ... | لستان لب ... الحمد ...
هر کس را ... | ... آینه ...

نشد کیفیت مجو در دور مینای فلک
جرعه ... خورشید در ساغر است

گر کشد صاحب سخن منت ز دوران ... | با تکلف هیچ معنی در دهان ...
عیب کس را خود ... | لنگ چون ...
دشمنی را ... بهتر ... | کار ... صلح انجام ...
که بلند اختر گردون ... | در دل آیینه خورشید ...
در جهان هر بحث ... | ...

از زدن که رسد ... مبتلا نکند
کشتی ... از طرف ناخدا نکند

موج غم ... درستی ... | کاری ... رسد ... مبتلا نکند
دل که ... | صد سوزان ...

[illegible]

چون زلفت نگیرم از شکستگی — عاشق در تسلیت بر حیرت شکست

تا به وصال یار که دلها که نشسته را
از یک نگاه رنگ جدا دل جدا شکست

غمزه نگاه را بس کار او نگه معروف نیست — بیش رحم تیر کاری چشم کمان ابروی دوست
گر نبود در طالعم از شام صبحی بس خدا — محرم داغ دل ما مرهم کافور نیست
روی دل از هر کسی در عالم صورت نمی — روشنی آیینه تصویر را معمور نیست
مور هم زمر سلیمانی هم زمان — گر زند دلگیان آن خورشید مانم دور نیست

تا به زخم بهتر از مرهم میکشم هر شب
آب کوثر را صفا در جنت بی‌حور نیست

دل که هست هوس پنجه شیشه سیر است — به وجه خار از اندیشه شیشه سیر است
ز آب صبحه بر گرده تازه روی ما — علاج این دل عم پیشه شیشه سیر است
راه عشق تو غافل مشو زاهد با — نهان به پهلوی این پیشه شیشه سیر است
بیا چشم قدح نوش شیر مست تو — هر ده نرگس این بیشه شیشه سیر است
مرا به رنگ شقایق ز داغ لاله عذاری — در انجمن رگ و ریشه شیشه سیر است
زبانه آتش نشتر غمزه داده که از دل — زند چو زخم های پیشه شیشه سیر است

علیم ۱۱۱

طلسم آرزوی خون گشت حباب
که در شکستن این شیشه شیشه سیر است

باده حاضر یار غایب یار کرم دار — حفظ اشک خویش کن امروز که در پیش
چون نهم دیده بسوی تو مراد دل ز کف — آفتاب امروز گرم جهان افروز بیش
گر بجمع مال رغبت که بهمت مایل است — گاه بار مهمت الهیت گاهی چه در است
ابروش را زهم نکشاید ز لب زور آه گرم — چون کمان شد سخت بازو چاره اش آه گرم
چشم مهوش سیه مست کو شد در آزار دلم — با وجود آنکه کار چشم مهوم رو در است
ماه من حسن ترا آرایشی در کار نیست — بی یار آینه خورشید در روی تر است

داغ میسوزم مرا از بهر زر و در طلب
درمیان ما و جانان تا شاخ خنجر زر است

روی که هست در کف پای همه تست — ریگی که هست زر زر عشق بر تو هست
عالم ز هر چه هست بغیر از جمال تست — افسوس از زمان حضری که در نیست
داریم ما بسر که برای لباس عقل — دامن کشیده دو گریبان در تو هست
خارهای هر شاخ که با شمشیر تو لک — دل را عزیز دار که یوسف همین تست
ما را دهان بوسه بباشد لطافتش — از گلشن تو آن گل نرگس که چیده است

در درسگاه عشق سخنهای واعظان / حرفی که هیچ گوش نکرد آن شنیدنیست

هنوز شکسته ما مانت نصیب

هر جا پری نگار ز تو سر بر زند میش

بزم ما امشب دگر از شمع صهبا روشن است / چشم ما روشن که چشم ساغر ما روشن است

از نهیب خواب تا چه سان گوشه چشم / فیض بیداری شب چون روز بر ما روشن است

هر دلبری که تو از هم بزد عشق شد / شهر از کوان شوخ آتش بهر جا روشن است

خوابش از وقت تر نه دیدم صبح بخو / این سخن با گفتگو از سنگ ملها روشن است

نشا یکی کو دو چشم اهل ظاهر حلوا کر

شمع آن روی که در فانوس دلها روشن است

اهل تمکین را ز خوف شد کس آمد بیش / پاستون را هیچ پروای ز زخم تیشه نیست

بهر سر سبزی شو کمان سبب ... / بید را وقت ... ابنجاح از ... نیست

عقل را ره نیست در هرجا چون / با وجود شیر روبه را اگر در بیشه نیست

چاره ساز آن عاجز از چاره دل جوی / مومیایی مرهم زخم سنگ شیشه نیست

نشا ا محبت دیده و آنه فرق دیده را

هیچ نعمت بهتر از معشوق عاشق پیشه نیست

صورت آرا

صورت آرای که ابروی تراشیده است خوش / ما اسیران محبت هم ازو آن سر خوش

الکه از رنگهای ریخت طرح واحدت / دست کوتاه مرا از خاک دامن گیر خوش

بهر صیاد و ظلم از تیخ کیر بهالک / حلقهای دام را از حلقه زنجیر ساخت خوش

سعیها کو مزد در معماری دل درد و غم / آخر این ویرانه هوایش تا لعمر ساخت خوش

میکنم هم شکوه و هم شکر از معمار عشق / خانه ام زد و ویران کو ولادیر ساخت خوش

سازش حسن بتان ناز رکاری بما / خوانش بان زلف او سازش کند دلگر

آخر هر چیز ولا نشا اکه میشیم

تا بکی با ه مرا با راه پد تا شیر ساخت خوش

بی تو اشکبار نظر دل ز بی تا کی کرش / آب از آینه و آینه از آن کرش

به کباب از اثر شعله سرکش نکرش / آنچه در تاب رخش بخود عنایر کرش

ایدل از سرمه بیداری شب چشم بپوش / هیچ کس از آینه که از جوان گریز

کافر از عشق محال است مسلمان گشته / زاهد ابروی ترا دید ز محراب گریز

شهد راحت بر طلم هجر لب کو جام / کوهکن در غم شیرین ز شکر خواب گریز

نشا در خلوت آن آینه رو محرم شد

هر که از زنگ خویش چو سیماب گریز

دردت بدل چو شعله که در جان آتش است
داغت سپند دست که مهمان آتش است

دل گر دعای عشق کند شور باعث است
مینالد آن نمک چو سر خوان آتش است

در دیده جای اشک شرر موج میزند
این خانه خراب مگر کان آتش است

یارب بلا بهجر رخ آتشین کیست
این تب که لازم تن سوزان آتش است

جانکه با غلغل محبت دل مرا
از داغ خون سینه گلستان آتش است

از آه سرد سوختگان زنده میشوند
موج نسیم چشمه حیوان آتش است

میسوزم از فراق بتی تاش کرکش
دلها سپند مجمر دلان آتش است

خون میخورم ز غصه بی ارغوان کجاست
یادش بخیر باد جهان شالان کجاست

فهم نهان می چو می نارسیکند
دیگر به نیز بازی من ز جان کجاست

دل رفته است و گوش بزنگم رساله
آواز میرسد ز جرس کاروان کجاست

در دوم نکفتی است چگونم ازین نکس
کر فی الملک برای تو کلیم زبان کجاست

تا که بهار عنبر شود از خزان کم
کام هم نهال این چمنم باغبان کجاست

در بارگاه عشق مرا بار رد جائت
راهم لطف دست دگر آستان کجاست

دادم عنان آرزو آواره تو شد
روزی که نور بلبل آشیان کجاست

آرام لطف دل اشتیاقی میش
لنگر بکف کشتی دریایی میش

زان دامن وصلت تو بگیرم که آرمیش
با قوه سرنجه گرانی میش

مستغنیم از فلک چو رشته و موج
پر نور تر از دیده بینای میش

باشد از دار و روشنی دیده عاشق
خاک در کس سرمه بینای میش

در عجز که مور است قوی تر ز سلیمان
هر چند ضعیفم به توانای میش

باشد نگران دیده دلت ز روش
حیرانیم از چشم سر میش

عشقبازی بحرفان دغل باطل است
بهوا نهد دل خویش نیم باطل است

سر من سایه دیوار تو خواهد ور نه
کار خورشید نکس سایه نیداجال است

تو که بیماری و باکوی دلم بیماری
با خبر شو بلا هر با خلق با جان است

ارمک ما به کنم بیش تب بازو زبر
جان کرد با کمون جا به کرد ...

لشکر صبر شکست و دل و جان گیر
دگرای آه چه وقت علم افراختن است

گر نگشتی و گهی از نظر دگاه بیز
ازمی ... ادبرم ...

یار از هر که شود رنجه نمی پوارد
نشره این سینه محتاج به پرداختن است

که تو آموختی دستش از اول بیدل آزاری کند | سیب از معموره هوا و بی‌هموارى کند
از درشتیهای سوهان حسن عالم صیقلی است | وضع ما هموار ما با جان خویش همواری کند
از غمش هم طالع خورشید و شبنم عمرهاست | روزها سرگشتگی و شب بیداری کند
همچو سیب پا نشیب آنکه روی آفتاب | میروم از خویش کان کار زهد و داری کند
شیشه بر بام بر طاق نسیان مانده | عزتم در عطلت ایام در خاری کند
حیرتی دارم که ظالم گر آیینه باشد رحم | از کرشت او خود من زرق پنداری کند

در فراق گلشن بهار ای خنجم بهد
... را ایام صحبت هم به بیداری کند

گر حسن ساده اش صفحه مهتاب را بر آب | آیینه و دهن آیینه سیماب را بر آب
اشک از روی گوهر دلهای بی دردانه کلبل | یک آن نخاک بود اگر آب را بر آب
چون بخشم رنگ مژگان دل را | محروم بود ملک اگر خواب را بر آب
دل بنه و نالان شکوه زخورشان کرانی | ویرانه ام ملک سیلاب را بر آب
چشمت کشید خنجر مژگان پایداری | این زرگ مست جوش فیحران را بر آب
در بحر عشق شور جنون در ازل نهند | زنجیر موج و حلقه گرداب را بر آب
کارم از طپیدن دل ما قفس صورتی | عیبی که در آیینه سیماب را بر آب

هرچند شاهدت عید هم نگوست
خوبی دیدم لذت شب مهتاب را نداشت

دل پیش من ز کعبه و بتخانه خوشتر است | هر جا که هست جلوه جانانه خوشتر است
صد چاک سینه زخم بهل ای نگار زلف | سازند گر ز آینه ما شانه خوشتر است
ای قدر هیچ جای تو خالی است در دلم | ما را که جای گنج بویرانه خوشتر است
قهر دهر چو عیش زاندازه شد برون | از عمر نشاط به پیمانه خوشتر است
لیلی اگر آتش تو خیمه تا خوشتر است | ویرانه گنج بخشد اگر خانه خوشتر است
هر چه خراب گشت عمارت چه میکند | دیوانه بی هجوم دیوانه خوشتر است

زاهد زآرزوی بهشت در خمار
از بهشت گوشه میخانه خوشتر است

فصل گل رسید عقده دل بهار نخ وا نکرد | هر گوهر سالی قطره به قطره دریا نکرد
خار در مغز زبانها تعریف گل است | هر کجا گل جای گیرد خار جا نکرد
بهر می جام بلورین بهتر است از جام زر | در تعب من شیشه جارم خیالی
یخزد و امحبت در عوض غم میدهد | شیر بر سایه لوح افتاد سود
ساقیا فرداست ماه روزه کو قاعلی | میکنی امروز کاری زاهد فردا

باو ماغ من چو عنبر ملایم زنشد | زلف چین آه بکف کاکل زیر و اگون است

لطف و قهر تش زیر ابرم نشد دام تغرر
میکند با عنبر جانان فخر با ما گونه است

عشق چو شبی بود دل در مغز سر با جان قرین | آتش عشق شعله نو در سینه ما گرفت
با وطن چو کوه را آواره کوی رسوا ست | رنج عارم خد تنگ راه در دل جا گرفت
کام مجنون بسوی جانان لیلی بوت آهوی رست | چاک با به نو کریبان مانند سپهر جا گرفت
از ستمهای تو دلها جام را زخمی شکست است | جا خلق مجنون شد چو تیری جای در دلها گرفت
با خدای وضع ناهموار فرعونان خوش است | صبح نو آخر سراین کوه را در پا گرفت
ماه بپیکر و برادو چون سایه عبد از بین | تیر شوا گفتن جان او از غم دنیا گرفت

رات کود قامتم روزی چو کوی شان رفت
با قد خم چون کمان در گوشه ما و اگر گرفت

دل ما جوش با دو تو بهشت زیر باش | این قطره دریا شده گوهر شیر زمنت
هر چیز بعالم تو از حرف شده گم | غیر از ستم یار هم کمتر شود نیست
حاشا دل عارف تو از حرف شکسته | جای شکند عشق تو ساغر شده نیست
هر شور کجا قابل سر داری عشق است | هر تاج سر جا کند افسر شد نیست

ادس

از سعی ممات حصول شرف دوات | آهن ابصار صاحب جوهر شد یمنت
ما چند کنی غارت جمعیت دلها | هر کز سر زلف تو تو دلگیر شد نیست

ای رنجش از وضع جهان نشاط مکرر
کو نعمت راحت مگر شد یمنت

گفتم رخ چه و خالت در گوشه آن ابروست | رو کج به چشم کش گفت و نافه این بهشت
دریست که در عشقش از نو دلم از غم | دلجوی عاشق گو کر سر و قد بلند است
ز چشم تو کر ساحر کوینر مرغ از غم | ز معجز عیسی گفته این جا ها است
صانع هنرت آه عجب چنین بود | کار تو چو آینه با خلق جهان یکرو است
آرایش جانت کن پرایش تن تا کی | خوش ظاهر و به باطن مانند کلیه بوست

بازک نگاه او چو نو شکر شد
چو هیبت زکان را مانند سیر او است

خاطر از ناز طبیب ملال ایر دوست | که گذارم بدل آتش داغی چه مرهم نوار
حسن دلجو با نیازی راه صورت بهشت | شام زلف لبان را مشتر از روی شبست
منزل داغی رفت از دست جوان است | در قفس جان دلم از غم دیدار ...
حاشی بهتر نباشد گریان روشن ساز | کشتن از شمع او لیتر بزم افروزست

سرو مهری در جهان افسرده کی آید به بر
مهر با یکتن چهار ... را مسخر میکند

فصل دی چون شد چراغ برق را هم نور نیست
احتیاج لشکری با طالع فیروز نیست

ناشی چرخ سفله را تا مه روزه یافتیم
روزه موی خلق میگویند آن امروز نیست

آفتابت گفتم ای خورشید رخ چندان که هست
روی تابیدن ز ما چندین گناهی بیش نیست

تا بهار نو هر مصرع بهر زلفت گفتم
بر سر هر مصرعی اینقدر نخندید آن نشست

چون بتقصیر شکفتن بزم گل را خنده
غنچه نشکفته تا باغبان چید ...

از غم ماه دو ابرو تو هم
اینقدر بر کوه خواری دیدن ...

هیچ عیبی در جهان بالاتر از آن یک نیست
روی ماه روزه را دیدم و بازش ...

عاشق کم که معشوقیت قربت او
انقدر بر روی نشین ای سرو بالیدن ...

در بلا اند احت و آتش نشان ما را قیامت
خط جام عشق خواندل وا فهمید آن ...

خواست عهد تازه بند و یار بیدلی شکست
بوی قاشش از نمک خون بمکدانها شکست

هر نگستی باغ فتح شبستان شکست
گوشه تسخیر بهر دل کز تو بنگاه شکست

با پیش از ماه ترکشته شیخ بلال
بر سر خوان فلک هر کس را شکست

باکم

نگهم ز ریش طمع از ابر احسان
که صدف را قطره بخشید ...

نخل عمر بلبل از یاد در آمد در جهان
هر کجا شاخ گلی در طرف بستان شکست

نیست پروانه کامل را نقص عشق
خانه زنبور شهدی شد اگر شانه شکست

گشت بیمار نگاهش از پرهیز کار
عاقبت پرهیز ما سیب زنخدان شکست

گر شکایت کنم از غصه خاطر بجاست
چه کنم جز تیر در دلم قلعه کشاست

هر تشنه دل روشن صاحب نظران
نیست چیزی بهتر از آینه و اخلاص

قطره را سنگ لیها زره پا در است
این جهان سینه تا بچشم گشای در است

هستی از پستی و مستی از رستی است
عکس از آینه و آینه عکس است

دلبری طلب از لطف خدای دارم
میتوان گوهر پرستش صنم راه خداست

قد هر شعله بالای صنوبر ماند
باحذر باش ز شوخی صنوبر بالا

صحبت محرم نادان ز زاهد و لب
ما نخش آینه تر از شعر بدیدن نشست

نشان ما یاب همدم خاطر از نفاق
اگه دلی بجهان یار موافق نهانست

که اثر بخشد سخن کز مغز در گفتار نیست
کم لطیف است از بس تیغ کلک دار نیست

در جهان کو وسعت تشریف لاابالی ... چون صحرا فرش از ریگ گرباد نوازیست
منصب تشنه‌لب مغرور لب دریا ... در خواب است تا بخشش کسی بیدار نیست
بس که با ابر بهار دشت گل جام ... چشم من چون چشم بیمار لاله بیمار نیست
بهتر است از هر چه گشاده بچشم خار ... خار را هم فیض گستر از گل بسیار نیست
با قناعت سیر عالم کن زغم آزاد باش ... رخنه دیوار را خار سر دیوار نیست

شمع مدعا از سوز عشق روشن شود
چون کلیم بهتر از آهن آتش بار نیست

شمع را الماس زرد دل پاره ... غرق آب زهر کاندازد بوی چاره نیست
تا علم بر بام عشق کار از سر آتش ... در ملک خصم غیر از پایه فرش پاره نیست
صحبت اهل دلان شد محض خطا ... همدم شمشیر را از زخم خود چاره نیست
بار منعم بر اسباب تجمل ... آنچه را ... چاره نیست

مرد خط است فرق در کشش و دوزاد بار
نی را از باغ او را بجز ... بگذشت

هر کجا حرف ... آه بستان که گذشت ... سبزه ... سرو ... گذشت
سر گذشت خانه را چه ... از گذشت یار ... گذشت

۱۰۴

دیده را در بزم وصل ... چشم ... تلخ ... عیش ... [illegible]
با همه ناز که از آه من پروانه نخو ... شعله گویا ... [illegible]
ای ... دلبر صاحب ... هر کجا حرف ... [illegible]
با وجود یکی از غم ... دل ... کشته ما خدا ... [illegible]

بار حاضر غیر غایب ... بسیار گو
ماه من ... چه ... [illegible]

رفته است یار و حسرت دیدار مانده است ... در دیده یادگاری گلی خار مانده است
در حسرت ... از جلوه ... رنگ را آفتاب ... دیوار مانده است
حسنش اسیر زلف ... صیاد هم به دام گرفتار مانده است
از روی ... دایره ... مدار ... خال تو مرکز است ز پرگار مانده است
از بس که روی ... آیینه ... زنگار مانده است
مانند غنچه ... گل ... حرف ... سینه ... اظهار مانده است
اسباب ... غم ... این ... بسیار مانده است
چمن ... بلبل ... تخم ... شکوفه ... بار مانده است
... چرخ ... ته جرعه ... مانده است

در دلم از صحبت گلی خاری هست | نیست گر یار درین خانه غم یاری هست
اینهمه بحث دل و جان زنش ان پدر است | گر نه در اینجا همین گلی گرسنی خاری هست
گر فروشند هم صد یوسف گلی پیراهن | نه عزیزی و نه مصری نه خریداری هست
از پریشانی و سودای تو که معلوم است | زلف زنجیر تو در بند گرفتاری هست
با غبار مانت رنگلار تو در دامن | گلی خبریست که از دیده خونباری هست
مرغ دل اهسر حلقه بکوشش بسته ام | با سر زلف کسی باز سر و کاری هست

نشانه بیمار شود در سفر داستان عشق
نه طبیبی نه دوایی نه پرستاری هست

زد بر آتش ام رو بکعبه راهی هست | دیگر بغیر در تو قبله گاهی نیست
تو نیی چو در رهت افتاده صد هزار | منم چو غیر تو ام در جهان پناهی نیست
بکشوری چو منم عاشق و توئی معشوق | حساب روز و شب و ضبط سال و ماهی نیست
اسیر عشق توام هیچکس نمیداند | خورم بکام تو که گوشه چمن گواهی نیست
ز رفتش دلم اعضا زیکدیگر پاشید | شکوه خراب رعیت چو پادشاهی نیست
نخواستی تو کسی را دو ورنه عالم را | همیشه دل او رسی هست دلو خواهی نیست
بمرگ روی نتابم زیار عالیجاه | اگر چه در دل من شاه جاهی نیست

ولی

به طعن خلق ما را نیست پروا گر خواهی عشق | هر لحظه سنگی میرسد بر سر ما عشق
شو از کندی شمشیر افزون شد رنج | بازار دلم شد نالهای پیدا از ما عشق
خوش سند از چشم کم بین صد بسمل را | گاهی از برای شعله میکند تیز ما عشق
در شیشهای بی کاکشت میوه ها صد دلک | هموار نیست ناهموار مشتر با عشق
نهان گشت لب و پیدا بار بهره حاصلی | بر سر سبزی که گرد خشم ما عشق
در همدم را الفیض آنچنان یکبار گشاید | بر پیچ و تاب زلف یار آن موی کمر با عشق

گهر هر که بجو قطره نادر ابر جا دلکو
شو بهتر زنه نشانی سالک پای بگو با عشق

چه بر لبم دلم آن به پسند محتاج | در قفس مرغ بجو به پریدن محتاج
نمکی یار شو خم ز قدرت سیم | گهو از لذت بخشیدن محتاج
قطع الفت کن از آن تار رگ با اختیار | عضو افعی نه چشن به بریدن محتاج
رنگ در روی کسی شد خوانده دین | رنگ ما گشته از این رو به پریدن محتاج
تنگ شد حوصله لاچه زمان خواهد شد | سینه ز چاک و گریبان به دریدن محتاج
با خریدار هنر گشته خدا را مپسند | شو ظریف مصری نخرید محتاج
زلف بر دل تیر تر ان شاه تاز خواهد | شو ناز تو گاهی بکشیدن محتاج

دلو مرغ عشق را نخو بند شهپر حسن احتیاج　　نیست از بهر تسخیر آن طائر بخت احتیاج

بهر دفع دشمنان اهل طالع لازم است　　مهو را در جنگ می باشد بشمشیر احتیاج

عاقلان مستغنی اند از صحبت آهن دلان　　مهوم دیوانه را باشد بزنجیر احتیاج

پایه مرتبه که شود هر ناقص صاحب عیار　　هست مس را در طلا گشتن باکسیر احتیاج

شا اکنون مضطرب چون پا پیمانش کنم

همچو آن طفلی که دلو خو بود شیر احتیاج

غم دلم بار با کس برکش رفو محتاج　　نیست تیغ را که نگاه هست آن هم محتاج

از شب زلف تو روز همه کس تاریکیست　　خانه آینه را که بروزن محتاج

هست با ناز بتان تیز نیاز ای دل　　[illegible] بسوختن برق بجز من محتاج

تا زه لدوزی مژگان تو دادم نظر　　بخیه زخم دلم نیست بسوزن محتاج

دلنعمی خانه حسن خط شبرنگ نیست　　ستم [illegible] که بر شمع محتاج

نام [illegible] جفاکاری یار است ای دل　　لخچه از خاطر من هست بر قش محتاج

شا هر قدر هم انشوخ زمن مستغنی است

بهمان مرتبه هستم بهر شرم محتاج

در وصف حسن سکه است از صد کتاب صبح　　زین مطلعیست مهر چه گو آفتاب صبح

در سینه‌هار

در سینه‌هار صاف کند جلوه گهر پاک　　بر شرحی آینه آفتاب صبح

غافل مباش از انوم بر آن سینه چاک　　حاجت طلب و حجت دعا سحاب صبح

از دشمنان حجت ما هوش باش [illegible]　　دارد نه فرق پیر زنش با هتاب صبح

با ما چو دم ز صدق نو [illegible] حیله کن　　هر گه که گو هست به شمشیر آفتاب صبح

در روز حشر شاه اسیر ما همت

هست در وسعت چو از آفتاب صبح

حکم قضا نمود زمین را شال چرخ　　خاکیست هرچه تیر جهد از کمان چرخ

بیگانه تهی است [illegible]　　ظرفیکه چیده است فلک گو خوان چرخ

چشم بهار [illegible] فلک بهار　　شهپر بحسرت نه بنشست آشیان چرخ

با [illegible] سپهر [illegible]　　کوزه شد [illegible] تا بن ستان چرخ

کس فارغ است خصم [illegible]　　[illegible] در زبان چرخ

از شکل مار و صورت عقرب [illegible]　　نازل گشته آیت رحمت زبان چرخ

شا سینه [illegible] از فلک

یارب مباد کس محک امتحان چرخ

[illegible] را اثر [illegible]　　و در [illegible] آینه هر گز [illegible]

چو چشم دوست مخمور از نظر هرگز نمی آرم
با هر کس و دلکه ... نمی باشد

جدا از روی آن ... با همه ... نیکو
چو من رنگ کاغذ ... شکری ... نمی باشد

نگین زلف تار فهم ... خط کجوم
... مطالع ... با ... نمی باشد

نظامی هرگز ضعیفم لیک در بازار ... سنگم
با وزن گهر سخن قیمتش ... نمی باشد

زیار این سخن ... آفرین دارم
عروس فکر را زیور به از تحسین نمی باشد

ز حسن آفتاب و به جمال ماه می خواهد
چنین شکلی پسندم یار خاطرخواه می خواهد

ندارم ... طاقت ... ماه می خواهد
... کوه را این تاب ... کاهی می خواهد

عجب نبود که گر چه ... گم کنم ... خواهد
دل کو مضطرب با هر که ... می خواهد

به ثبت نام ... حکم ...
با حکم حباب بنده در کاه می خواهد

... از آفتاب ... تعب باشد
بامرور عمر روز را کوتاهی خواهد

کند سیراب ... بلندی ...
بر ... فیض ... عالی جاهی خواهد

چو قد دلبرم هر چند سرو آزاد ...
دلم در لاف رعنایی ...

سرت گردم ...
هزار افسانه زلف از شیوه افتادگی ...

... انرا

سرو جهان در جهان ...
فصلی در چمن ...

چهر با یکتن جهان را تسخیر میکند
احتیاج لشکری

خیال شعله حسنی دارم ...
دلم ... شمع ... در سوختن ...

در حلقه ... می شود
این ... می شود

ظالم چو آهن است ...
گر ... فلک ... می شود

نخل طبع ... دولت است
از خرمن پادشاه که ... می شود

در شخص فرع کو ... اصالت ...
... ثمر از ریشه می شود

در کار عشق فکر بجایی نمی رسد
صد حیف عمر صرف ... می شود

من فارغ است از غم عالم ... عشق
با شیر ... این پیشه می شود

ما قائلیم ... تقصیر خویشتن
هر بنده ... خطا پیشه می شود

یار چشم ... نظر می شود
... شب ... می شود

نیستم شمع ... صفت ...
شب هجران تو ... می شود

یار ... قطع نظر از ...
چشم من از تو چراغ نظرم می شود

آتش تشنگیم کم نشد از آب عقیق / میکشم هر چه لب شیشه جگرم می‌سوزد
پیدا نه دگر و نکهت جانانه و گرت / عجز پروانه پا باب و پرم می‌سوزد
گرمی صحبت و جام می و روی ساقی
هر یک از نشئه رنگ دگرم می‌سوزد

از لب لعل تو خارا رنگ پیدا میکند / لعل او خون جگر از سنگ پیدا میکند
بچه هی خارج از قانون اهل دل بود / ناله ام تا رست شد آهنگ پیدا میکند
شهرت از معشوق رسوایی ز عاشق جو تماشا / در چمن گل نام مینا رنگ پیدا میکند
دستگیران پا بیرا ز افتادگان بند / قدر و قیمت را عصا از لنگ پیدا میکند
در دل خارا شرر ... میکند قرار / عشق جا در سینه های تنگ پیدا میکند
میرسد از آسمان ... / از جلا آیینه ام زنگ پیدا میکند
هر نظر چشمش به بیمار ... در عین صلح
نشأه تقریبی برای جنگ پیدا میکند

بهر ... / چو در آیینه اش دیدیم عکس ...
ببر طومار در تاج ... باصد ... / ... شهپر پرواز این بال هما ...
برای تکیه ما ... / ... فرش بوریای خانقه ... دلکو
بگو

سپند بیقراری گشته ام در مجمر شوقت / از بهر ذره اش خورشید آتش زیر پا دلکو
نمی بخشد سبب در یوزه گوهر از ابر نیسان / طمع هر کس چو دلکو در جهان ... کرا ...
نه از بهر وطن ... مقصد از غربت / زمین گیرم چو بیمار ... دلکو
بطوف کعبه گاهی نشأ از میخانه دلکو
... که پیمانه خواهد افتاد که طرز آشنا دلکو

دلی دارم ... عالی ... / ... اگر اب نو ... میگو
... از دیده میبارم ... / ... ماهی کرود
جوانی الکر مار ... / بهر جای ... سایه ... کرود
شب نوروز ماهم ... / چه ... بجای ... ماهی کرود
لازم عیر مجمود است ... / ... از معشوق خاطر ... کرود
کلاه ذلت آخر تاج عزت ... در سر / سریر سلطنت از بهر ... چاهی کرود
چه سازم نشأ از ... / ز هر جانب کسی رو آورد گمراه میگردد
در دل صاف غم عشق تو پیدا نشود / جو هر صفحه آیینه هویدا نشود
مثل و مانند تو از ... تما / زان در آیینه ... عکس تو پیدا نشود

هر که بر چشم دلش گرد ره خورشید شود — نکشد سر بسر سودای تو مینا نشود

شکوه از بستگی کار نداریم ما — عقده گو هر گره خاطر دریا نشود

دارم امید به بیگانه نگوید خدا — آشنا هر که به این همه دنیا نشود

هر تنک ظرف ز کیفیت عشق آگه نیست

نشئه باعث مخموری مینا نشود

طی ره عشق را بپا زنیم اگر گوییم و شد — ما سفر گشتیم با نا خدا گوییم و شد

کام ما نا از زلف کشند دلو بیرد است — ما دوا ایشر را از ترک مدعا گوییم و شد

می شنیدم بر ستم تاب تحمل مشکل است — تاب بر جور و تحمل بر جفا گوییم و شد

کوشش ما را اشتر شتران اگر گوش جا — ماجرا چهره ز یاران بار را گوییم و شد

نشئه می کشند شوال ما را آستحر کو

ما با فسون رام خود آن ماه را گوییم و شد

سرو اگر در پیش قدت بیهوده رعنایی کند — از درازیهاست عقلش نارسایی می کند

با وجود آن صنم بت را پرستیدن خطاست — برهمن از شیخ کافر ماجرایی می کند

راستی گوید ولیک راه حق گمراه را — کور را دایم عصایش رهنمایی می کند

می شود چون نقره معشوق بی قیمت که — کو بناجنس اختلاط و آشنایی می کند

[illegible]

می کشد هر دم ز مهتاب از دنیا عشق — از طلا سیماب در آتش جدایی می کند

در جهان هرگز مدار از همه دنیا طمع — گر بر کاهی است رخ را کهربایی می کند

نشئه آن دلی که از غم یکسر شکسته است

با شکستن کار مومیایی می کند

کسی که عارض آن گل عذاری بیند — دگر بهر چه نظر کرد خاری بیند

هزار حسرت زهر جیب و عارض بسر است — خمش اگر کسی یک را هزاری بیند

زهی جمال هر آنکس که محو او دیگر — نه روز غم نه شب انتظاری بیند

ز هجر بیخبران قدر وصل نشناسند — خزان ندیده که فیض از بهاری بیند

بکنج عزلت از آن روست القسم دیگر — کناره گیر ترا در کناری بیند

تمیز نیک و بد خویش کار صادق است — که عیب روی خود آیینه داری بیند

مباش منکر بی معرفت شو خود را نخل

همینکه گو ثمر زیر باری بیند

مطلع دو بیت کو دران نهاده — حباب محتشم با باران نهاده

گل می زروی حسد بر تو شکفتش — ز رنگ غنچه ای پیکان نهاده

پیاله خط شکست کسی نیست — که مصحف با خط ریحان نهاده

زنهار روی مرهم را و ناکو / بگل زخمی از آن مژگان ننالد

بخندد گل ز باغ عیش امکش / به داغی از غمت رجان ننالد

فرنگ زینت کافرکیش گویم / مسلمان [illegible] ایمان ننالد

مگر دیده است بلبل عارضت را / به بهر گل دیگر افغان ننالد

ز هجرت نیست ما هر شب از اشک

چه گوهرها به دامان ننالد

چه باک از عتاب ظاهر مو که صاحب حرفان / به آیین زبان شمشیر کج را تیزتر بند

از آن دستی به شوخ اند کسی چیدن گل خار / سزاوار بریدن همچو شاخ پا تیزتر بند

فلان پوشیده چشم از دیده [illegible] / بعینک احتیاج مردم از ضعف بصر بند

ز چون نشسته‌ای نو جوانان نیست تقلید / به پای قطره‌ها چون فرامش کمر بند

فروغ شعله ادراک از خلق پنهان کن / به از رهبر روانه شمع را سر در خطر بند

سزاوار ستم را مرحمت کردن نمی‌شاید / چو در تن خنجر کاسه علاجش نیشتر بند

شد از کیفیت حسن تو افزون شورش عشقم

می پر زورتر را شیشه هم سرشارتر بند

نه تنها روی او کس بی حجاب در نقاب بیند / اگر بر روی آتش [illegible] در آب بیند

در خواب

در خواب هر که بیند از شبنم بهار / بیجین چشم را [illegible] انجوا بیند

از بسکه ناوک او بر خود کرم دلکو / آتش ندیده صید جز کباب بیند

هر حلقه در هوای گوش طپید چو بار / آرام جوی خویش را در اضطراب بیند

برق نسیم جنبش گر بگذرد بگلشن / مینای غنچه را از گل پر از گلاب بیند

عکس گل در چشم اشک تر [illegible] / گر شمع بخت ما [illegible] شب بخواب بیند

اکنون جا بهانه از فیض سر زدانا

هر گز بغنچه در شب کس آفتاب بیند

ندارم زنده که از من سوالی با مهران بگذر / بلا بیداست حال کسی دل کر جسم و جان بگذر

به تیر غمزه اش در سینه ایدل حاشا گذر / چو صاحب خانه بد [illegible] طبع مهمان بگذر

نمی‌گویم ترا ایجا ز من برنجید لیکن / خلاف رسم می‌بینم مهمان از کمان بگذر

دلا از رحم نتوان کشیدن نازا بریشر / به بازوی ضعیفان زحواز زور کمان بگذر

نیارم سر فرو در شب چون نالش از این خو / گیرد و اله بخور از مرگ آسمان بگذر

هنر را بای شهرت از وجه قدر دل بنه / اگر بلبل نیابد سوی گلشن با غبان بگذر

در این گلشن بلبل نیست اسایش به هر نخلی

گهی از اره ناله گاه از باد خزان بگذر

دلش هر چند بالا سر کشد طوبی نمی‌گردد
بجز هر قدری بالد نزاکت پایمال می‌گردد

نهان نالهای آتشینم از تهی مغزی
نفس در سینه‌ام شعله آوازی نمی‌گردد

اگر داند علاج کار کس از کوه لالی وارسته
کی تنها خموشی هر چه پوشش رازی می‌گردد

رسا افتاده همت لیک دارم بخت وارونه
نمی‌دانم که قاصد هر چه یا بازی می‌گردد

عبث از جور بیجا عیش خود را کی کنی تلخی
که تا راز از گوش ما پیچیده بیسازی می‌گردد

بطوطی ماند از گویایی خود مرکز غافل
که از آیینه پیدا لوح بی‌تحریر دارایی می‌گردد

بتاج سروری کی سر فرو آید سر آتش
که در راه نگاه رنگ شد پا انداز می‌گردد

چمن بخاطر یار از زلف سیاهم بگذرد
از سر افلاک هر دم آه جوها هم بگذرد

محروم چشم آیینه نی گیرد قرار
بر عذار آتشین شمع نگاهم بگذرد

مهر آیینه خال روی زنگی در نظر
روز اگر از پهلوی بخت سیاهم بگذرد

هر که نش هم شرم نگهو چو محو حیرت نشست
میشود آیینه آب اگر گیاهم بگذرد

سیل اشک از چشمه‌های دیده پیما رو هم
بر زبان خار چمن حرف گناهم بگذرد

بشهو یاقوت از تأثیر خوناب دلم
کهربا را گر بخاطر جذب کاهم بگذرد

نشاء جان آگهی از مصرع ما می‌کشم
هر که از مد ناوک مژگان سیاهم بگذرد

نیشو

نیشو ریزد عمر ز همت جان رفو
چنان کسی عقب یار مهربان رفو

چه میرود ز رزم الجهان روبار
ره داغت از دلو د نور آشکار رفو

ز بس رسایی زلف تو گشته عالمگیر
دگر کسی ز پای عمر جاودان رفو

خلد مژه با معشوق ره دلم خار
نگه نظر نکنم تا به پای عنان رفو

بلند مرتبه زافتاده که توان گشتن
بصد رسن رسد تا بر آسمان رفو

میانه گو بنجه‌ت ناله‌ام هرگز
نیر بر زمین تا به آسمان رفو

کسی بمیکده گر نشد هیر هو باری
چنان رفو که را بلا و کمان رفو

اگر خورشید روشن سایه بر چشم تر افتد
بجای اشک مژگانم بدامن اختر افتد

بلند افتاده از بس رتبه افتادگی‌هایم
ها تا بگذرد بر آستانم ... افتد

نمی‌بیند صفا گر آیینه با من رو برو گردد
ه عکس مه پیمانه ... افتد

بنای هستی ما بس که کاهید از غم محرومی
نمی‌تواند سقف ما از بس ... افتد

در این ... که نشد هر خوشی آرام تیغ
چو در گرداب افتد کشتی ما لنگر اندازد

دگر از رشته جان نقاب می‌بندد
مگر برای تو ای پری حجاب می‌بندد

بیاد چهرهٔ من دو جوانیست جانان که آن از روشنی ماهتاب می‌ماند
چو خانه‌های عاشق بهمین باد خراب بکار خانهٔ هر کس نقاب می‌ماند
دانش روی چو قناک دیده‌اند و رحمت شعله‌ای هم از جمع آب می‌ماند

بیا بسیر چمن نشئهٔ بهار آتش شد
ز تار محمل هر سبزه خواب می‌ماند

کجا همین عشق از عقب رهبر می‌آید براه هر رهی که زپای لنگ بر آید
صفای باطن از هر بحث روشن که توان دید کجا آیینه بیرون از دل هر سنگ بر آید
ز تیر غمزهٔ خونریزان دل روی آید و هر صاحب جگر را از هر خدنگ بر آید
اگر خواهی اثر از نالهٔ ای دل شوخ باش که تیر هر کمان دار بهر رسنگی بر آید

ولیکن طالع ناسازم این بس نشئه چه حیف
که من خون جگر میگریم و پیدا لکی بر آید

هر دل که زخم ناوک هر دل که زخم ناوک تو پر می‌شود
آرام کیمیاست در انجام کارها سیماب خوی خون شود اکسیر می‌شود
یا میکند بعجز نشستم بیشه زرگ ظلم شهباز پا شکسته زمین گیر می‌شود
اهن از زبان دشمن کوته زبان مشو خنجر جگر شکاف تر از تیر می‌شود

اگر

اگر بس بهار بانظاره محو فریب گری کجا در آتش تصویر می‌شود
از بد کهر ملاحظه کن حباب می در آب نخلی که خوب بود چو همدم شمشیر می‌شود

گیرم همین نشئهٔ چو آینه محو گشت
از بعث نظاره کجا سیر می‌شود

ز اشک و آه تنها نه دل عاشق جدا افتاد دو پیکار محبت را چنین آب و هوا افتاد
تواضع بهر احسان و نه طبع ارجاش کنم قد خم بپای قرب زر او از دست گدا افتاد
نباشد پیچ همچو استغنا کمان طبع زرین عجب دارم چرا باید حنا از دست پا افتاد
چو از چه بگه نوا مد او طالع بخت زگهی بهر کس دستگیری کرد سیه بر زیر پا افتاد
بنا اهلان رموز عشق اگفتن تنیم باشد در آنجا هر چه همت یار رسا افتاد
قلان باشد خون بی چاره سنگین دلا کجا بانرک یک مشیر از اثر آهن ربا افتاد
خموشی کار عشق و ناله گون از هوس کرد چو هر شب در فضای بی هوا زنگ از صدا افتاد
رسید باطن مکن نباشد منع کس گون رسانیده بر فلک گر تیر آخر بجا افتاد

نباشد نشئه استغنا او و هوا لب تر قطره را
چه حاصل از زمین گر سایهٔ بال هما افتاد

نارخت عکس بر از خطر ریحان‌ها چو هر آینه صورت گر حیران بماند

در سر زلف تو جو خانهٔ تصویر مرا … قد جمعیت دل صرف پریشانی شد
نا خدا بهر دلیرا که تن عشق آخر … صد فرش دیده که هر اشک پشیمانی شد
پیش ازین صبر که بی یاد دل ما الفت … لنگر کشتی ما حیف که طوفانی شد

خط چو در ماتم حسن تو لحس پشت
نشانی را روز امید بشب ظلمانی شد

زبان حال را گویا بهیچ فال زفن دادند … و تنگی می کشد هر کس زبطن باسخن دادند
کسی هر چند باشد سنگدل حب وطن دادند … عقیق از آب خود چشم تر بهر یمن دادند
دو نشستم که بطاقت زفر چین زکوم ازکوتن … غریب ما به از کف دل که بر روی وطن دادند
سنگ تو لیش زمن در تنک غیر کوشیده … با زلف بتان از جهی کشتی صبر شکن دادند
چه نسبت بشیوا با چشم کون جان شیرین … لب آن هر که کو وقت شکر از دهن دادند
گل محبت مجازی از حقیقت میدهد بو … و گر نه حسن یوسف ربط که با پیرهن دادند

تن تو لفظ یار رزاق هر کز زبان جاری
رزق زین همروت نشانک از نام دادند

صد فغان هم بدل از زلف گره گیر رسد … نسبت سلسله نالهٔ زنجیر رسد
زن بنای جان حسرت نفراز انگشت جان … قطره سیدنت چو رخسار تصویر رسد

دل چو کوه

هر چو کوه میر اسیر نکهت سنبل مگر … این چه بیسیت که دایم بسر تیر رسد
طلب وصل تو دل می کند از محرم تو … چون دقیقی که بدانند که اسیر رسد
جرات من بر سر داری چون نفی … چون نیابی که عقیق وار و کار شمشیر رسد

نشانی شد مصرع سرو رعنای مطلع فیض
هر برینجه ای از نفس سر رسد

مپرس از واعظ اینجا هر حرف را با گهر سنجد … لکنش بند ترازو با میزان نظر سنجد
ز خجلت سر بالا گم کند ما عیب پسندیم … هنر مندی که عیب خویش را با هر سنجد
تنک ظرفیت با دریا دلان همسایه چشم … کم آید هر چه دریا خویش را با چشم تر سنجد
خموشی پیمانه از حسن معنی عاقلی باید … که طعم بادهای تلخ را با شکر سنجد
بدست باغبان دلها اندازد آتش گلشن … که صوت بلبلان را با صدای نوحه گر سنجد
کسی را در ترازوی تمیزش سنگ کم باشد … که تمکین ترازو کوه را با کاه سنجد

ز اکثر شن محتشم نالد لب او در وجود آمد
مبادا از خشکی مغز نشانی با کلک کی سنجد

زقید هر دو عالم رستگار اثر نمی باشد … چنین عالم که ما داریم در عالم نمی باشد
جراحت دیده ابروی ترحسنم از اسلام … و زخم تیغ زهر آلود سامان نسیم بیاید

توهیچون قطره شمع بسان گریان شو آخر   و در سرچشمهٔ خورشید تابان نم نمی باشد
ز کاکلش مشو افزون قدرت ای سرفراز نیما   علم را بر بلندی بخشش چون زخم می شد
تو نی با جلوهٔ ارزنت نقش الهی و ز شر   در این آیینه عکس دیگری محرم نمی باشد

نگارین مصرع سر دربانش نقش عالی
باین نقش و نگار البته جام جم نمی گرد

بدل چون خواهش اسلام گویند   قرار از بیقراری دام گویند
بجو دشمن شد زاغ و گفت شد   عداوت را محبت نام گویند
لب چشم شرب آب بقا بجو   نیش دلو ند و خون آشام گویند
ز اشیرین ملا فراد گفت شد   ملا را سلا ستر ابد نام گویند

نه بوم آمدت از می نشهٔ یار
بگر گوشه ملا در جام گوئم

دل از مقام جلوهٔ جانانه جشند   این کعبه را صنمخانه جشند
معنی نکیت لفظ مکرر چو بنگر   افسرده آتش است چه پروانه
در حسن و عشق تسبیح خورشید و سایه است   این فصل هجر را همه افسانه جشند
بر بر جس گنه زلیخی و نهان یکی   گو این نشیمن را برای زلیخا جشند

ادو گلزر

درکوشت دلت بدلت از زره شرف   هر سبحه راه از کلی پیمانه جشند
معموره هست قابل گنج این جوان   لا دل چکونه ویرانه جشند

تا دولت چرخ بر سر شهریار دست
که داشت نشهٔ عقل دیوانه جشند

کسی تا چند اظهار هنرها عار نیکو   صفا را در حد آینه اثر زنگار نیکو
بعهد ما چنان شد ملوار دشمن جان   که ویرانه کوی گنج یا بد مار نیکو
تو را گفتش ز نیستان اصیل دلکوی چیش تر   که خار این گلستان را گلی بر خار نیکو
بظاهر بی نفس نیز در لباس اکثر عار   کسی نوکشش را در خواب بیدار نیکو
ملول من از آن گو خواهم و اوردل   که خاص دهه بخشد ملوش یار نیکو
من امید نوازش دارم از بی رحم دلدار   که شد ناله را آواز موسیقار نیکو

بجو هر سنجی دنیا نباشد نشهٔ کاری
اگر یا قوت بیند دیدهٔ خونبار نیکو

وطن غیر از سر کویت همی روشن نمی گردد   بجز دریا که جای دیگری مسکن نمیگیرد
من از حکم قضا دیگر ندارم چشم احسانی   بس است این مرحمت دلوم اگر ... نمیگیرد
بجز ظلمت به از نور است دل پر غوغت   چراغم روشن از دولوی داغ نمیگیرد

زراه اضطراب ای چرخ می‌خواهم مرو ورنه
نشان راه مقصد را کسی از رهزنان میکرد

توانایم برفع خصم سرکش چرخ سنگین دل
اگر دلال عجزم را ذلت من میکرد

برای دفع غم تدبیرها کردم نمیدانستم
که پیش ناوک تقدیر را جوشن نمیکرد

همین وصف همین وصف است اگر نشناخت گلزار محبت را
دلال کسی را خار این گلشن نمیکرد

چراغ آتشم زینت در پیمانه می‌شود
دلش بر جان مجنون الفت انجمن پیدا نمی‌شود

کند می چاره تاریکی دلها روزم
مسیحا بر چراغ راه در اینجا پیدا نمی‌شود

بغربت بس که شبهای غمم تار و دود آوردم
[illegible]

چراغ افروزم در جمعیت گر نور شرر
شب تار کسی روشن [illegible] پروانه پیدا نمی‌شود

در آزار دل آتش زا جمعی سرکشی
هر کسی [illegible] آتش خانه پیدا نمی‌شود

من آن مجنون که محبوبم بصحرا اگر چراغ
بیابان بی نور روشن اگر در خانه پیدا نمی‌شود

جمال شمع روشن از چراغ دل آوردی
به شمع طور هم در گلشن ویرانه پیدا نمی‌شود

هر کسی شد مقیم در این آستان شد
در روز حشر صدر نشین جنان شد

گاه قدر خاک ز افلاک برتر است
ورنه چرا زمین نجف آسمان شد

[illegible]

تر خداست رضی خاک نجف ازان
تا هم پس از وفات ز خاکش روان شد

آتش حیات بخش و هوا آتش نسیم
در زیر خاک به تن آتش جان نشد

از ساکنان خاک درش فیض و لوم
این وصف بهر خاتم پیغمبران شد

دارم چو گل نگه بگوید کسی چرا
شخصی به این عقیده بخواه از ساکنان نشد

نفرت کنه ملک ز سگ این سگ دوستان
ساکن بر آستان ملک پاسبان نشد

رنگ از بیم زور بر رخ نمی‌رسد
آهو بهم زمین ز رمیدن نمی‌رسد

بچشم رسانت لیک فوج از تو طالع مند
جای رسیده و رسیدن نمی‌رسد

کوی شکوفه بار هم آلوده ای بهار
بوی تو بهشت چیدن نمی‌رسد

ای که آشیانه شهباز ناز توست
بر فلک ببال پریدن نمی‌رسد

معشوق بی نظیر نگاه هر نظر نوازش
جانا ترا در آئینه دیدن نمی‌رسد

با بت حق کسی بجرم فهم نمیدهی
از ضعف ناله ام بشنیدن نمی‌رسد

از زه همت ضعف نتوانم
زور زور با که کشیدن نمی‌رسد

خط سبز تو دلها را زحسرت ناتوان دیدم
بهار است این و خاصیت فصل خزان دارد

و در این حالت آسمان خاک کیسه اش / را دلو زمین چو رشته اگر آسمان دلو
زد شعله که توان امروز از یکدیگر ظاهر / زمین زیر یکی مهتاب را آنکه کمان دلو
کشاده است در طالع زاد و بیت الا ازو / کشائیده است بر رخ هر که تیری دارد کمان دلو
خلعت بر سر بکوشت می نهد گویا می آید / هر سر کوشش مقبول گلستان از بر کمان دلو

طلاش سربلندی نشاء عجب من می شد
چو روید هر گیاهی سر به سوی آسمان دلو

زمی اهل نظر را تاب جلوه داری نمی باشد / چو چشم مست را یاری هشیاری نمی باشد
چو پاک از مجلس محبت در عالم نمی تواند کاری / بغیر از آب حکم دیگری جاری نمی باشد
چه آگاهی چه غفلت هر دو با بصیرت یکی / برای چشم اعمی خواب و بیداری نمی باشد
محال است اینکه تخم خار کاری گل بار آید / ثمر غیر از ندامت در جفا کاری نمی باشد
دل پر دود می خواهم در بحر کران لنگر / خطر از بحر گشتن جز سبکباری نمی باشد
بر شمع حصم را زین ره حرف نشد ای صاحب بزم / و زخم تیغ چمن زخم آزاد کاری باشد

مدار از چشم او چشم نگاه التفات من
و در بستان آیینه رخسارش نمی شد
رساند گر فلک سر فلک خبر آفتاب نشد / هلال ابرو اگر گشت آفتاب نشد

بکوی مهوش

بکوی مهوشی شکوه غیر پرور من / شبی بخواب رفت چشم ما مهتاب نشد
بمقتضای مکافات در جهان هرگز / ویران خراب نشد تا دل ما خراب نشد
ز موج یافت نگین نام و قطره گوهر / بجز تو هر چرا ذره آفتاب نشد
که احتشاش محبت که آن شمع حما / ز دیده روی ترا گل شد و گلاب نشد
ز آه چشم تو سیراب چشمه گشت / نخورد ساغر می تا دلم کباب نشد

سهی قد لنزکی با قامتش کجا نشد
کدام شمع به بزمش ز شرم آب نشد

شرار حسن از برق تجلی در چمن گل گل / بشوق گل فشانی از چمن رخ آب بلبل شد
بهار آرای حسن تا نازم در گلشن / به وصف گیسویت هر مصرعی خوانم سنبل شد
خیال تار زلفش چمن رخسار گلو بهار / رسید بیکی سر بهم آمد و کاکل شد
هر را احتشا ز دیدنش گمان گشت ار او شر / خورند جهت از شکستن و قضا تیر تغافل شد
دلیل بر شهاهی دشت مکرم از فضلیت / خیال شام هجران تو در پای تسلسل شد
ز عاشق پیشه غیر از عشق کاری بر نمی آید / بهر زمی چو شمعی کو گل پروانه بلبل شد

مدام نشاء چمن گیرم سراغ آفتاب را
و که در ذره پنهان گشت و گاهی چو هر گل شد

شهیدم چو فلکی از ره انعام رسند / زهر تیغ نگاهم حق ناکام رساند

در رهت ایام تقاضیت ره سود شد / محرومت چو خورا لب بام رساند

این رسم نو از سحر زلف و تیغ یاقوتیت / کیفیت خونم صبح کس شام رساند

نه پای رهنوردی و نه قوت پرواز / کو بخت ره مار البرز بام رساند

نازم بحر نفس ره رنگ نا غلیان / زان لب بلبم قصه به پیغام رساند

لاله چه در رنگ آتش الحق نگاه / که گریه و گاهی شرر خام رساند

از رشک خورم خون جگر کش چو ساقی / در بزم لب شرابیب جام رساند

ره نو رو عشق که آسان بمنزل میرسد / موج بحری میکند طی تا بساحل میرسد

گر ز او خون داغ از ناله میرسد هر نیست / از جگر دل تو خبر آهی ز ازهی میرسد

با چنین دیوانگان دل تو خبر و منزل / گر خیال بیها ویت دل تو بقتل میرسد

چشم احسان از دو نه طبعان خون [illegible] / ز زبانی جراحت [illegible] کاب حاصل میرسد

باعث آوارگی از راه بیرون [illegible] / جاده از هر جا رود آخر بمنزل میرسد

دیو زادان و غم را اشتیاق مانده در [illegible] / رو [illegible] غافلان [illegible] غافل میرسد

در جهان هرگز نیابد از نکویان جز نکو / نشا را بر دیده بخت لنجه از حق میرسد

بلخم

بچشم جلوه گر این صورت آن آینه ها شد / ره چو حیرت ای دل تو انصیب هر که کارش

تو فن فهمید از نقصان ظاهر عیب باطن / گاه میزند از کجا فرد و رسته باطن

گشاد از عقده سیماب کار کیمیا گر را / بانشاط تو حل عقده کار مشکل

چو استعداد نیفزاید فیض بحر از قطره آید / یک صید شو حاصل در این فرع و تاثیر

در این ویرانست باقی علاج تیغ محال / چه کار از باد باران باید گشتن

بهر کاری فقیر را فکنده از راه شوقت / قدم هر جا نهادم هر نقش پای منزل

ندارم نشئه از تحصیل جز غم دنیا / عبث عمر گرامی صرف در تحصیل حاصل

مصوری مثال تو بیمثال کشد / بشرم چه نگار تو بنقش آن انفعال کشد

ز بسکه مایل ره آرزو نیست می‌سنجد نقاش / مثال زلف تو بر صفحه ها آن کشد

کلک دیده سوی بهار حسن نگار بکو / گرد خال تو بر صفحه خیال کشد

پیاله چشم مستی باده بکشم فلک / ز طاق ابروی او سر غرور هلال کشد

فصد حسن کلکم کند دل ز نقطه زیر تیغ / چمن ز کلک خوی ز ره به رخ آفتاب کشد

ز نیم روز فرزون نمیت جز آن دنیا / همیشه رحمت ره ز رشته تا ز کمال کشد

ز بار هجر و رشته خوف تا بگاه نشاء / که از جهان کشتن کاه از جلال کشد

رشتهٔ غم میرود از چین چو مویی بیکرانه
نیم شب‌های خوش مجنون که دو جهان از نوالای حسن آن شکر

لب فرو بستن که از سنجرت آید زلف رنگ
از خوش شیهها صد بهر که از تنگ چشم تنگ شد

پیر اگر صد بیت آید در پیش جلالان کم بهاست
قیمتش بازار تو تقویم سخن بار دیگر نشد

خیره هر چیزی فزون‌تر باشد از حسن نقش
در بدن آب حیات و رنگ در آب گهر شد

روی خود را با لباس خط چو گلشن آرای
این شمع را از پوشش شب‌ها چون آتش پنهان شد

از زبان و انگشت دایم زبان صاحب تنبر
خامه را الکن زبان از آتش جای بلبل سینه شد

تا شب خندان قفس در شانه از جوش خط
روی آن نو خط چو مهتاب شب آدینه شد

بیاد روی تو گویم که این چنین روزی نمی‌باشد
بغیر از سال گویش عید نوروزی نمی‌باشد

علاج بخیه چاک دلم از رحم دیگر کن
ره بهتر از خدنگ ناز دلدوزی نمی‌باشد

از این صورت پرستان که چراغ تیرگی او شد
به شمع عالم تصویر را سوزی نمی‌باشد

شبی را هوا است چنین وعده که گفت آیم ز بازار
نمیداند به هر عاشقان روزی نمی‌باشد

مگر گاهی دماغم سوخت از فکر های خود
وگرنه در غریبی یار دلسوزی نمی‌باشد

ز حکمت دشمنی را هر گره از خم هم
فلاطون را چه مصرف حکمت آموزی نمی‌باشد

نه از پرتو نور وجودش عالمی روشن
چو مهر شاه مهر عالم افروزی نمی‌باشد

بحنی

چنین که شهرت زلف تو عالم گیر خواهد شد
چمن از سنبل و ریحان پر از زنجیر خواهد شد

دو چین بر فرقی که آید ز جنگم دامن فصلت
تو چون خاک دستم خاک دامنگیر خواهد شد

بحوالم پی گشتن زنده خواهی گوا رحمت
قیامت میشود میدان لا دیر خواهد شد

چنین که میتوان یک عاشقان پروانه گشته
گل تصویر داغ بلبل تصویر خواهد شد

زبس حسن جهان سوزت از نگاه آن در عالم
نباشد هیچ امید آن نیز بر تأثیر خواهد شد

گناه بیگناهی داشتم یارب نمیدانم
ولا تا چند با تقصیر ما تقصیر خواهد شد

در آزار من حسرت نشانم گشتگان ستمکار شهر
گهی پیکان گهی خنجر گهی شمشیر خواهد شد

چاره‌ام غیر از تو کی از یار دیگر میشود
رو بگرداند آفتاب چون ماه لاغر میشود

از سیاهم سرعت قاصد فزونتر میشود
نامه‌ام هر کبوتر بال دیگر میشود

گریه دارد اثر افزونتر ای اختر چشم
قطره‌ای آب آئینه آب گوهر میشود

یک برات شیشه یار چون روشن جوهر
پیچ و تاب زلف در آئینه جوهر میشود

ماه رویا از جوش گریهٔ عاشق چرا باک
کی ز طوفان داغ خورشید و مه تر میشود

گر نجاکم بگذری روز قیامت میکنند
هر من خیب کفن دالان محشر میشود

میکنند از ناله منعم محرمان او چرا
دوش گل گوید که هر با عندلیب گر میشود

بیزن سوتا دیب از لطف زار و بنده ام — میشوم از دهر چمن جور تو کم میشود

نشئه با ناز کرد لیها خویش را آینه کن

در صفا هر شیشه از فولاد بهتر میشود

نه تنها دل او آتش دلبر ز ناکت نازم هم دلکو — گرو به چه سب از لطف تجنس اعجاز هم دلکو

ز طور لطف قهر آمیز خمکهان تو ممتاز است — وگرنه بیچه ضیمه افکنی فتنه بهار هم دلکو

تو کر معشوق هر جائی نباشی از چه روی گل — نوای بلبلان را چه ها ساز هم دلکو

چو آمد قهر جان خو نیاز بهتر شد کو دم — سری دارم من و او جنس با آواز هم دلکو

ز رقیبم بر دل خود غم ار و لیس بار و من عاشق — و این شیر زان طبع سخن پرواز هم دلکو

کل ببلی نوا ما را یک آتش نمی سوزد — بیاین رخسار آتش شعله آواز هم دلکو

کباب او از حدیث نشئه مخمور را لا

زخمی دیده در ساغر می شیر از هم دلکو

ترا کر نه المشتی ز ریکی روز نرسیده — چه وسعت دل او آتش ملک در ریکی دلکو

نمی خواهند یاران از کسی بوی کمال آید — که کهن خار تر خاری وه با کلی همنشین باشد

تبسم از لب غنچه کلر ریز کند هر دم — چرا باید صبا آگاه در عالم غنی باشد

بلند بهای قدر گوهر ما هست که لکو — حباب از پیچ و هنوز کرد لا انیس

الحز

زخمش دیده کو ندیم اسیر دام میلار — به صیاد بسیار میکرد و نهان رنج در کلش شد

نیازی در خور ناز نش اگر داری بیاور — بر ترس از ناز فن دلبر چو نا زاین بشد

زهی شور چمن آری بدست خویش است

بهواری قدم آسمان انجا زمین است

همی نسبید عنبر ز حال خراب رسید — بنای خانه آیینه هم به آب رسید

تو زیر چه نهان چشم خلق ظاهر شد — رسیده لیکچه تجنس تو از نقاب رسید

شب فراق بفریاد تیره روزی من — نه آفتاب رسید و نه ماهتاب رسید

نیر شب هجر ما بر در دیگر — دم مسیح لب وقت آفتاب رسید

بگذر از آن نسبت است جز ترا — ه بوی گل به شامم از لب گلاب رسید

نکفته مطلبم چو از تو باس حاصل گرفت — سؤال چو به مقدر مرا جواب رسید

شده است نشه دیگر ناز او نیاز آمیز

اثر ز فیض دعاهای مستجاب رسید

دمی از دید آینه غافل جسمی نمیکرد — تعجب دارم لب لیلی چرا آیینه نمیکرد

ز بس تغیر دل او حالم از نجر کل رنگ — نمی آید بچشم تا ترشکم چو ز نمیکرد

بنای کار عالم که یکجا نیست شد — بیک مرکز مه ارکوش کرد نمیکرد

سروکار است ما را با ستمگاری که در شهر
حصول کام دل در خاطر مضمون نمی‌گردد

چنان پا اختلاطی ریخت از هم نظم عالم را
که مضمون هم بخاطر گرد موزون نمی‌گردد

هنر عیب است و دانش جهل و وارون گشته هر کاری
نمیدانم چرا این چرخ هم وارون نمی‌گردد

مگر در فکر موی آن کمر باید [illegible]
وگرنه نشئه هرگز از پی مضمون نمی‌گردد

همین نه گل به لبش از تو خارها دل کو
به خار خار غمت خار خارها دل کو

بیا که در دم نزعم برای دیدن تو
نگاه بازپسین انتظارها دل کو

ز نبض خاطر آرام و شبنم موج است
طپیدنی ز دل بیقرارها دل کو

بغیر مرهم زخم و شیشه پیکان
دل از خدنگ جفای یار کارها دل کو

اجل ز صحبت دلها کجا خوشتر
چه زنده‌ایست که شمع مزارها دل کو

به بحر عشق دلی یافت [illegible] همی
سفینه‌ایست که در کنارها دل کو

ز رو غنی تو تمنا نمیرود از دل
خزان نشئه امید بهارها دل کو

دل وحشت گزین را قید الفت دام کی گردد
رمیدنهای وحشی باعث آرام کی گردد

شب روز غنی و صبح هم از بنده‌ام
برآمد آفتاب ای ماه من با جام کی گردد

ز فصل

ز وصل او چه خیال است که از هجر می‌ترسم
بگوشم تا سخن از لب آن [illegible] می‌گردد

شبم از نیست روزی گر نه بینم آفتابش را
بیا صبح و پا خورشید من شام می‌گردد

برای نشئه زنگ شوق بهتر از گلش
تخلص چمن غنی مشهور کس کم نام می‌گردد

عکس رخت به باغ سرشار می‌دهد
رنگ آفتاب گلزار می‌دهد

هر کس شب وصال تو فردا نمی‌شود
یک آفتاب پیش تو دیدار می‌دهد

دل در بلا فتاده ز بالای دلربات
از بس مهار شعله شرر بار می‌دهد

نازم بحکمتی که چو شد سربلند خار
از نخل خلق خلعت گلزار می‌دهد

محتاج خط بپشت لبت چشم تار
کان تربت بنفشه به بیمار می‌دهد

ابرو اشاره جانب محراب می‌کند
چشمش نشان بخانه خمار می‌دهد

هر جزو جسم او که از نشئه خوشی
کاهی چو یار رخصت دیدار می‌دهد

بساط غنچه با چمن گل ز هم پاشیده‌ای دارد
چو رنگ چهره هر چه زد و اجنه دل کو

بجز خشش منم مقبول گون جهان را
فلک بار جهت و شان کوکو دل کو

نه تا که نظر آئینه دار صورت ظاهر
بچشم دل جمال حسن معنی دیده دل کو

زخم ناوک عشق زنده گر بجگر باشد شادم / چاک سینه‌ام بر روی [illegible] خندد بجای
خویش را لازم تحصیل عرفانست حلال کن / غواص کند مشق نفس در دیده دلم
عمل کهن با مروت داخل اهل باشد / نیک و بد میزان خود سنجیده دلم

شده هر عالم ما شهر یار پادشاه کاهی
ز حال تشنه مهجور خود رسیده دلم

ستمگر از هوای نفس خود پابند گشته دلم / نسیم از بهر آتش حکم آب زنده گشته دلم
هنر از کس ثمر از نخل مقصود بود در عالم / از آن رو بید مجنون سر به پیش افکنده دلم
سخاوت با شتاب خود کرم وقت حساب پنهان / شرف دلم بجوهر شمشیر اگر باز زند دلم
جوانی که گذشته ترا از سر و قمری را / باز از دست محتاج که طوق بند گشته دلم
خوی خجلت فشاندی هر شب از انجم فلک گاهی / بلبلش چو از [illegible] بر روی بهار خندد دلم
قدر فیض خود هر کس ترقی [illegible] / با این رتبه [illegible] خورشید از [illegible] بند دلم

زقید عشق هر کز نشاید ممکن نیست وارستن
گرفتاریم با چشم بتان کین سر گوشه دلم

بنا سازی فلک بیرحم آخر انچنان سازد / جای باید ها چنین [illegible] بشنو استخوان ده
دلیری بی تمیز بها همین کافیست عالم را / [illegible] عیب [illegible] استاده

زور [illegible]

بروز هجر هرگز بجز از خار نی آید / به گنج بخشی یقین را که تو اندکی کم [illegible]
عمر و طفولیت و شیر بگوش ما [illegible] / اگر سازش کند بهتر کسی با دوستان [illegible]
ز شاهان مثل خود چشم چراغ عالم روشن / جهان [illegible] چمن خود را [illegible]
جوانان نشاید سرکشی از صحبت پیران / ز هر کس بهتر [illegible] در جهان بد [illegible]

بهر فرد نشاید هر ساعت حیات تازه می بخشد
ز آب زندگانی عمر کس را جاودان سازد

چو کرم کینه خود از وعده وقت آن گه / ز وقت [illegible] خشم تیغ [illegible] آن گه
بغیر از کف رخسار عشق [illegible] / ندیده ایم بهار از باد خزان گه
و چون شمع فروزنده صرف شعله گشته / فروغ عشق بهتر از [illegible]
بیهوده دولت اگر روزی [illegible] / چرا [illegible] استخوان گه
سفر نکوتر از استاده که بود وطن / ز خود شکوار [illegible] آب چمن زوال گه

حریص عشق شدم تا که در کف نیارد
چو با [illegible] خوش [illegible] جوان گه

کدورت بر دلم از سینه صد چاک می‌ریزد / شکست افتد چو سقف خانه را خاک می‌ریزد
بجز تکلیف ترک عشق هر کس [illegible] کرد / ز غم [illegible] نصیب خاک می‌ریزد

چو آتش تیغ سر هر بیشه را از خاک برخیزد
بروی شعله کز آتش خس و خاشاک برخیزد

نشد جام مرا آتش لبالب گرچه از ساقی
بجای باده گویی آبروی تاک میریزد

ملال از فیض همت خویش را رنجش از آن محروم
بجز اشکی که گاه از دیده نمناک میریزد

عرق میریزد از پیشانی دیگر چو گویی کز آتش
قیامت میشود چون انجم از افلاک میریزد

دکان حسن خویش آن شانه دار گیسوها
کسی کو شمع بهر شعله ادراک میریزد

مگر آن آفتاب از بام آتش کام میگردد
همه ران از هلال عید زرکف جام میگردد

نمیدانم چه گویی دل که ای سودای فرهاد
زغم دل را امیدی گر زدل آرام میگیرد

نمیدانم ز زلف و خال حاجب چشم گیرایش
که صید خویش را بیدانه و بیدام میگیرد

سخی و تنهایی در میان در جهان آن خسته را تا کی
به نور خویش را چون صبح بخت شام میگیرد

رفاه خلق را آسایش شاهان سبب گردد
شکوه سر حد بی کشتی بحر چین آرام میگیرد

طلب کاری ز تو چون نکنی هر ساعت
بهر کویی روسیاهی را برای نام میگیرد

اگرچه تن ز بیش ما به تر زجا نداران
ولیکن نشد گاهی عمر تا از ایام میگردد

اساس عقل نیز از شراب میباشد
بکانه که گنبد رخنه آب میباشد

الکاشانی

ز چون نشان ترا یا قسم لب تشنه
بگو که آب ز موج سراب می‌افتد

بسیار گهی یک قلمی که سایه دلم
مخالف جهت آفتاب می‌باشد

بحلم او غضب خصم ایمنی دارم
باب آتش تاب می‌باشد

تو نیز ار نظر افکنده چو سایه
نمانم از نظرت که نقاب می‌باشد

ز ترک من نشود حرف اهل دانش و هوش
فتد ز نظم چو حرف از کتاب می‌باشد

شراره اثر سوز ما است با چرخ
چو برق گشته کجا سحاب می‌باشد

نفس از فراق چه بیرون
آشنا بیگانه چون گوید دشمن می‌شود

گر چنین تیر تو از جا آمده
خانه‌ام آخر سراسر چشم روزن میشود

صورت وصلی از تو می‌بینم در ایام وصال
آنچه زنگار تو شد آیینه‌ام میشود

عرق گل را ز رخسار خارش جا نیست
میشود روزی که گلبن صرف گلشن میشود

گلچین

صاف طینت
چو هر آتشی بر آیینه جوشن میشود

اهل دولت
تاج چون گوید واژون چاه بیژن میشود

سنگدل تا چند باشی نشئه از آتش عشق
خلعت دیوانه را دامن میشود

چو نستم دل را کنم آیینه‌ای حیرت نشد | دیده را صیقل زنم از گریه حیرانتر نشد

در جهان هم بی‌نشان گردیدم آیا گم شوند | همچو عنقا گم شدم با این امیدواری نشد

خواست گوید سرو در گلشن به موزون عالم | دید قدرت شد از خجلت پیش محفل نشد

حسن صورت‌های جهان بحث و معنی ناقص است | همچنین لب هر چند آن لعل سنگین‌تر نشد

خاطرم در بند گوی نیست جز دل‌ار سکی | هر چه سود آگو به زلف تو مقبول‌تر نشد

قابل وصف قدر چند آنکه مصرع خواستم | گرچه مضمون نهار سا افتاد موزون‌تر نشد

نشاء امید زوال جهل از نشئه خطاست
به که از حکمت اگر در خم فلاطون‌تر نشد

ز من دل سوختن جانبازی از پروانه می‌آید | نمی‌آید ز عاقل آنچه از دیوانه می‌آید

یکی رنگ از آنچه کثرت را آمد شاهد وحدت | هوا از سبحه برهمن شیخ از میخانه می‌آید

باندک نعمتی آخر اسیر دهر گردیدم | ندانستم که اینجا کار دام از دانه می‌آید

خرابم می‌کند هر جا رسد بانگ عشقت | بهر معموره رحمت این چند از ویرانه می‌آید

صدای حجت رسیده در عالم | بگوشش از حلقه در بتخانه می‌آید

ز گل رنگین‌تر از گل که کند کیفیت جا صید | نگاه من به کنج میرود از خانه می‌آید

برای نشئه هر جا دلخوشی هست وطن | بغربت میروم مستی از میخانه می‌آید

شکوه‌ام از غنچه چون تر اگر ناز نجو | نیاز من به سر رسم تا مرا از ناز نجو

شاهد توبیش بر نه دانست ورنه جدا | برای نیم نگاه تو نیم جان نجو

نه خبر دل نه هوش نه طاقت گفتگو | به پیش ز با دل که کاش تر جواب مگو

نیم ز رزق خجل گر مرا در این کشش | گلاب نمو و با خار آشیان نجو

عیار ستیم از سنت سکه دار و جو | وگر مرا چه کرا زی چه امتحان نجو

در آستان تو از روی صدر از من | مرا در جهان نه زمین و نه آسمان نجو

بغیر زخم جگر نکهت نجو در زخم
بهار نشئه اگر چشم من فشان نجو

زبان از گفتگو بستم جهل من تکلمش | کشد شمع خموشی این خانه تا کی روشنش

نشان دنگ جشنی دیده از شکر حلاش با سشد | بجنبد از حرص هر جا رشته را دیدم سوزنش

هوس سرمایه غربت تا عشق تو چون باشد | نفس از آه ورشته بهار جان بیرون تنش

اسیر پیچ و تاب حیرتم از زلف جانانه | که کنه سبح زاهد گاه زنار برهمنش

خزان فرسود آن چشمم که بوی از بهار او | ز رنگم بال پر واکرد بیرون بیم طپیدنش

ره آنچه که بیجوم از احسانش در رشتم | دلیل راه این کار و از خواب گران تنش

شنیدم زمزمه رنگینی سخنگو گشت | لب پیمانه ساقی گفت این از نشئه‌اش

بر رخ ابروی آن شوخ چنین کج ماندند — مگر این سیم کش عشاق را نشان دادند
ز یار گر تو نخوانند جز تاب جفا — خوش آن کسان که جمالت ندیده جان دادند
بخیر تم عرض حال چه سود هند مجال — ز هر که هر چه گرفتند غیر آن دادند
تو نخوت شناسی نه تا بغیر نخوت چه رسد — در روزه زندگیت بهر امتحان دادند
بلا کشان ز افکر دین و دنیا نیست — هر آنچه غیر تو دیدند ترک آن دادند
قرار تحمل بر ورستمگر روزم — ز ناتوانیم آخر مرا توان دادند

مباش رنجش غمی بزم عشرت دنیا
نه داشت صدر ره جایت در آستان دادند

مگر ز هر چه رخ تبدیلی و تغییری نمیدانند — دعا گر مرغ آمین است تاثیری نمیداند
بلای عافیت من بس در عالم دیگر — به خواب گریه غیر از خنده تعبیری نمیداند
نکش درد دلبر بهانه از زلف کاکل آگه — به دل بستن نخواهان بند و زنجیری نمیداند
بکنج نجبان اگر ما رهی آنیم جاداد — کمال ما بغیر از راستی تیری نمیداند
نجوم اختیار صبر لا اشعر دانم — گشاد عقدهٔ تقدیر بی تدبیر نمیداند
ز آتش کار آب از یار کار خاک کی آید — فلک در مقتضای طبع تقصیری نمیداند
ز ارباب قلم معنوی نیاید در جهان نشا — به هر گز این نشستاد در میان تیری نمیداند

بر دل چو کو

بدل چه کوه ز آهی و از اثر ماند — ز بید خست نهال بی ثمر ماند
چنان ز حرف تو شرآب آتش ریخت — نه رنگی از گل و نه آب از گهر ماند
هزار حیف امیدی و از تو همت مگدا — بنا امیدی از امید بیشتر ماند
زمانه ام شده ماتم سرا خرابه ها — صفیر خنده بآواز نوحه گر ماند
ز کار دولت دنیا حریص را آخر — برنگ لعل لب چنگ و چشم تر ماند
مکش دلق مرقع شناس میداند — درون جامه هلت با استر ماند

کنیم چو تلخی کنیم چو تلخی دشنام او رقم نشا
ز فلم بکف من به نانکر ماند

بجز خون یار کس را مستدار زر نمی خواهد — ز کس آتش ربتی لب آذری خواهد
بخندد از لطف که فولاد در آتش نیاید — بغیر از کلاه کسی را صاحب جوهر نمی خواهد
سپهر خطر بر وش استاد آن شوخ راز او — ظفر نمیخواهد ما جرات لشکر نمیخواهد
برای مهر و دنیا لذت عقبی چه کار آید — بجای آب گوهر آب از کوثر نمیخواهد
فساد از روح اگر هرگز وجهت محو دنیش — در اعضا سخن فاسد گشته چون نشتر خواهد
طلا کاری نمی‌باید کمانرا زور بازو بس — بعالم مهر را تا زور هنر زر نمیخواهد
مدام ملت فکر جلای ار وطن دارم — دگر آیینهٔ من زنگ از روشنگر نمیخواهد

بهم آمیخت جان و تن غم جانانه پیدا شد
خرابه یافت تنزل در جهان چمن خانه پیدا شد

ز تنگی گوهر تمکین جلوه بر تحیر در مینا
ز شوخی گوهر چشمش گوهر پیمانه پیدا شد

ز هر بت عجز عاشق سوختن کاری نمی خیزد
مگر بتخانه‌ها از سنگ آتشخانه پیدا شد

چو سید الکوکب غرور کس نیست در عالم
ز تند هر نگاه آتش ناله مستانه پیدا شد

ظهوری یافت رای خیزش عشق من ظاهر
تجلی کوه پیدا و آتش دیوانه پیدا شد

ز عشق و نشاط ماندن و هوس خانه دل دارم
بغارت رفت چندین گنج تا ویرانه پیدا شد

بعالم نشأ میباشد بلا با عافیت توأم
ز زیر خاک هر جا بوی دامی دانه پیدا شد

رتبه حسنش عیان از حسن تمکین میشود
قیمت گوهر بقدر آبش سنگین میشود

بسکه کار باده در هر لبش بالا گرفت
خوشه انگور آخر عقد پروین میشود

در گلستانی که رخسارش گل افشانی کند
از خجالت شاخ گلبن دست گلچین میشود

از تو آنچه را دارند خوبان حیف نیست
رسم شاهان در میان خلق آیین میشود

یار گویا دلو انگشتم خود را از حجت
صفحه ام گلزار مصرعهای رنگین میشود

صوفیان را عجب معراج صفای باطن است
هر که میگیرد بدست آیینه خود بین میشود

نقش مجلس چون شود وصف لب میگون شد
در مذاقم تلخی نشأه شیرین میشود

[illegible]

به صاحب دلی از دل طپیدنها عیان باشد
بجان داری نمیخواهد فشار آرام جان باشد

مروت نیست پرسش کردن احسان مرا زین
کمان دارست صید انداز گو زور از کمان باشد

ز صورت بی سخن رو سوی معنی میتوان کردن
نگاه عجز تهی پیش زبانان ترجمان باشد

بساغر جای می رنگت لبریز ساقی فرو ریزد
بهار من بهر بزمی رود پیش خزان باشد

کریم از انقلاب دهر دون کی بخل میورزد
اگر بر عکس گردانند نان را باز نان باشد

نمیدانم دل از دست برون رفته ام کی
نداند مقصد خود را چو تیر بی نشان باشد

ندیدم نشأ در عالم کسی کز دل برد غم را
متاع خانه من بی نیاز از پاسبان باشد

حسنی که بو دارد ز گل کار ندارد
شمعی است فروزان که شب تار ندارد

هر دل که بعشق میل نمی کار ندارد
نخلیست که جز بیثمری بار ندارد

غلطیده نوید خوش چشم امیدی
رحمت بدامی که گرفتار ندارد

خونریزی مژگان ز نگاهت نگر و تیر
یک شوکت خار سر دیوار ندارد

از جور تو میرفت ز کویت همه کس حیف
جز عشق کسی قوت رفتار ندارد

هر داغ دل از نور خورشید فروزنده است
در کشور ما شمع خریدار ندارد

با قلزم آتش چکند قطره آبی
آیینه دل طاقت دیدار ندارد

از بدگهران رسم وفاش نخواهد
امید گلاب از گل خار ندارد

ز شوق عشق آه از جان غم فرسوده برخیزد
بهر جایی که آتش می‌نشیند دود برخیزد

دوامی نیست در عالم زمان عشرت ما را
چو آن بزمی که مهمان در آید زود برخیزد

من آن بزمی که سوزد گر سپندی در مجمر
ز رشک سوختن دود از دماغ عود برخیزد

ببانگ غلغل تا خاک یکسانند مغز و سلطنت
ز پا زود افتد آن مستی که خواب آلود بر

بجز نقصان ندارد شغل دنیا جاهلانش را
نپسندد کس زیان گر از سر آن سود برخیزد

عجب نبود باغوش من پیراهن جان آید
که تیر رفته شاید بار دیگر در کمان آید

چه بینایی که میشد زنده یعقوب از آن مردن
که از پیراهن یوسف جمالان بوی جان آید

جدایی گر رساند چرخ خود هم میکشد زحمت
برای رفتن هر تیر زوری در کمان آید

بدلها جای گیرد پیش هر کس شوخ طبع افتد
که گیرایی رخ چشم شوخ پیش از ناتوان آید

ز نیک و بد بجز من کار هر کس آمدی دارد
بهار گر رود از گلشنی فصل خزان آید

ندارم چاره [illegible] از رضا از قضا دادن
زمین از خود پذیرد هر بلا کز آسمان آید

ز بس [illegible] بود از [illegible]
بخود پیچد کمر چون حرف الف در میان آید

پی پابوس او هر لحظه فکرم رنگها ریزد
ندارد دست چون او رنگ مگر رنگ حنا ریزد

چو آمد رنگ زرد از رفت حیرانم چه جا بنشینم
بهار آمد بگلشن رنگ گلها جا بجا ریزد

ندارد در سرش آن شوخ پروای مگر کاری
دلش چون بد شود از دیگران آید بجا ریزد

نیم ایمن که گیرد جان بوی خصم جز همت
که دارد فکر سر دلاک گر آب بسیار ریزد

نگردد مقتضای ذات هرگز از کسی زایل
برای کاه هر دم رنگ دیگر کهربا ریزد

بقدر قابلیت پرورش هر کس عوض دارد
چو ریزد کاسه بخشد گوهر از آتش گدا ریزد

به بزم می‌کشان نوبت نمانند آتش
که ساقی چنین بجای آب در پیمانه‌ها ریزد

ز نخوت چشمان نام را چین بر جبین افتد
که موج از جلوه هر نقش در آب مگر افتد

دلم دارد تمنای خورشید تا بشری
که بردارد در بستان سایه گر بر منبر افتد

نیز بو گوهر احسان بحین جبهه دریا
که باشد دست تو چون اگر در آستین افتد

کمانداری بحنتین دست ابرو تو مگذارد
لب سوفار تیر از زه زبان آفرین افتد

نمی‌بینم نشان صحت در چشم بیمارش
همان بهتر که هر ظالم به بستر جان افتد

ترقیهای دون از وضاع عالم از ندیم جم
که دورت میکشد می در دو اگر بالانشین افتد

ز حسن تست حسن دیگران ای لبت
ز زلف ماه رویان از کمر چین تو چین افتد

درین عشق تنها پایم از رفتار ماند — کار از دستم نیامد دستم از کار ماند

نیست در دلها ز عمر رفته جز طول امل — از بریشمها که کاری رشته زنار ماند

تیر مژگان کز همه عمرم بباشد در گذر — در گذشت از ما و پیچی زان چشم یار ماند

از نکو کاران بجز نیکی نیاید در جهان — خار در گلشن بامیدی گل بیخار ماند

نافه چین خال مشکین ترا گفتن خطاست — خشک شد شبنم ز حیرانی درین گلزار

محو شد عصیان ز آمرزش خجلت بیگناه — رفت از آینه زنگار و غم زنگار

غیر بدنامی نمی ماند ازین کردارها

خوش دلم کز نشأ ما در جهان گفتار ماند

عشقبازان آنکه مهرش را بدل جا کرده اند — قطره ما چنبر را در کار دریا کرده اند

پیش مشتاقان دو بینی کار چشم احول است — چشم از خود بسته در حسنش تماشا کرده اند

ور جهان دلبستگان با خبر از مهر — پرتو خورشید را در ذره پیدا کرده اند

با مزاج ما نمی ممزوج باشد سازگار — باده و خون را بهم در سبوی ما کرده اند

دور گردون بسکه خواهد تنگ جا بی عشق را — می کسالان باده را از خم به مینا کرده اند

غنچه گل گرده را از موج شبنم چاره نیست — صد گره پیداست تا عقده وا کرده اند

موج دریا را ببین از دل طپیدن غم مخور — ناخدا هر دم دریا را ناشکیبا کرده اند

برنجانی

ز هجر آتشین کان سرکشی از خاک میروید — پریشان حال سنبل گل گریبان چاک میروید

ز تاثیر نگاه نرگس مست تو در گلشن — اگر بیدی نشاند باغبان تاک میروید

ماند که مایه ظلم خسیسان میشود روشن — بیک اخگر نهان شعله از خاشاک میروید

نصیحت زود میبخشد اثر پاکیزه طینت را — که تخم پاک بهتر در زمین پاک میروید

چو می گرید بآب غم چشم مستی میکند

که هر جا میفشانی دردی تریاک میروید

ز بار ظلم گردی فی سیه ما را کمان آخر — نه دانستی که ما را تیر شش آید بر نشان آخر

از این اسباب جاه و دولت کار ذلت تیز می آید — نسیم نوبهاران میشود باد خزان آخر

ز عرض مال و جان خلق دست ظلم کوته کن — نخواهی زین متاع گرد بجز زیان آخر

بتیر غمزه مشکن سخت دلهای ما را — ترا از تیر همکان کشش کند خاطر نشان آخر

رسیدم من که این چون نشاء ارپیله مغرور

ثنا فهمیدنا کی ای فرمان روای انس و جان آخر

شد خوی مینوازی در هاری بیشتر — شمع را از آب گردد جز بهاری بیشتر

قطره چنین نومید شد از ابر گوهر میشود — دارم از حرمان حمو امیدواری بیشتر

سلطنت عدل است جاودان در زمانها — حکم آب از پادشاهان است جاری بیشتر

سحر شد و بیان راز حال ما بلایم نیست / وضع سوهان است خوشتر هر چه باشد هموارتر
شاد کامی بین که باز میخواهم علاج اشک یار / من که می‌بینم مسیحا را ز خود بیمارتر
مست خوابم تا شد انجم ریز رویش از عرق / میکند اختر شماری چشم را بیدارتر
جلوه آتش دلسوزتر از طرزهای دیگر است / آه که برق است از این شعله بی زنهارتر
آه که اشکم ز هر الماس یاقوت از جگر / چشم من از ابر نیسان است که هر بارتر

نشان از کوچکی لبها چنین دهان دلبر است
گشت عالی قدرتر شد هر چه کم مقدارتر

امید دل ز قبض و بسط حاصل میشود آخر / ز حل و عقد گیسو کار دل میشود آخر
بخود دارم گمان گوهری کز غیر میجویم / یقین این جستجو تحصیل حاصل میشود آخر
بچشم اینچنین گر میرود طوفان اشک از دل / ز موج خویشتن این بحر ساحل میشود آخر
ز هر عشق یار حسن می‌کشد نازی / ز استغنا سخاوت پیشه سایل میشود آخر
ز خون دیده جگر ماند نشک در دل از آن شیشه / برای گریه کار دیده مشکل میشود آخر
با آتش چو هر چیز از غش پاک میگردد / مکرر گر گدازی جسم را دل میشود آخر

بیابان محبت را نشاید یاد امید آورد
برای کاروان اندیشه منزل میشود آخر

هر که مرده خلایق گشت مقبول خداست / اعتبارم هست در راه اعتبار پیشتر
خاک گهواره از زمین وقت ملک گوهر بلند / عزت درمانان شود هنگام خاری بیشتر
در جهان پیش شد کام از اینها عشق / خنده برق است در ابر بهاری بیشتر

نشان از شادی نغم هر کس دل جمع می‌دهد
میکند زنگار را آیینه داری بیشتر

دل از محبت تا چنین محنت آرد بار / ز الفت بلبل آیینه کلفت آرد بار
شود اگر ثمر شش ز هر ور شود بار هنر / خوشم به هر چه نهال محبت آرد بار
در آرزوی مکن عارضت یک گلشن دل / نشانده ایم نهالی که حسرت آرد بار
نسیم شد هوا را کند غبار آلود / نفس کشیدن بیجا که ورت آرد بار
ز باده شفقی گشت سرخ رو شدم اما / چه دلخوشی ز نشاطی که خجلت آرد بار
بود ز گریه شادی ز آب شستن تر / که نیست بی غم اگر دل مسرت آرد بار

نوشته است به سر مشق نشاء استغنای
که مشق دولت دنیا مشقت آرد بار

هر چه زحمت میکشد عاشق شود هشیارتر / شمع روشن‌تر نماید شب چو گردد تارتر
حالت خار سر دیوار میدارد دنی / در نظر هنگام عزت مینماید خارتر

لحظه‌ای

ندارد جز شکست آیینه‌ام چاره دیگر کز و هر پاره‌ای گیرم عجب نظاره دیگر
مرا از سیر گلزار جمال لاله‌رخساران نشد در جیب جز داغ تو آتش‌پاره دیگر
ندیدم جز دل پر داغ خود کز عشق روشن شد که از آتش شود آیینه سنگ خاره دیگر
اگر عکسی فتد بر آسمان از کوکب داغم منجم میکند ثابت در او سیاره دیگر
پس از مجنون شنیدم من از لیلی عالم نمانده دشت پر شور جنون آواره دیگر
دل صد پاره کردم نثار تیغ ابرویش بصد جان میخرم گر دستم افتد پاره دیگر

زمژگان ترک چشمش تا ترکش تیر می‌آید
برای کشتن ما که باز انگاره دیگر

چو کرده داغ تو در سینه‌ها قرار امروز از آن بصدر نشسته‌ست اعتبار امروز
قرار کرده که فردا رسم بوصل ای دل قرار نیست مرا باز ازین قرار امروز
تکلم تو نشان قیامت است مگر که گشت سر دهان تو آشکار امروز
نخواهم از غم او غیر سینه چاک شود بگلستان شده‌ام داغ لاله‌زار امروز

تمیز پای کشیده است از میان شاید
یکی بود خزف و در شاهوار امروز

رتبه گر یابد دنی چقدر و مقدار است باز خار در گلشن اگر گل هم کند خار است باز

گر شود مریم

گر شود مریم پرستار مسیحایش طبیب این دل بیمار چون چشم تو بیمار است باز
عزت بیهده‌ی و بیکسی هجران یار درد خود گفتم و ناگفته بسیار است باز
با مسلمانی نکردم ترک کفر زلف یار رشته تسبیح من از تار زنار است باز
پای در زنجیر گیسو گون اندر طوق زلف رند عاشق پیشه پنداری گرفتار است باز
بارها گفتم که رنج عشق پیش از راحت است سر زدی ای دل ترا جا بستکر است
روز و شب با آنکه در آغوش صبح گردون است زلف یار آشفته در فکر شب تار است باز

چشم میکش میدهد ره لعل میگونش ولی
نشاید این چنین که گویند هشیار است باز

خطت نگشته معارض رنگ آل هنوز ندیده رنگ جمال تو انجلال هنوز
بحسن رو ننموده است خط ز لبش ندیده مهر رخش شیع از هلال هنوز
ز بسته هاله ز خط دور ماه رخسارش برای دایره مرکز نگشته خال هنوز
صدف نشسته دهن حرفی از دهانش گفت ز گوهرست عرق زیر انفعال هنوز
بحسن خویشتن ای نازنین بناز امروز که آفتاب مصون است از زوال هنوز
جنون نگر که پس از عمرها خس ازل دلم خوش است چو آیینه بخیال هنوز
مرا چو نشاید امید جواب مکتوب است نگفته است نامم من از سوال هنوز

صاف دل از پا بتند دیر نگردد هرگز — جوهر آینه زنجیر نگردد هرگز

نیست بر دوش کسی بار سبکروحان را — از هوا سایه زمین گیر نگردد هرگز

بوطن کرد غم فکر سفر پیر مرا — در صدف گرچه گهر پیر نگردد هرگز

بی محابا است بخونریزی من ابرویش — از بریدن دم شمشیر نگردد هرگز

دل مهوش گهران را غم خود ساختنی است — خانهٔ آینه تعمیر نگردد هرگز

اعتبارم بوطن بیشتر است از غربت — خون بیرون بدن شیر نگردد هرگز

ثنا در دیده انصاف نکوتر ز طلاست
مس کم منت کش اکسیر نگردد هرگز

دل از هجر در بسملم امید وصل یارم بس — دماغ از خزان آشفته ام بوی بهارم بس

مدارم هیچ پرکارست گرد تو گردیدن — چنین گر بکند ر دار گردش چرخ گردانم

نهان غصه میکارم شرار انی دیده بیمارم — درین گلشن برای باغبان این کار و بارم بس

نخواهم مال دنیا پیرو مجنون فنا هر دم — همین نامی که میماند پس از من یادگارم بس

خیال زلف شبگرد که دم صبح بناگوشش — انیس روز هجران مونس شبهای تارم بس

ندارم گوش بر آواز بلبل بی تو در گلشن — نوای هایهای گریهٔ بی اختیارم بس

جدا هر عضو می خواهد نصیب ثنا از دردش — دلم را آه حسرت دیده ام را انتظارم بس

التعال

رستگاری در خم زلف گره گیر است بس — گر بود آزادی در بند زنجیر است بس

در هوای کام دنیا آنکه هرگز قطره — آبروی خود بریزد ابر تصویر است بس

تا چو مجنون در بیابان غمت گردیده ام — مردمی گردیده ام از چشم نخجیر است بس

در میان مردم عالم کسی کو بیغرض — راست کیش از زاد بد پهلو بر تیر است بس

میشود سرسبز عشق از تیغ زهرآلود حسن — خرمی این باغ را از آب شمشیر است بس

میکنی صرف عمارت آنچه داری در رباط — باعث ویرانی این خانه تعمیر است بس

با دلای ساقی کوثر چه پروا از گناه
ثنا این کوتاهی تقصیر آدمیست بس

قبول حسن یوسف کی نماید عاشق زارش — علاج مشکل پسند است آنکه می چون گرفتارش

چه زهرست آنکه دارد ناوک مژگان خونخوارش — که هرگز روی صحت را نبیند چشم بیمارش

نباشد شیوه گو چه لالان بجور چشم — برو افتاده در جای بردن ما خال رخسارش

بپوش از خواب راحت دیده در راه طلب ای دل — تجلی را خوش آینه شد از چشم بیدارش

بجو بالای چشم مردمان جا کج نهادن را — ازان پیوسته کج بازی بردی تیر انکارش

غم او وحشی میکرد دید تا صیدی کند پیدا — دلم در کوچه بند زلف مشکینش گرفتارش

بچشم کم مبین در مصر معنی ثنا ما را — عزیز ماست آنکه عشقت کرده در زندان غم خوارش

رسد بر دل عاشق خطری در آتش
نشد بال سمندر ضرری در آتش

باغبان چمن حسن بس از خط یار / سبز کرده است چه ریحان تری در آتش
کرده جا در دهن عشق تو پروانه صفت / چاره نیست مرا جز سفری در آتش
با غم عشق تو اندیشه ز دوزخ نکنم / هر کجا داغ تو باشد سپری در آتش
گل نارست سراپا شمر از شوق جنون / نخل بسته چه خوش آورده بری در آتش
آرزوهای جهان جمع نمود با عشق / از خس و خار نماند اثری در آتش

نشاء گرم شراب از حضور است ترا
سهل این آب نمای عفری در آتش

میانم از خرام تو در تن روان خویش / خواهم قسم خورم بتو گویم بجان خویش
شاید کنند نامه یک گوش التفات / باید نوشت با قلم استخوان خویش
که سرخ روی وصلم و که زرد رنگ هجر / درمانده ام میان بهار و خزان خویش
جانا بشکر آنکه تو آزاده گشته / غافل مشو ز حال همه بندگان خو
در آستان فیض رسانند نخل نیست / هر کس بود نصیب بقدر گمان خویش
بنوشت شاخ گلبن و بالای گل نشاط / ما دیده ایم رنگ بهار از خزان خویش

گفتم بگل

گفتم بگل بیار بگو نشانه خارت
پیغام کرده حرف ملالم ز زبان خویش

چهره ات از عرق افکنده گهر در آتش / باریشان شده گل همچو شرر در آتش
مایل سبز شدن گشته خط از پیش لب / می‌نهد جوش عجب عنبر تر در آتش
دل است هیچ محبت نشود نیست ز دشمن پروا / بر خلیل است گلستان دگر در آتش
ساز با فقر و ز شاهی بگذر راحت کن / شمع را نوحه غم افسر زر در آتش
عشق امروز بداغی سر دستم گرفت / بجز این نیست گل خیره دگر در آتش

نقد جان تا که نثار تو کند در صد جا
نشانه است چو پروانه کمر در آتش

چو شمع سوختم از بس تناب با آتش / بنای هستی من شد خراب با آتش
ز چشم گریه شرر گاه اشک می آید / روان شده است ز یک چشمه آب با آتش
هر کرد اشاره ز شعله جمال تو خوش / شراب است آنکه در اینجا کباب با آتش
هر مرا است روان بخشش ز زات حیات / رضای حق کند گر عذاب با آتش
بجز رخ عرق آلود لعل می گوت / نگشته جمع بیک پرده آب با آتش
بود مناسبتی حسن و عشق را با هم / یکیست رنگ گل آفتاب با آتش

بیا که با گل روی تو نشاط است
دلش پر است چو جام شراب آتش

برنگ شمع روشن شد دل صد پاره‌ام | بود ظاهر از آن در غم اسم چو آتش پاره‌ها
ضرر که میرسد از خصم سرکش اهل بینش را | ندیدم آینه که سو نور شسته نظاره را
حیات دل بود از عشق دایم زانکه می‌یابد | سمندر فیض آب زندگی همواره را
ز سوز عشق زاهد آه سرد میکشد هر دم | که گرمیهای با تو پسندید این بیچاره را
دل فارغ ز سوز عشق در عالم نمی‌باشد | که خالی نیست هرگز هیچ سنگ خاره را
کند در شعله گر تأثیر حسن عالم‌فروزت | گل خورشید بر سر میزند نظاره را

رو لکن از منبع گل نشاط شد اشکم عجب نبود
نیالود پای گلم گر آب این فواره از آتش

مقبول طبع نیک و بد روزگار باش | گاهی خزف گهی گهر آبدار باش
آید ثمر ببار ز نخل شکوفه دار | امیدوار از دل امیدوار باش
دایم کریم از پی بخشش بهانه جوست | باری گناه اگر بکنی شرمسار باش
از بهر نشان نشان طلبیدن اهل هنر است | شاهی صید افکن عشق شکار باش
سرکش مباش و شیوهٔ افتادگی گزین | چون زلف زیب صفحهٔ رخسار یار باش

روزی تو

روزی شود ز غنچهٔ مقصود گل کند | ای عندلیب منتظر نوبهار باش
در بحر روزگار چو کشتی نشین شوی | خواهی لب ساحل رسی بر کنار باش
با نیک و بد به عکس مشو چهره در جهان | هر صورتی که رو دهد آیینه‌دار باش

ساقی چو نشاء مرکز پرگار محبتیم
وری رسان بلا پر احسان مدار باش

سوار توسن حسن است دشت ناز میدانش | هلال من گوی غلطان و خم زلف چوگانش
هلال خویش را با توسن لیلا خرام خود | فلک نعل سم گردان کند با یکدگر را
بخورشید فلک گر تشنه گوهری باشد | زمین گرد است سیر است این گوی علاطانش
پس از چوگان زدن چون گوی زرین اوفتد | تو گویی آیت نور است نازل گشته در شانش
سرم را شوق سر باریست در میدان عشق | که پندارد زمین و آسمان را گوی چوگانش
بشمع دامن نشاندم تا گرز لرزه چالاک | سوار باد اگر گهو کجنبید طرف داماش
عذاری را که مثال آنی ساده آیینه بستم | خدا ناکرده بنشیند غبار از گو جولانش
ز چوگان باشد چشم این نگار ترکش بسته بر آبرو | خوش آن صیدی که جان جهو تواند کرد قربانش

بوقت خشم اورا هر که ترکش بسته می‌بیند
تصور میکند شیر است در نیستانش

بکوی این صنم از هر دلیلی راه مپرس / سراغی میدهد آما برون از حد مکانش

اسیر اینچنین داغم رفیقان کیست مرهم نه / گرفتار چنین دردم طبیبان چیست درمانش

نباشد نشاء را اندیشه از ناسازی گردون

چه باک از شیر موری را که باشد او سلیمانش

کردیم در ازل ما قسمت میانه خویش / ما و دل پر از داغ شاه و خزانه خویش

هیزم کشست بلبل در آشیانه چون شر / زد غنچه لب آخر آتش بخانه خویش

حسنی که بی نیازست آرایشی نخواهد / زلف تو سینه چاک است از دست شانه خویش

دل بود کعبه اهل جان بود قبله جان / کردیم جبهه سایی در آستانه خویش

چشمی بهوشیاری خونریزتر ز مارانت / آه از دمی که سازد مستی بهانه خویش

تاثیر پیش دارد حرفی که بی غرض شد / بر تافت تیر آهم سو از نشانه خویش

در روزگار شادی رنج در آمیخت

صیاد کی فشاند بیدام دانه خویش

از مهر روشنش بعالم مطلع انوار باد / با کله خورشید یا آینه رخسار باد

از مهر روشنش بعالم مطلع انوار باد

با کله خورشید یا آینه رخسار باش

کینه خواهی گر کنی رو اره دلداریش / چون سندی شمشیر بازی تیغ جوهردار باش

کار این آینه ها دیدی مرو تا بیدبینت / تا نگه صیقل نوی یکچند هم زنگار باش

جسم را وقف ره جان کن بهر حالی که هست / گاه شمع بزم و گاهی نخل آتشبار باش

تا بکی پروانه هر محفل باشی بس است / مدتی هم شمع بزم خانه از اغیار باش

بار منت نه بدوش عندلیب و باغبان / در قفس گل در چمن خار سر دیوار باش

مرده هم تا چند باشی ساز عشرت ساز کن / کشته باریک از غم تار موسیقار باش

نشاء در هنگام رفتن دست از ریش مدار

سربلندی چون دهد رو ابر کوهسار باش

هر کسی بهره از بحر تو دارد بر خویش / من و طوفان محبت صدف گوهر خویش

صورت حال مرا از کد ملالش پیداست / اخگرم ساخته آینه ز خاکستر خویش

در گلو چون نفس غنچه ام گشت گره / من نهم داغ دگر بر دل غم پرور خویش

ظالمان شیر صف خواب ستم میبینند / بالش بر چو گذارند بزیر سر خویش

کار بر عکس دهد روی گرفتار هنر / هست در دام سیه آینه از جوهر خویش

هر که بر خواست زجا سر بفلک میساید / دست عزت کو کشم منت بال و پر خویش

چه کنند نشاء درین غمکده بی محنت / لاله خم گر نکند صندل درد سر خویش

نیاساید شبی از خواب راحت چشم نخچیرش | بزیر سر مگر بالش کند او از پر تیرش

شبیه بی‌مثالش از عالم صورت برون باشد | مصور زان سبب جان میکشد هنگام تصویرش

توان گفتن که تیغت حکم آب زندگی دارد | که هر کس را دم آبی دهد از جان کند سیرش

فطرگاهست زلف از بهر چشم سرمه آلودش | از آن زو بر نخیزد نالهٔ دلها ز زنجیرش

وصال دوست میخواهی چو هر صبح صفا کن | بجز آیینه کس را نیست دیگر حد تسخیرش

نمیداند اثر در چرخ آه آتشین هستش

کهی تیر شهابی میجهد ... نیست تا بر نشش

باشد حدیث روزی ... نه مشخص | نه آب هست معلوم نه دانه مشخص

دل از صنم پرستی غافل ز یاد حق کرد | این کعبه گشت آخر بتخانه مشخص

از نقد داغ عشقش برگشت مخزن دل | این گنج کرده ما را ویرانه مشخص

امید شاد ماندن از وصل داشتم لیک | هم شد ز هجرش آخر غمخانه مشخص

این بزم تا نکرده روشن کنم بشمع | بی‌اختیار گردد پروانه مشخص

از وضع ما مشخص اما سببی چه باشد | گردند آشنایان بیگانه مشخص

هر چند سعی کردم نکشود کارم از عقل

منهم چو گشتم دیوانه مشخص

سحر که صبح سعادت برآید از در فیض | ستاره ریخت بجیب زمانه گوهر فیض

گواه صبح باثبات صدق دعوی خویش | بخط مهر کواکب رسانده محضر فیض

بخواب وقت امید ظفر بمقصود است | که گشته صبح علمدار بهر لشکر فیض

چه فیض میبرد از زندگانی عالم | دل کسی که نگردد دو سینه مجمر فیض

بدر گهش همه کس بار کی توانند یافت

که آفتاب بجوید حلقهٔ در فیض

ولی غلط بسکه کرد ز مقصد بیان غلط | کرده اند از نشان غلط رهروان غلط

نه خار سبز ماند و نه گل شگفته رنگ | کرده هست هم بهار غلط هم خزان غلط

خود کرده عیار مرا ای عیار سنج | باشد دیگر محک عشق و امتحان غلط

من خواهش جفا ز تو دارم ز من مرنج | حرف وفا که زد سهوا بر زبان غلط

گوییم راز دوست بسهو اللسان مگر | ورنه خطاست سر نهان از محرمان غلط

معروف یار شد نشان کار خرابی | کرده هست در ترقی من آسمان غلط

چو درس عشق ز هر قسم خوانده‌ایم

مضمون غلط کتاب غلط ترجمان غلط

جمعی ز خود گم عقلی نمیشود محفوظ | جو آگهی ... ز غافلی ... محفوظ

ز رنج طول امل شکوه گر کنیم بجاست — کسی ز دوری منزل نمی شود محظوظ
همیشه خویشتن از حال خویش بیزارم — چنانچه ملی ز غم دل نمی شود محظوظ
مشو معارض بیش از خوبی بد بهره ما — چه شد بمهر مقابل نمی شود محظوظ
ز وصال لذت شوق وصال بیشتر است — ز موج بحر ز ساحل نمی شود محظوظ

ز بوسه خواستنم نشاء یار میرنجد
بلی بخیل ز سایل نمی شود محظوظ

انکه از لذت عقبی است بدنیا قانع — خویش را کرده بیکجرعه ز دریا قانع
از کهر پایه بحر کرمت اگه نیست — از تو هرکس بدو عالم شده تنها قانع
در گلشن جهان غیر من و بلبل نیست — انکه از چیدن گلی بتماشا قانع
دل ما راضی شده از فیض حقیقت بمجاز — بکلابی شده از دیدن گلها قانع

نشاء ما را غرض نیست ز موزونی طبع
بهمای شهرت نامیم چو عنقا قانع

نیست مجنونزاد یک آرایش بهتر ز داغ — بر سر خود میزنم هردم گل دیگر ز داغ
که توان از بار خجلت سر بالا داشتن — هست در عشق تو منتها مرا بر سر ز داغ
بسکه ما را دستگیری کرده در افتادگی — کشته باز و یم قرین شاخ نیلوفر ز داغ

مجنونهم

میکند جوهر ملال از سکه عشق هر زمان — میدهد بر دست من آئینه دیگر ز داغ
پای کم هرگز نمی آید ز آتش زیر تیغ — کی شمارد سینه زخم تیغ را کمتر ز داغ
دامن داغ جنون آسمان نمی آید بدست — سوختم تا ساختم از بهر خود محضر ز داغ — محضر ز داغ

نشاء ما هم لاف جهانیر نداد در هم سری
پادشاه ملک عشقیم ملیهم افسر ز داغ

جز سیه روزی نزیبد جامه بر اندام زلف — شام پی صبح است هر که صبح گشت شام زلف
باشد از زانو به قمری سرو بر پروانه شمع — عندلیب ما گرفتار است در گلدام زلف
هست از سودای مجنون خس نیلوفر ما — از دلم یاد آوری کن ای چو بوی نام زلف
در بیابان محرم راز ند با هم زان بناز — خط سرگوشی رساند هم زبان بیغام زلف

شاخ بشد نشاء بهر مرغ بهر آشیان
میرید از سینه دل تا دیده بخور آرام زلف

هرچند هست شیوه ریزش نکو بخلق — اما بدست ریختن آبروی بخلق
جز با در آفتاب کجا ذره بین شود — هرگز خدا برست بیاورده رو بخلق
در زور زر میان من و خصم فرق نیست — فرقی جز است من بخدا نازم او بخلق
منصور راز دند زنگ حرف حق بدار — حق با منست اگر نکنم گفتگو بخلق

زنهار شد راست کمو قد سرو سلا

ملح پاست در جهان سخن راست کو مخلص

از عکس عارض تو لبو در شراب رنگ   دارد دو جهو از اثر آفتاب رنگ

از حسن نیمرنگ تو هر غنچه رنگ باخت   دامن کشیده پاست ز دست خضاب

زحمت کش رتبت عشاق بوالهوس   یابد ز نقش صورت موج اضطراب رنگ

کشد

که هر شب گرمی خورشید خاک لعل   دلکو ز پرده داری حسن نقاب رنگ

در دیده انکه موج زند بیو اتش کشد فتنه   خون است ورنه مینید لکو آب رنگ

از تربیت ز قوه بعقل آید لخت   ظاهر شود ز پرتو مهر از گلاب رنگ

بعقل

نبود باعتبار جهان نشه اعتبار

دلکو همیشه جراتا در رکاب رنگ

زنده عشق پاست جسم عشقرا ماوا است دل   بی تکلف میتوان گفتن که جان است دل

هچکس پروانه را با شمع در محفل ندید   تا تو رفتی از برم در سینه ناپیداست دل

زنکه ز روی میکشد خون میشود دل از رشک   گلشن بار محبت را گل رعناست دل

نیست حاجت عینکی غیر از صفا آئینه را   میتوان پوشید چشم از دیده گر بیناست دل

گر بصورت در نظرها مینماید قطره   چونکه در معنی بر بحرش میروی دریاست دل

لعل را کان و گهر را بحر میباشد مکان   داغ را شد سینه گنجینه و او را دست دل

اهل دل را از خمار غم نباشد درد سر

نشئه خالی از تکلف جام پر صهبات دل

فرش ره تو دیده و سوی تو روی دل   ای آبروی دیده وای آرزوی دل

باید ز خود در او بجو داید همین بس است   از کوی دوست هر که رود تا بکوی دل

روشندلان همیشه شناسند قدر هم   آئینه آب گشته پا شستی شوی دل

هم خون گرفته و تو هم داغ دیده   ای گل ز لاله میشنوم از تو بوی دل

من فرق کرده ام ز سفیدی سیاه را   زاهد بسوی کعبه رود من بسوی دل

جای است هر دو ره تو لب رود سوی او   ما کرده ایم در همه جا جستجوی دل

ساقی بحق ساقی کوثر نشارا

بشکن سر شش ساغر و مشکن سبوی دل

زغم شد چاک در تن جامه جانم من دارم   همه صرف گریبان گشته دلها من دارم

زغفلت عمر در تحصیل لذت صرف خار شد   عزیزی عالمی لیلی است مهمانکه من دارم

زکاهشهای مه مقدار مهر افزون نمیگردد   ندارد هیچ نقص بر تو نقصانی که من دارم

تو نیکوئی و نیکویان وفا گر کردن نکو شد   جفا تا کی بتن بردار دلی جانا که من دارم

چه زنبور عسل نوشم بدشمن نیش می آید
اگر نازل شود صد آیه در شانی که من دارم

جگر پر داغ و دل پر آه و سر پر شور لب نالان
بدانگو بیکسل امروز سامانی که من دارم

نفهمد نشا ممکن است کار غیر ممکن را
باز امید یاران است حرمانی که من دارم

از طمع قطع نظر خواهی نخواهی کرده ام
تا گدایی را قرین پادشاهی کرده ام

گر قلم باشم نیم محتاج امداد مداد
بسکه در هر سجده کسب روسیاهی کرده ام

آنقدر بخشش مکن تا نخواهم بیش از آن
زانکه من هم معصیت را ناخواهی کرده ام

مدعا می کرد کلاغ نو یعقم گشته است
الفتی کز با کبوترهای چاهی کرده ام

من کجا جانان کجا جسم از کجا جان از کجا
آنقدر فهمم از طبیعی تا الهی کرده ام

تنگ گردن گردن دستار تا بالای سر کشم
منکه عادت با کلاه گاه گاهی کرده ام

عمر رفت و گوهری بر کف نیامد زین محیط
نشا بیجا کشتی خود را تباهی کرده ام

کجا بودی که چون بی یادت من مخمور میگردم
جگر را پیش تو میکردم کباب و شور میگردم

تو ای جان بوده نزدیکتر از من بمن اما
من تن پرور از غفلت خیال دور میکردم

خوشا شهد شکر سازی مژگان در لذت
که من دل را خیال خانهٔ زنبور میکردم

بتقلید

به تقلید سگ کوی تو با ما استخوان جوید
بمن نزدیک می آمد مرا از خود دور میکردم

ز استغنای طبع او ز ظرف سفالین را
گهی موی دماغ کاسه فغفور میکردم

نمی گشتند با من همچنان دشمن اگر من هم
رضای حق را با دشمنی منظور میکردم

گذشت ایام ظاهر هستی من نشا از غفلت
حرم خود را خراب و کعبه را معمور میکردم

منکه حیرت را اندام قابل تقریر هم
کی کنم کاری که آن کار آید از تصویر هم

دل غم انگشته ابرو ست یا مژگان یار
آنچه می آید ز خنجر آید از شمشیر هم

عالمی را نو کلام آواره خود کرده است
ناله بیدی گهی می آید از نخجیر هم

دل که از آماج خدنگ تست در قلبش ممتاز
گاه بیدار می شود در این نیستان شیر هم

آسمان باشد برای مسکن عیسی زمین
گشت معلوم که گاهی دست بالا زیر هم

قابل کنج محبت من زو بیرا نشود
گر کند عشقت خرابم میکند تعمیر هم

حق بیگو چنین گر زشت ای صدر نقصان بختیا
ناله از آه شما گر اقبال از تاثیر هم

گاه گویم که تو نیسم نشا حال خود یار
چون قلم آید ز من تقریر هم تحریر هم

زبس با بلبل و پروانه و قمری هم آغوشم
گهی گل گاه شمع گاه سرو از دل بگوشم

رهم تا لذت روی تو دیدن آشنید نها — کنم در نگاه خویش را صرف ره گوشم
ز لعل لب پیامی داده نظاره اش صبح — نمیدانم چرا از باده ناخورده مدهوشم
نمیگویید نمیخواهم بلند آوازگی اما — لباسی میکند اظهار شوخ سرمه پوشم
نمی ایدز من اظهار سوز خیرانی — سراپا آتشم چون شعله تصویر در خوامو شم
ترا پیراهن تن کی توان شد شمع من اما — چه میشد طالع فانوس اگر میداشت آغوشم

بیا یا چشم نشا ممنون از وصالت کنم
که پیش کس ندانند بار منت بیش از این سم

من تو چون چو لب زخم از آشنای هم — نشسته ایم بخون از غم جدای هم
جهان بدیده مردم ز بسکه تاریکست — ز چشم را بنو یار روشنای هم
بکیش رهرو عشق اهل کفر و اسلامند — ز تا بلد که نمایند رهنمای هم
شدیم ناخن تدبیر اگر هلال آسائی — نیامدیم بکار گره گشای هم

چو بلبلان عجب نیست نشا ماندیم
بریم لذت اگر از سخن سرای هم

از راه دوستانه دل و از جان گذشته ایم — از هست و بود کو هر دو عمان گذشته ایم
ما چیده ایم دامن چو را سجای کس — کز از چمن دگر گلستان گذشته ایم

ازاده

آزاده که ز بند کس نجسته ایم — بادلو خانه از چه کنعان گذشته ایم
نگذشته ایم بنچکه از جستجوی خویش — کای نکر ز خاطر جانان گذشته ایم
آزار ما بکس نرسیده در جهان — گر تیر گشته ایم ز پیکان گذشته ایم

در دهر نشا ناز طپیان نکشیده ایم
ما با هزار درد ز درمان گذشته ایم

بچندین سعی رفتم تا بدام زلفش افتادم — کنون ترسم کند از لاغری صیاد آزادم
علاجم کن مشو راضی که بیمار تو خواهد شد — که هر جا بر زمین چون نقش پا افتادم افتادم
بجور آشنا راضیم ترسم کند شهره بمهر — در آیین وفاداری از این غمگین ارشادم
بجز قربان شدن کاری دگر از من نمی آید — چرا خنجر ما ادر شیشه میکرد الکن بر نمادم
نخواهم کو دلو اما تو هم پیدا نکنم — که میترسم بگوش دل او رسم اگر رسد داد
پریشان از معموری نگنجی از روادارم — بیا ای غم خلاصم کن کرم در دیر ماندم

نثری بمجلس چو ستیزی انشا سینم
چه میشد گر بافغان جرسی ماند فرادم

نمیدانم شب وصل است یا خواب است میبینم — بکف ما رسیده یا زلف پر تاب است میبینم
من الکنم ز جان سوختی پروانه هر عاشر — بچشم لت کرانیه با آب است میبینم

بچشم کم مبین موج سرشک من ای ابر بکا | که پنهان در دل هر قطره سیلابیست هم
دل دارم چو بالب تشنه سان تو نجو جو | ز آب خویش لبی با قوت اسیر است
دل بیتاب اهل دیده را روشن کند | با آیینه سازی کار سیمابست هم
هر آن حسنی که آید در نظر چون عکس آتش | بچشم اهل عرفان کرم شب تابست هم

شب آدینه می خوردن بی تو میخانه
گناه نشئه هم تقصیر مهتابست می‌بینم

بسکه پیوسته آمیز نشتر مژگان توام | رگ جانست بتن ناوک مژگان تو
دل شد از آتش غم آب بچشم آمد | گشت در دیده نمک دیده چو حیران توام
رشک دارم دگری بهر تو سوزد چو چمن | داغ از سوختن شمع شبستان توام
غنچه پیرهن شد از صبح وصالت خندان | تکمه لعلم در چاک گریبان توام
پای تعظیم شده فرش بهر ره است | همچو نقش قدم از خاک نشینان توام
دیگر از من بزمین سایه نیفتد بزمین | دستگیری کند از پنجه مژگان توام

میشود دیده قمری ز غبارم روشن
بسکه دلداده سرو خرامان توام

تا نبستیم آن قد شمشاد کرده ایم | هر سرو را ز بند کی آزاد کرده ایم

بیلم

با بار غم نمیشود از خاطر حزین | غم خورده ایم تا دل خود شاد کرده ایم
میلش ز لب شیشه لعلش حسن ا | این جور را خیال پریزاد کرده ایم
ما قابل شکار نبودیم بی سبب | خود را اسیر ظلم بصیاد کرده ایم
دل از کجا و قوت بازوی غم کجا | ما پنجه را به پنجه فولاد کرده ایم
دل را ز زین خنجر دیده بنیاد جفتیم | از سنگ کعبه بتکده آباد کرده ایم

هر مصرعی بوصف قدش نشا گفته ایم
سروی بگلشن سخن ایجاد کرده ایم

ز پیچ و تاب فارغ نیستم زنجیر را مانم | غزالان وحشتی دارند از من شیر را مانم
بپوشش منت جنت چو نکهت چو هر زانیم | بعریانی بوقت تقطیع من شمشیر را مانم
بکام دل نگردد شمع رخسار تو کهیان | نصیب من نشد پروانه تصویر را مانم
بدشمن با چم و خم چون کمان با هر کوکی | ز من خیر راستی کاری نیاید تیر را مانم
نشد فیضی رسد از من کسی را در تهی دستی | بزیر چرخ گرچه اهل دل تاثیر را مانم
بچشم همت چنین مورم ولی در دیده دشمن | نمایم اژدهای جوهر شمشیر را مانم

دل مرا نشانا بیمار ناز شیخ چشمانش
بوحشت الفتی دارم که نخجیر را مانم

هست از سرگشتگی گویا اساس خانه‌ام / شعلهٔ جواله گشته شمع در کاشانه‌ام

کرده‌ام تا شمع بزم خود گل روی ترا / خرمن هستی من بند جوش از پر پروانه‌ام

داغ غیر از فرق دل چیزی نمی‌گیرد قرار / سوخت لیس بالا نشینهای حباب خانه‌ام

خانه‌ام شد ز سوز عشق دشت آتشی / میشود با این جواب کسید در ویرانه‌ام

منکه دارم عیش دنیا را غم و غم را نشاط / باده خون و خون شود در دهن پیمانه‌ام

گشته هر مویم جدا زنجیر زلفش را اسیر / نی ز ترسم آخر این سودا کند دیوانه‌ام

نه از جفت نه از خواری نه از آزار میرنجم / همین از سستی طالع نه کم از بی‌یار میرنجم

به تنگان چشم الطاف همیشه نشین بدانکه دل تو / اگر از گل به من جوری رسد از خار میرنجم

برای عیش دنیا کاکلش ممنون خوبان شد / دهد زنهار اگر از خیر پرز نهار میر

نخواهم طالبان اشتار مان [illegible] / ز پس از رحم تیر از خنده سوفار میرنجم

امید وصل در هجر است و بیم هجر در وصلش / به از بیم است امید از وصال یار میر

با آن نشا [illegible] کوی زنجیدم

شنیدم که لطف بغیر [illegible] میرنجم

که جامی که دست دلبر بود در دستم / بهر ساعت [illegible] در دستم

چنان منعم ز شد داغ او بودم که هر ساعت / فلک می‌بر شک و چشم تر بود در دستم

قبا از بس گره در کار هر عضوم جدا از تو / ز رگ‌ها رشته پر عقده گوهر بود در دستم

ندیدم حاصلی از جمعیت خود جز پریشانی / چو گل در گلشن ایام تا زر بود در دستم

ندارم طاقت هجران و گرای کلک بیان شد / ملال دلان صبری پیش از این گر بود در دستم

با هر رسد ز لعل نشا کیفیت ز شعارم

سر مشقی مدام از خط ساغر بود در دستم

بمعنی کی جدا باشند ارباب شعور از هم / به صورت در نظر گر چون دو چشم از هم جدا ماندم

نباشد شور شوری دل [illegible] هم عشقبازان را / چو موج اشک می‌آیند هم چشمان [illegible] از هم

بوقت دیدن نادیدنت از چشم خود بینم / همان فرقی [illegible] مینا و کور از هم

دو لب تا با هم [illegible] از گفتگو کس باز می‌ماند / جدایی میشود کاهی چو همدم [illegible] از هم

در این گلشن برنگ غنچه از شاخ گل چیده / دلم بگشود تا ما و تو گم دیدیم جز از هم

مهین از روی گرمی بیک چشم [illegible] / دارند امتیازی عینک و سنگ بلور از هم

چرا از باده گلرنگ بیجا می‌کنی منعم

جدا [illegible] نشادی را بر ارازم

سواد چشم دل تا روشن از نور عیان کردم / ندیدم غیر خود آن را که تا شرح [illegible] کردم

بدست ما است خود را مستعد خیر و شر کردن | شکایتها ز خود داشتم از آسمان کردم

همی زنده جاوید شد از بهر او نامش | مگر آب حیات است اینکه جاری بر زبان کردم

ببالا جای داد از بس فلک این شعرها را | بهر جا صفحه دیدم خیال گلستان کردم

جدائی شکر و صبر از جدائیها مشکل تر | ندارم تاب دوری خویش را امتحان کردم

من آن نخلم که حسرت بار رحمت نمیدیده | بهار بیخزان هر جا که دیدم خزان کردم

مرا از فکر عقبی شغل دنیا مانع شد
درین سود کان سود میکردم زیان کردم

هجر تو شد خزان بهار جوانیم | زین چه گشت پستو کی زندگانیم

یک گریه بان کمک رعنا عیان شوی | از اشک لاله رنگ رخ زعفرانیم

امروز نقد داغ بدار العیار عشق | رایج بود ز سکه صاحبقرانیم

تن خار عندلیب چو دانست قدر گل | یقدر گوهر است ملا قدر دانیم

مانند کهر به بساط خزف فرش | در یک طبیعتی بجهان [illegible] نیم

آفت بمور کی رسد از پنجه عقاب | ایمن ز جنگ حادثه از ناتوانیم

پروانه وار سوز مرا لاف انجمن
تقریر میکند همه جا بی زبانیم

من بسجده پیش ابروی او میکنم | هر چند قبله است باور نمیکنم

حرف سر و مصرع ابروی او نمیکنم | یعنی بوصف الف قد دلجوی او نمیکنم

دل [illegible] شبها [illegible] بروی تو [illegible] | چیزی اگر ز شاخ گل [illegible] نمیکنم

هر شام [illegible] [illegible] نمیکنم | خو را قرینه با کسی [illegible] نمیکنم

از [illegible] چشم [illegible] | دیگر شکار [illegible] آهو نمیکنم

دل را که آب [illegible] نظاره [illegible]
من بعد نذر آینه او نمیکنم

محو نظاره بت بیگانه خوم | آئینه دار طلعت جانانه خوم

از خویش قطره را خبری نیست از محیط | تا آشنا شدم بتو بیگانه خوم

مانند گلبنی که رود در میان خار | دایم بحجب ز وضع [illegible] خوم

مشغول ذکر سبحه صد دانه [illegible] | [illegible] خوم

چون رابطه عکس و شخص [illegible] | با یاد شمع روی تو پروانه خوم

از شرم [illegible] لب [illegible] | ممنون [illegible] همت مردانه خوم

گر گوشه بدست [illegible]
بار [illegible] از خانه خوم

۲ مبنه ام

دوایم کدورت است سم یار میکشم | از رند کانا نخواهم آزاد میکشم
هرگز ز ننگ و بد زن من رفقص حر حر | خاری بچشم زانکه بی نگار میکشم
غفلت فلک ببین که زاکاهیم مرا | ترسند که ز کدورت دلداری میکشم
در دیده است یار و من از پای صبر تا | در عالم وصل حسرت دیدار میکشم
روز جزا کشند سوا اعمال خلق من | زافعال خود خجالت بسیار میکشم
چشم نظر به یار من بگران ارت | پیش از طبیب ناز ز بیمار میکشم
هرگز ناز برد ز خود گرش میکشند | یاری ز من ز چرخ ستمکار میکشم

حق با منست حق با منست نشاید گرا از دیده ام فکنم
من هرچه میکشم ز جدائی ز آن نگار میکشم

ها گشته زال آیت زانکه بان من | واجب شده است قتل هندوستان من
الف بکر ز خویش چو رقیب ندانه را | غوغای کوی تو نمود نشان من
از بس کشید بحر وصال تو آسمون | پا لعنت یقین بنمود بدکمان من
امروز نقش مهر محبت نگشت است | رابطه تو جان من به تن ناتوان من
روز ازل است سینه سیلکا کشیده است | نقاش صنع با قلم استخوان من
کوی خلاف وعده با ظهار دیگر | ترک بهانه کن همه دعوت بکیان من

از نهان

از ریح شاه رحمت دلکش بهرات | رنگین ترا ز بهار نو شین خزان من
هرکس که بیت خانه زنبور شهد یافت | شد زهر در مذاق عدو داستان من

پایان نیست نسبت کلامم مکرری
کو تیرا بیاری تیغ زبان من

چه بخواهی لا بیاری شو در حال زدم | چرا باید لحظه گشتن بس با خدا دلیم
باظهار محبت از هوا داران شویم | تو شمع عمر من با شمع بی صبا دیشم
رفیق محبت ازیم کزند خبر مجروحیم | به هر کنج را لازم طوفان ز وا درتخم
وفاکیش با بیع ترک محبت یا بکنیت | خداوندا جفا کار مرا کن با وفادارم
شهید عشق گشتن در حقیقت لذت دلکو | هر کرمی یافت بی خبر بابات نقادم
بجز گیتی عزیزان از تهی دستی طلو ورنه | نمیبند لکو هستی و از تشنه از نوع گدایانم
بهر مالی چو تو از رندکان بگوند | نمیاش رای مسکان جز این استشهادیم

درین محبت برادر خود برکرچه نشاید کشتم
گندم را نمیاش بغیر از آسیا دیدم

نیست این ترس غرض از جامه رنگین داشتن | همت منظور من افشاندن از دامن داشتن
مهر قربان رحم باعاشق نه از روی وفا | خاصیت میداد کسی را بهر دشمن داشتن

نفس چون گهر مطلع شعله‌ای تا کی آخر
را هر افروخته ناخن غم زهر آلوده داشتن

نقش نحر بدبت اطوار فلک هر صبح
شیشهٔ اهل تجرد نیست سنگ در آتش

سر برار از نور بصیرت نیست در هر دیده
چشم بینا چون نی ما بند زور دامن داشتن

نیست آتش جمعیت قناعت پیشه شو
خوشه چینان فارغند از آتش خرمن

ت: این امید از جانان مرا هرگز نبود
بیشتر اغیار و رو حرف با من داشتن

غمزه در چشمت نهان و گفتگو گفتار بر زبان
هست خنجر در غلاف و دستهٔ خنجر بر لب

چاره پیکان‌ها را الماس محکمان جوانست
خار را از پای مردی که برم با نشتر برون

در کدورت نالهٔ مردم هم نبخشد اثر
رنگ این شمشیر اکنون آب از جوهر برون

در هوایت بیضه امروزی برار پرواز
در بیابان بیضهٔ آهو مرغ باک و پر برون

نقد دل از نقش مهرت چون کامل عیار
کی تو را رایج بر آید سکه گر از زر برون

دم مزن ای سینه از عشق اگر خواهی تو
در صدف قدری نماند رشحه چون گوهر

ت: حرف فکر تو در چرخ انجم تا بکی
چون نمی‌آید از این چرخ لاجورد کس را سر برون

مدار از العشق چون تنگ این شیرین کلام
خواهند سینه تو را بکنی از بد نام من

بار ازل

نیاز این گل چو من پروانه شد بلبل دارد
که شمع از پای نشستند برای احترام من

تو غیر از غم من شادمان گو باشند
چو سوز تو شمع کافوری به بزم از صبح شام من

بس فراق بر از اگر فرمانده چالاک تازه
تو صیاد هر صیدی که می‌افتد به دام من

گذار از راه نیست کامیاب از چرخ میکوشد
مگر روی شوم کرده اگر گه به کام من

ز شوری که شاید روزی از هم رود
کدورت بیرون بسی روزه از ماه تمام من

ندانم ت: تا که از وطن آواره میگویم
ز سخن است هر گز بیک منزل مقام من

چه تحت رانوان مرا از جفا گو تیغ کان
همگی نیست از فولاد جوهر را حدا

در آمیز ستمکاری طوطی از هر بهتر
کند پیکانه ات از نوش ترک آشنا گردن

مکن عادت به ترک آشنایان عاشقی
نشان تیر را کار هوا باز خطا گردن

اسیر دو عشق را است مستغنی از ارزن
با کفر بت در مذهب بود دین رو اگر

با صاحب ... کشتی توفیق سالک را
وگرنه نیست ممکن طی دریا باشنا کردن

نمیدانم که نشناسی هر گز قدر نعمت را
چه حاصل باد از حق بانا خدا گردن

خدا نخواهد از فرعونیان کز شان موسی
زر نیر انه سر باید عصا را اژدها گردن

بپای هر کبوتر نامه را که می‌توان بستن / نه باید به پای رنگ نگه با تار جان بستن

چه بستن بقصد خون ما تا با خیال آزار / نخواهد کس سیاه تیغ ز مسافر بستن

بکار رابر وخت رشته جانها نه اثر / همکن نیست ادتار که زه برکمان بستن

بچشم خون زده بین ماه عصه ما نواز داده / نباید تهمت بستن بر آن معنی مسافر بستن

تلان کهون علاج هر کس جز بخشش نیما / هم صد کس نباشد زرد راه کمان بستن

یکو حرف سنگ نا شنو ز ازین جو اسمان / طلسمی نیست اعجاز الفت اسمان جو از ان

ستم کهو کو جشنیم ارشت پوشیده در آی اقبال

در مخانه رانتوان بردی می گشت ان بستن

کبی جستوام آهو جفت ترک جانی کهون / ز ابجم نتوانست مهر ان کهون

تمام بکر من رنج ازما شد بست / نماند نیست دیگر جانی استحان کهون

چراغ شمع فروزان ز بس که حلی / نه دیده کس از عشق بلا زان کهون

نهال عیش ز بس کار ز شر ستم / بهار هم نکند چاره خزان کهون

گدای عشق کجا پادشاه حسن کجا / نمی برنمی کار آسمان کهون

چه اعتبار معشوق بیوفا بلبل / را تواند ترک اسمان کهون

نشان حسن دلم انداختن کهون زمان / چه حاجت دیگر دو جهان کهون

دلا ما

دلا ما را که چو هر کس سر پیش افکند که کهون / نخوان منفعل اقرار بر شرمندگی کهو

ز رحم کی گزین غم سوختم چو شمع محفلها / بکام دیگران تا چند باید زندگی

غرض این است و عزت مردم سعد و عالم / پشیمانی خفر از جواب ایش با بندگی کهون

عقیق کنده ماند ندانم تا یکی باید / وعده بی وطن تا حالت دل کهنه کهون

اسیر حسن سروی جو دیدم با قلم فنجان / نباشد چاره از کهو را خر بندگی کهون

فلک مغرور بین کر بمجوم تنگ میگرد / ز طبع سنگ نی پرمن کم بندگی کهون

ز چشم خویش حیثیت اشک بر رخت میدارم

چه باک از ارباب خواهش بار زندگی کهون

دل را چو آگهی ز دل آرای خویشتن / گوهر محیط نیست برای خویشتن

ای اهل قرار گیر کر اوضاع مختلف / بیرون نمی‌رود فلک از جای خویشتن

آینده آگاه کی توان یافت زانکه هست / امروز نیست مصرع فردای خویشتن

جو زلف سلسله جنبان عشق گیست / زنجیر ساخته است رسوای خویشتن

در دیده نیست چو ز کس صد رکی از چمن / تلخ گشته‌ام از همه اعضای خویشتن

ما خاکیان کجا و می عرفان کجا چرخ / دُر در فشانده از ته مینای خویشتن

چمن می‌رسانده از خجلت لبالب / گرد آمدن نکو سیمای خویشتن

سبعه

نمیباشد بعالم راحتی بهتر ز بیخویشتن
چو ریح منعب الا سر وید آب از گهر گشتن

ز رهنی گشته‌ام زنده بگو چون تکیه بر کشتی
باکهو قیامت ظاهر از خورشید رگشتن

خلاف دولتی با هم نمیرسد ز رکارزا
وهر شیخه افلاک که یکدیگر گشتن

ز من خوشوقت‌تر گه گه نیک بختی عالم
بسان زنگ ساعت از غم زیر و زبر

کسی گر نکو بد خواب بهتر ز بیداری
دلا هر شب عالم دلکو ز عالم بگذر گشتن

کند دایم کسی از پر و نکوکاران داشت بهتر ز حمت
صدف سنگ باران مبتلا از گوهر گشتن

ندیدم ملاقی شان لنگ کشش بخوارا گشتن
چو بوی گل مرا تا چند باید در بدر گشتن

نسیم گلشن بدلکو چنین بر حمی چیسی من
ز دست من بگو کوتاه تر از آستین من

بصافی کو هر آن صحبت کنی ز لدار من در دهر
ز دلکو کینه گاهی مهر وی در دل تکیین من

ندیدم ظاهر و باطن موافق با مدار از آزا
بگو از راستی چون کندن نقش نگین من

نمیدانم که از دلبران زخم کرا دارم
خوشا آنکه دل ز رشت آن دل آشتی

طراز زلف دلداری تشبکها تم از بس
کشاید شرت ها ابرو نگاه از جبین من

کنیم گاهی بخط الفت گهی با ساده کاران صحبت
ز یکدیگر ندارند امتیاز کفر و دین من

خوشا روزی ز روی یار مشکین گیرد
چو چشم من سخنگو شد سحر آفرین من

لو حز

سوخت صد از آرزوی خویشتن
شعله دودی در سر جوش خویشتن

در محیط آفرینش چون حباب
زنده‌ام از آرزوی خویشتن

از پریشانی سخن ممکن نشد
تا کنم سر ضبط بوی خویشتن

سیه چون آب آتش با کوکب و لعل
سازکارم با عدوی خویشتن

سخن نشان دلکو کس از بیگانگان
معتبر نیست در زموی خویشتن

نشد میدانم سنگ آتش نیستی
کود بهر راه است بگوه خویشتن

بیا سخن بشنو گوش تا توان بگو
حریص حرف نگو نیست جز زبان بگو

ز زور خویش خوشان درک کشش بیداریم
بیا که گفت امر نیست تا توان بگو

زبس بجور کشیدن گرفته طبع خو
چو ماهتاب نگو باید کتان بگو

مبند عقد محبت چو رشته بگسل
چنین مگو بگو کمتر از زبان بگو

زبس جام طمع نگو تجلکها ز احرص
همیشه بر گشته حسرت ابان بگو

همان ولیک چو غرض نیک و بد بگو باید
بطبع هر دو موافق چو استخوان

گشته تر ز اجب حبیب ازان گفتم
جواب داد ممنون ناکسان بگو

نخل

وعده فردا کنم گر رسم تا فردا زنم
جان مرا از حرف سختت کردم رنجه مرنج
تا سگ کویت شدم مشهور گشتم در وفا
صافدل را کینه ورزیدن تفحص گوهر است
دیده اهل نظر روشن ز روی او ست
لازم طبع است درویشی و غنی را جود و کرم

شب کند روز حیاتم داغ پنهان سوختن
آشنا که میتواند شد به نیابت خار است
نیکنامی کی توان تحصیل از رسوا شدن
زانکه گوهر بد گهر خارا ست از بلبلان
چشم عینک را است صیقل پرده بینا
در حقیقت قطره زانکه است از دریا

نوبهار وصل آمد نوبت هجران گذشت
غنچه امید را شکفت وقت و آن

از نیر قبله بر سر هم سیر از حسن
دامن زند بر آتش و پروانه است شمع
اکسیر نقد راست سیماب از طلا
را آتش بنفشه سر زند از دیدن خط
بوسه از کلف زر مانست سکه دار
رنگ خزان رسید لاله گشته ام
از عکس داغ لاله چه جلوه گر

سیماب مجمع میزند از رهگذار حسن
کار هوا کند شرر آب دار حسن
میتابد بیت دل چه بود در کنار حسن
روشن شود ز سبزه خط غبار حسن
نقص که در کمال شود در عیار حسن
کی میرسد فصل نوای نوبهار حسن
ز آتش آینه باقیست در کنار حسن

باغ

کامی خورم ز ساغر زرین آفتاب
ستم همین شد از چشم خمار سحر

ز شوق چشم مست تو سرگرم شرابم
چه شور افکنده چشم نیازت در جهان
بجوی ز زلف یار افشانه گوید اگر گو
سبک کاهی ز ضعفم کاه سنگینی از گرانجانی
ز روز ازل یک روشنی دارم نگه نو

ز تاب آتش خوی لب لعلت کبابم
لاف ارغوان زند هر ذره کو بدامن
سر آمد در میان لرزان بالک رقابم
بادر دیده اهل نظر نرگس خوابم
تمام سال از رفعت گردون در انقلابم

یارب
بیک
چین حد

ندارم روز محشر ز پروا آتش دوزخ
بحمدالله که خاکپای آل بوترابم

چو نخل شعله شرارت بار سوختگان
بچشم آینه ات تو تیا است خاکستر
شود مصرع هر شمع روشن از مغز
صباح میت به شب داغ لاله را

ز برق آب خلوت گشته زار سوختگان
نشد به سرمه رساند غبار سوختگان
که شعله است گل نوبهار سوختگان
به تیرگی گذرد روزگار سوختگان

نظر بسوز دلم کن شد صید کشته
کیاه سوخته دلکو مزار سوختگان

تبی دارم من عجب از نعل مسیحا کن   با جنون بله از یک نظر صد جو جنان کن
باند از چم و خم چون کمان ابروی کج   چو تیر غمزه اش در هر دلها جا چو جان
هوس از زر پنهان اختلاطیها چون دل و اشک   رنگ غنچه از جلوه های چمن در دل یاس
به بزم بوالهوس حرف ز رخ چمن تا گشت   ز عاشق تا ابد و از قیامت و عده فردا
به ابروی تکو مانند نون پیوسته تیغ   زنهر خوش میان جان هر چون الف جان
مقابل با جفای خویشتن از تو طاقت چه
زلفش بار بیزاری و نکهت صحرا تماشا کن
عالم همچو دشت ز گیسوی جان چنین   شد دام صید گشته خم ایلان چنین
مهر از نظاره است مژه بر هم نمیزند   هر گز ندیده دیده کس دیدن چنین
می آید از تبسم سوفار بوی خون   در گریه ام همیشه ز خندیدن چنین
امشب به پاسبانی خود انتظار خفتستم   بیدار گشته بخت ز خوابیدن چنین
شان انجه دست یار تیغ و نوبت   جان است دست پنجه خندیدن چنین
گفتم خدنگ ناز تو سهم السعادت است   تیرم خطا نشده است ز سنجیدن چنین
ما را ز فهم نیک و بد خلق کار نیست
بیزار گشته نشه ز فهمیدن چنین

ایها زلفت

ای زلف بر رخ نقاب مکن   نور را منع از آفتاب مکن
بیجا بانه بر زمان مبنا کن   دل آیینه را تو آب مکن
بزم اغیار می مخور هر شب   من بیچاره را کباب مکن
از سر ناز بزم ما مخرام   شمع را از خجالت آب مکن
خوی حابت ملکوت در هر کس   ستم و ظلم بی حساب مکن
سر بوهبت مرو تو ای زاهد
نشه را منع از شراب مکن
ای جهان را گشا کار از تو   غنچه گل گون بهار از تو
ای مدار نه ثابت و سیار   هم قرار از تو هم مدار از تو
آنکه همینده اضطرار ش شد   که کند سلب اختیار از تو
اعتراف عجز شد کو   عقل کل جزو اعتبار از تو
با تکلف رنج هر معقول   گشت هموار با اختیار از تو
هر کسی را بقدر استعداد تو   میرسد صبر و اختیار از تو
کشت امید تخم احسان را   همت کار از تو همت بار از تو
نکنی نا امیدم از کرمت   ای امیدم امید وار از تو

رنگ زردم بروی خستگی ملک — ای خزان از تو ای بهار از تو

چه شکوه گر نشو لعل و هنر

نشاء سحر شده اشتهار از تو

آن روی آتشین چو دلم کشت آب ازو — از شرم شد گلاب گل آفتاب ازو

لعلی که جای حسرت و دشنام او چنین — بهتر ز لطف غیر نکوتر عتاب ازو

ما را ز جان بجز غم جانی نشد بهره — آرام از و بهشت صبر از و اضطراب ازو

آن کاکل چو باعث بیتابی دلست — دارند زلف رشته جان هر چه تاب ازو

در دین قابلیت دیدار یار نیست — ور نه بدین روی تو جای نقاب ازو

خوش نعمتست این دل سوزان اهل جان — داریم هم شراب ازو هم کباب ازو

پوچ چیست ز خموشی ز عرض حال

صد بار نامه رفت و نیامد جواب ازو

اخبار رفت آمدن آن نگار گو — باد خزان گذشت نسیم بهار گو

در هر طرف که می نگرم جلوه میکند — از بهر دیدن رخش آیینه دار گو

شهاب سوخت تشنه کار جان تمام — ای لاله اشک آه جان داغدار گو

دلسوز بی سوخته گان اگر نپذیرد — گرم شکن دل سخت شرار گو

دلبرا

یا رب کیست خواهش غربت کلی و ما — دامن گرفته که کهی داشت خار گو

دارم کرانه سیاه چه چیزی است پیکشم — از حد گذشت چیز فلک آسیا گو

دارم حکایت نشاط گل رفت مینو وش

پرورع و نثار را مانت شعار گو

دارم دلا چو خانه سیلاب دیده — مانند چشم اهل حساب دیده

بیزار گشته عقلم از خویشتن جدا — مانند زشت آینه در خواب دیده

بی رشته از میان اختلاط چنین نقش دهند — چون ماهی گرفته کشش قلاب دیده

دارم گشته ام از اضطراب دل — همچون کلای الف سیماب دیده

تا که خوردم تا نقش شبهای عیش سو — مانند تا تب شب مهتاب دیده

بینای باده دیده چو قد خمیده ام — در سجده ای چو زاهد محراب دیده

دارد خبر ز حال دلم آن که در جهان

کشتی میان حلقه گرداب دیده

بر چشم کم مبین هست اگر ما قطره — چون روز هم چو نه این که ما قطره

از کدورت اشک و آهم نکه بر بجد باهم — گوهر بارش می شود اقند بهر جا قطره

گشته تا ممنون کی کوه از فیض گرد — پیش چشم اشک بار ما است دریا قطره

سبزه می گوید مگو شبنم که گر / گر رسد از ابر فیضت گشت ما را قطره

حکمی حکمی نمیباشد شناسای ترا / کی تواند بهر را دلو ما بل قطره

میتوان زد شوق گوهر گوهر کویدنت / عین روان سازم ز چشم ای سرو بالا قطره

نشد ار گریه کند آب روان تو چو سیر

~~مجو با خود دلبرا اگرچه باغ قطره~~

حسن از بلبل شنیدم بوی گل زنده شد / مجو با خود دلبرا بوسی که چه بینم فتنه

گر عیادت نمودی منظورت منم بیمار تو / از چه روا تو نرگس را بدین رنگ فتنه

نخوهد انصاف کز بهر تماشای چمن / میتوان هر گز من بنمیر خشم تو بینم فتنه

نیست محروم پیش شبنم در تماشاگاه گل / گیرم از خار چمن رنجید دامن فتنه

حال تنگ دل با من خواهی سنجی عمر من / من تن بیجان تو آن جانی که از من فتنه

نیست بوکند از من بهتر از بهار زود دم / اکنون دلت در این بیت و من از خاطر من فتنه

بلبلا دلو حرامی گفته است از بهر گل / هیچ نپندارم تو هم بار شنیدن فتنه

نیست خالی از تماشا لاله زار هیچ ما

گر بگلشن شد بهار سیر گلون از فتنه

یار آمد شتاب یعنی چه / دم وصل اضطراب یعنی چه

بزن طره

پیش دست نگار بسته بار / پنجه آفتاب یعنی چه

بجز از غیر چشم پوشیدند / عشقبازی و خواب یعنی چه

هجر با دل چه در نبرد آید / صبر یعنی چه تاب یعنی چه

ماه من پیش اشرف که نیکوست / شرف آفتاب یعنی چه

ما نجیب و وفا معاذ الله / چشم آب از سراب یعنی چه

جسر سرکش کجا و رحم کجا / گل و شمع و گلاب یعنی چه

نشد خور ابلک تو میخواند

صاحب سر خطاب یعنی چه

زاهم نه کف خاکستر فلک گرا دیده / بهم ابر شرار این شعله خاشاک را دیده

فلک از زور دستش ماه نو از گریه ما / چه طوفان کرد آخر دیده نمناک را دیده

مکو گوهر چرا آینه داده در گره دلو / چو خار بهار جوعزت هما کرا دیده

بگلشن آمدی گل را چو بلبل میتوان گوی / شنیدن ناله را آیینه ها چاک را دیده

بر از شکنات رنگ تن تو گاه چمن روی / بساط خویش را ابکر بسیط خاک را دیده

نینداز در تماشا که خاکستر آتش را / بزیر خط فروغ روی آشنا کر دیدی

خداوند است رابطه آشنایی از ان با هم

رای تو به من گریهای تا کرا دیدی

چو اشک شمع در چشم دلم هر قطره خون بند
شرر زین آتش سیلاب‌ها کو چیحون بند

ز صبح پیرم باید خورشید اثر افتد
نمیدانند یاران قدر رحم را کو فلاطونند

با معشوق بازاری روم تا چند بار آید
همه در عاشقیها اول ز نسبت‌ها بیرون‌اند

رفیق من کسی کو میتواند شکر باشد
بصحرای جنون از شهر بند عقل بیرون‌اند

دلم معشوق عاشق ورت خواهد از خدا خواهم
سر زنجیر زلف لیلی در بند مجنون‌اند

سبق گیر از لعل و چشم گهور رم آهو
نخوانند چشم جادوی تو گر هر لحظه افسون‌اند

بلندی یافت از جبین قرارش شاه انعام
چه میگردم اگر من زیس خورد دم بموزون‌اند

چنان دلکو در آیینه جمالش رم ز روی
که در نظاره خورشید گیرد ابر روی دستی

وضوی عشق باشد دست از جان شستن آید
تا از خود فشاندی بخون نداری در روضه دستی

بلبهای ضعیف باری باد در بیابان پر ترسم
که من با چرخ کشتی گیر میگویم فرو دستی

دهند تا چند بدوش خویش باران از عزت
اگر کاهی زند در دام می‌جوش سبو دستی

دلم با داد دلت خویشتن دارد بدرد از غم
بهر دست که دیده لب آزان

بعزت بگذرانی بار غم روز هجر
نخوردی بهر ملکی که میباید عدو دستی

بازار

بازار جناق ایا در آغوش از زاهد
بمجلس چون مینا ز ارسانند بر گلو دستی

دلم تا چند از هجران زلف تابناک
کند بیغم جمعیت رهر جواب پریشانی

بهر دم کشتگان عالمی را زنده میسازی
بدلکو صبح محشر این چنین چاک گریبانی

بامید قبولت شمع در بزم میسوزد
اگر روشن شانه میتوان افشاندن دامانی

فلک تا یکدانه دیگر دانه در خانه نبود
بیکجا گوهر فرصت است از بی‌حاصلی

عجب دارم که آید کار مژگان تو از تیر تغافل
ز تاب زندگی سیراب اگر سازید مژگانی

بر او تو از وهجوم کوه عشق و دل بداند آما
غبار هستیم طره نه نسبت از طرف دامانی

من درمانده از غفلت در این دریا نخواهم
مهن حلقه پروانه در چشم نگهبانی

وصالش هیچ نیست اسان نشد یکجو شمع
در آتش میکدازم جسم را تا میبرم جانی

عالم از عالم خواهست تو هم پیدا آید
آب این چشمه سیراب است تو هم پیدا آید

سر نگون است فلک کاسه احسان کسی
ساغر بهر حباب است تو هم پیدا آید

خیر و شر نفع و ضرر را همه سرگشته
برق و باران از سحاب است تو هم پیدا آید

همه هیچ است بساز جیب افسانه تو
آفتاب شمع سرمایت تو هم پیدا آید

تو سرخوش خلوت کرم عنان کشیده وا — هر لب یار کباب است تو هیچ میل

آب کوثر چو خورند بیا باده بخور

آتش ما به از آب است تو هم میل بیا

ز یار تو گله هر صبح همی حسن خویش بیار — نمکدان هر سر شکی خنده لب تشنه‌گان خوار

نگاه هست انجنان فرو دیده همی شرم از نجوم دیده — که هیچ کس نیست کس در خواب ببیند چشم بیدار

طلب چشم نگهان ما غمزه جانگداز او باشد — نخواهد دیده هرگز روی صحت چشم بیمار

بهم پیوسته که داغهای سینه یکجا تنها — درین گلشن بغیر از خار نیست دیوار بیک

در آیین که هستی نشان‌تنگ کفر و اسلام

نه در کف سبحه داری نه بر گردن زنار

درین یکی صف لب ناقش ما بیدار — صد جا بسینه چو نوم از سیخ زخم بکار

بموم شد بیاپا کان افزون کهنه اسرار — در تیغ آتش افشان است جز ونار

فردا چه خوشه چینیم یارب چه حاصل نیست — در کشت زار دنیا غیر از گناه کار

دیدم هر کسی کو در طبع دارد اثر ریش — بالا گرفت کارش چون لب نو بهار

پشت کمان که همیشه سوی نشان باشد

نشان دنیا امیدی دارم امیدوار

ای جان

ای جان بلاک خنجر مژگان کیستی — بیمار ناز نرگس فتان کیستی

امروز همچو دیده قربانیان دلا — پوشیده چشم از همه حیران کیستی

در خون نشسته داغ دل امید کر — ای لاله زیب گلشن شهیدان کیستی

ای درد و آه باج رسیده گرفته — ای سواد زلف پریشان کیستی

ای حلّ مجنون طپیده زار بسمل — یارب شهید ناوک مژگان کیستی

صبح چو شده است زمهوشان از تو — ای سبزه نسخه خط ریحان کیستی

روشن نگشته چشم دلم از فروغ از تو — ای داغ عشق شمع شبستان کیستی

راز دل تو نشنیده فاش در جهان

ای بلبل خموش تو نالان کیستی

با اینکه نیست زار چو من در جهان کسی — نشنیده است از لب من الامان کسی

آگاه نیست هیچ کس از سر آن کمر — حرفیست اینکه می‌شنود در میان کسی

در روی او نوشته بخط غبار حسن — کاینه را ندیده زمهوشان کسی

در حسن زار چمن زد روز خت لاله زار — فصل بهار نگشته در خزان کسی

شادی نصیب نیست هیچ دلی ست در جهان — هرگز نیافته است زعشاقان کسی

فایق کجا شود بفرمان او رود — از یار رو تا نشود چون کمان کسی

دلدار گفت ترک بکن ترک عشق
ای عمر من چگونه کنم ترک جان کس

ز ضعف تن کشم خجلت ز هر بستر ازو — که خواهد هر کجا نان در خور خود زور بازو
بیا زار جهان چون خود فروشان نکته تحقیق — گران سنجیده که در دست کس نشد ترازو
بیا پرتو مهر از جبین صبح امیدم — رنگ صندل از پیشانی هر شخص هندو
بیان رشته پر تاب در فکر میان او — بروز ضعف میغلطم ز پهلو به پهلو
چو طوطی بحث از صورت حالش نخواهد — نداند معنی فهمیده را سخن گو
مرا از صبح دل مشرق خورشید اعتبار — که از روشن ضمیران کس نشنید هم خوار ابرو

بیاد وشی فانیم چون تنش اما آرزو دارم
که از پیراهن یوسف دماغ چشم را رسد بوی

زیبا دلی هوا خویشتن ای جان دوا گو — غلط گوی هم بیگانه خود را آشنا گو
بغیر واگو زخم بهر شمشیر تو هم از دل — به پهلو جا کجون ناوک او را بجا گو
نه آنستی که از خاک [illegible] آینه را صیقل — مرا بر باد داوری سوختی بر خود جفا گو
ستم را در لباس رحم گوی ستم باشد — بجو دل را بستی ز دام خود را رها گو
نه بیدم کشاد ابروی چرخ در کارت نگاه [illegible] — هم خود را بان ناوک میان [illegible] تو را گو

تو میگوی

تو میگفتی که با گفتار یک آن گردانم
جیان با هستی خود [illegible] سوا گو

اوصاف علی بیرون ز حد و احصا است — از قول نبی علوشانش پیدا است
واجب نتوان گفت و لیکن ممکن است — از عیب منزه است بی عیب خدا است

بر تخت امامت ای شمس فروز — از عرش [illegible] نشست در نوروز
عالم همه بر گوی تو چون ... شدند — با [illegible] هم بگو وان روز

شها بشهادت ستودن کافیست — سر در ره حق به تیغ کهول کافیست
در مرتبه شهادت شاهد عدل — یکنام خدا شهید بون کافیست

حق گفت که هم [illegible] — انکار اگر کنی ز بی انصافیست
قتل حسن و حسین هستند گواه — در شرع شهادت دو عادل کافیست

از گنج روشنی های سپهر وارون — شاه شهدا و تیغ شمر ملعون

سیراب شدند هر دو از یکدیگر
این تشنه آب و آن بجوان تشنه خون

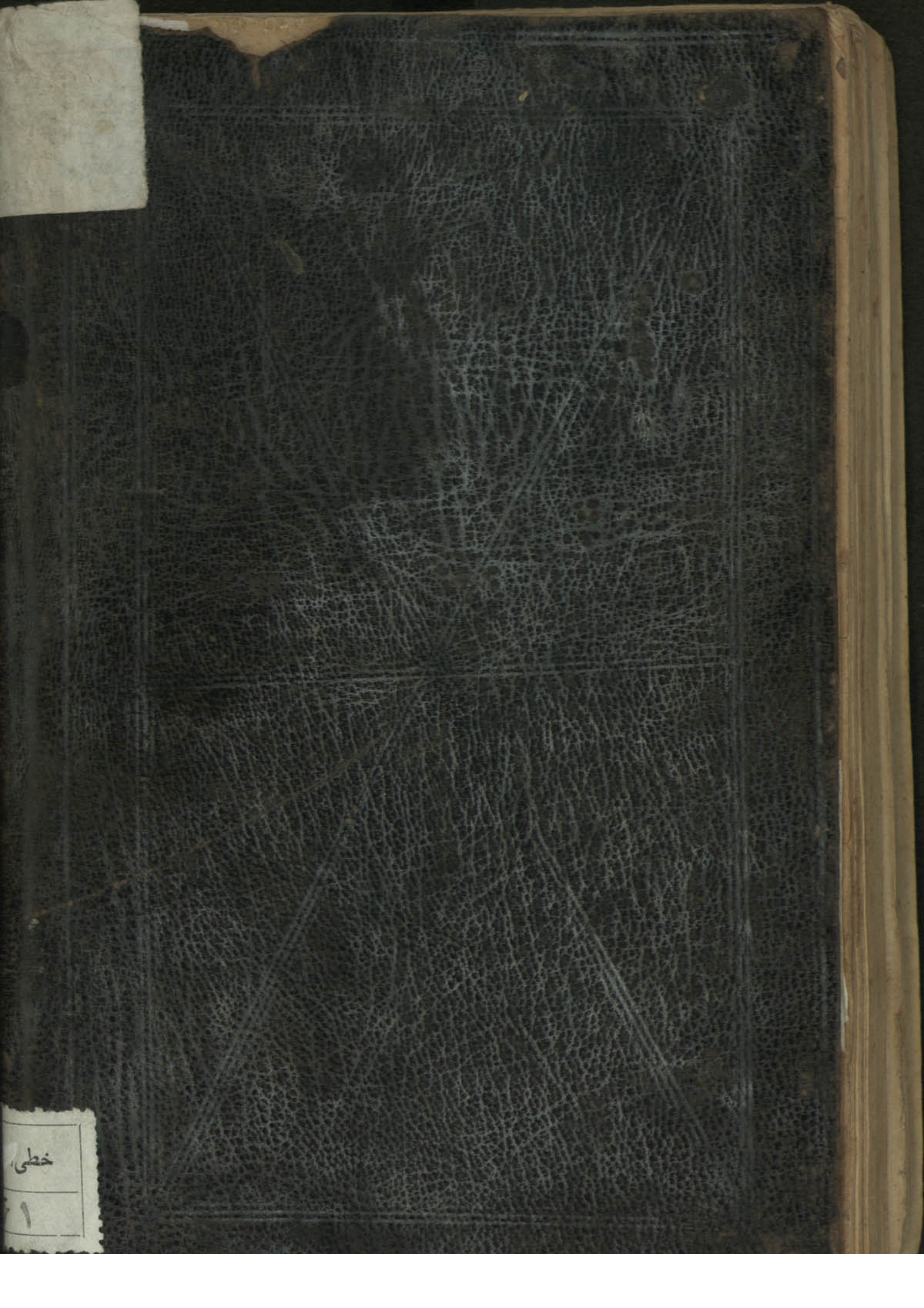
آخر چو زار راه عقبی سفر است
در ماتم شاه کربلا اشک بریز

پا توشه مرو چون سفرت پر خطر است
کاین قطره چو در صدف در ایدار

خاک در روضه اش بگو هر نهی

اکسیر مراد او تو با زر نهی

خطی